ELSZÁMOLVA

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 240. SZÁM. Debrecen, 1938 október 23 vasárnap ÁRA: 24 FILLÉR.

Imrédy Béla miniszterelnök a magyar útról

Megjött az uj csehjavaslat

Külön futár hozta az éjszaka Budapestre

Az uj javaslat az eddigihez képest haladást jelent, de még ez sem kielégitő

A határ mentéről lázasan költözködnek a csehek

Komárom, Sátoraljaujhely környékét kiürítették

A rutén nemzeti tanács népszavazást követel

Felhívás a magyar társadalomhoz!

Mint minden ősszel, az idén is kérő üzenettel fordulok a magyar társadalomhoz, hogy segítsen mindenki, amennyire csak módja és tehetsége engedi, szükséget szenvedő testvéreinken.

A mai rendkivüli idők ezen a téren is fokozott kötelességeket rónak a társadalomra. Az igazság közeledő remélhető győzelmével kapcsolatban a napokban megindult külön gyüjtés keretében a Felvidék nyomorának enyhítésére is igénybe kell vennünk a magyar szivek áldozatkészségét. De nem hagyhatjuk gyámolitás nélkül szenvedni másutt sem azokat a magyar véreinket, akiket segítő kézzel eddig is minden évben felkaroltunk.

Hálával és büszkeséggel állapitom meg, hogy a segélyakcióm iránt egyre szélesebb körben megnyilvánuló bizalom és áldozatkészség évenként csak a fővárosban közel 100.000 nélkülöző támogatását tette lehetővé.

Tudom, hogy azok a nemes szívek, amelyek már eddig is évről évre oly megható hűséggel ajánlották fel áldozatkész segitségüket, ma is meghallják hívó szavamat. Meggyőződésem, hogy az adakozók nemcsak az emberszeretetnek és irgalmasságnak a nyomor és inség elleni nemes küzdelmére áldoznak, hanem a belső rend és nyugalom, valamint a társadalmi osztályok közötti béke és jó egyetértés biztositásában is közreműködnek s ezzel hazánk boldogulását és jobb jövőjét is előmozditják.

Teljes bizalommal indulok a nélkülözők és elesettek érdekében folytatott újabb küzdelemre s Isten áldását kérem munkánkra és mindazokra, akik ebben segitőtársaim lesznek.

Segélyakcióm során — miként a multban is — pénzadományokat, továbbá ruha-, lábbeli-, tüzelő- és élelmiszeradományokat gyüjtünk.

A pénzadományok beküldhetők:

1. Csekklapon: a 19. számú postatakarékpénztári csekkszámlára. Csekklap bármelyik postahivatalban vagy dohánytőzsdében vásárolható.

2. Postautalványon: *Horthy Miklósné segélyakciója*, Budapest, királyi vár címre.

3. Nyugta ellenében: 9 órától 2 óráig személyesen történő befizetéssel a királyi palotában. (Szárnysegédi hivatal.)

A természetben való adományok kisebb tételekben a királyi várpalotába, vagontételek az előzetes irásbeli vagy telefonértesitésre megadandó címre küldendők. A felajánlani szándékolt természetbeni adományokat kérem lehetőleg december 1-ig beküldeni, hogy azok még karácsony előtt kiosztathatók legyenek.

Horthy Miklósné

A prágai kormány közölte uj javaslatát

Budapestről jelentik este 9 órakor: Chalkovszki csehszlovák külügyminiszter tudomására hozta Wettstein János prágai magyar követnek, hogy még szombat délelőtt hivatalosan közölni fogja vele a csehszlovák kormány ujabb javaslatait. A javaslatoknak e közlése szombaton délelőtt meg is történt s a javaslatokat külön futár hozza Budapestre gépkocsin. A külön futár megérkezését éjfél felé várják a külügyminisztériumba. Ezek szerint tehát a csehszlovák kormány javaslatai, amelyekről az utóbbi napokban sok szó esett, éjszaka megérkeznek Budapestre.

Magyar részről tanulmányozás tárgyává teszik az uj javaslatokat, de azokat nem tartják kielégitőnek

Budapest, okt. 22. Magyar politikai körökben elterjedt hirek szerint, bár az uj cseh javaslatok az eddigi propozíciókhoz képest haladást jelentenek, a kiszivárgott hirek szerint még ezidőszerint nem kielégitőek. Magyar részről természetesen azonnali tanulmányozás tárgyává teszik a csehszlovák javaslatokat, igyekezni fognak, hogy az azokban foglaltakat a jogos magyar követelésekkel s életbevágó magyar érdekekkel összeegyeztessék és összeegyeztessék azzal a szándékunkkal, hogy végre a jövőre nézve jóviszony legyen teremthető közöttünk és északi szomszédaink között. Mindenesetre azonban fontos tényező az, hogy a halogató csehszlovák taktika mellett az idő rendkivül gyorsan előrehaladt és ha ezek a javaslatok egyáltalában módot adnak arra, hogy magyar részről tárgyalásokat lehessen folytatni, akár diplomáciai uton, akár egyébként, azok csak nagyon rövid ideig tarthatnak és csak annak kimutatására irányulhatnak, hogy még egyszer és utoljára dokumentáljuk és tanujelét adjuk jószándékainknak.

Budapest, okt. 22. (Éjjel 12 órakor.) Az uj cseh javaslatot hozó külön futár gépkocsin kevéssel éjfél előtt átlépte a magyar határt.

Népszavazást követel a ruszin nemzeti tanács kiáltványa

A kiáltvány polgárőrség megszervezésére hivja fel minden ruténföldi falu lakosságát.

Ungvár, október 22. A ruszin központi nemzeti tanács a ruszin néphez kiáltvánnyal fordult, amelyben tiz pontban foglalja összesze azokat a követeléseket, amelyeket a kormánynak azonnal teljesitenie kell. A kiáltványt Kárpátalja minden községében ma kiplakátozták. A kiáltvány azzal kezdődik, hogy »*adassék mód a ruszin népnek, hogy hovatartozását az önrendelkezési jog alapján népszavazással dönthesse el*«. Követeli továbbá a Podkarpatska Rusz és Szlovenszkó között a végleges határok haladéktalan megállapitását, hivatalos nyelvül az orosz nyelv bevezetését és az orosz ünnepek megünneplését, valamennyi hivatal ruszinokkal való betöltését, radikális földreformot, a kincstári és egyéb nagybirtokokon 1919 óta szerzett állampolgárságok revizióját, a nemzetiségi és nyelvi harcok likvidálását, a szlatinai sóbányák és egyéb kincstári birtokok haladéktalan birtokbavételét, a Szejm választásokat, az ez év végéig a Kárpátorosz egyetem létesitését, a hadikárok és az azóta szenvedett károk megtérítését. E követelések, mint a ruszin nép létérdekei, azonnal teljesitendők. A rend biztositására és a nép megvédelmezése céljából az illetékes körökkel egyetértve felhivja a népet a kiáltvány, hogy *minden egyes faluban alkossanak polgárőrséget (véderőbizottságot), amelynek országos parancsnokává Demkó Mihályt nevezik ki*, ugyanakkor kérik, hogy minden egyes faluban alakitsák meg a helyi nemzeti tanács szervezetét.

A kiáltvány nagy visszhangot keltett a ruszin népben és a közvélemény kivánesian várja, hogy mi lesz rá a kormány felelete.

A lengyel kabinetfőnök rendkivül jó benyomásokkal tér vissza Budapestre

Varsó, október 22. Lubienski Mihály gróf, Beck külügyminiszter kabinetfőnöke szombaton repülőgépen megérkezett Varsóba. A repülőtéren Lubienski grófot a magyar követség részéről *Hóry András* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter fogadta a követség tisztikarával egyetemben. *Lubienki* gróf kijelentette, hogy rendkivül jó benyomással érkezik vissza Budapestről és elragadtatással nyilatkozott a Pálffy téren rendezett legutóbbi hatalmas lengyelbarát tüntetésről.

Csehszlovákia és a szovjet

Prág, okt. 22. (MTI.) Chalkowsky külügyminiszter szombaton kijelentette, hogy Csehszlovákiának Szovjetoroszországgal kötött egyezményére vonatkozó tárgyalásokról szóló híresztelések minden alap hijján vannak. Alexandrovics prágai szovjet követet az utóbbi napokban Chalkowszy külügyminiszter nem fogadta. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a szovjet unió a csehszlovák kommunista párt megszüntetése miatt hivatalos lépéseket tett. Noha a csehszlovák-szovjetorosz egyezmény a jelenlegi körülmények között minden gyakorlati jelentőségét elvesztette, prágai illetékes helyen az egyezmény formális felmondásának kérdését pillanatnyilag időszerütlennek mondja.

Esterházy gróf nyilatkozata

Varsó, okt. 22. Az *Illustrowanni Curyer Codzienny* közli különtudósitójának *Esterházy János* gróffal folytatott beszélgetését. Arra a kérdésre, hogy Magyarország visszaköveteli-e Kárpátalját, Esterházy azzal válaszolt, hogy *Magyarország csupán a Ruszinföld déli kerületeinek visszacsatolását követeli, amelyekben a többség magyar.* A magyar delegáció sem a Ruszinföldet, sem Szlovákiát nem követelte, csupán a néprajzi határ megvonását. Arra a ruszin kifogásra, hogy a déli kerületek nélkül a Ruszinföld életképtelen, Esterházy gróf kijelentette, hogy a népek önrendelkezési joga uralkodó a gazdasági, hadászati, vagy történelmi kifogásokkal szemben. Egyedül az élő ember kérdése dönt. Nem lehet belátni, miért ne érvényesülhetne ugyanaz az elv, mint amely érvényesült a szudétáknál. Munkács kérdésében is. *Ezzel szemben a ruszin lakosság a nem magyar Ruszinföldön lehetőséget kell, hogy kapjon arra, hogy dönthessen, vajjon a csehszlovák, vagy a magyar államhoz akar-e tartozni.*

Az amerikai szlovákok követelik testvéreiknek az önrendelkezési jogot

Nem hisznek Csehszlovákiának, nem hisznek az igéretekben.

Az északamerikai Egyesült Államokban élő szlovákok nevében Pirchala András, az első katolikus szlovák unió elnöke a következő táviratot intézte Imrédy Béla miniszterelnökhöz:

Most, hogy a husz éves Csehszlovákia nehéz helyzetbe került, a cseh kormány a szlovákokat megillető jogok egyrészét megadta. Most a nehéz helyzetben a cseh kormány ismét — mint husz év alatt már sokszor — hozzájárult Szlovákia autonómiájához, **de vajon bizzon-e egy biró egy visszaeső bünözőnek azon igéretében, hogy a tárgyalások után megváltozik?** Mi szlovákok ezt nem hisszük és nem hisszük, hogy a nehéz körülmények között engedélyezett autonómia a cseh kormány tendenciáival bármilyen változást idézne elő. Mi ennek a táviratnak aláirói azon szlovákok többségével együtt, akik nem állunk a cseh érdekek befolyása alatt, tudjuk és őszintén hisszük, hogy Csehszlovákia kormánya nem tudja megváltoztatni irányelveit, amelyek tulnyomórészt Szlovákia romlását okozták. Ennek következtében arra kérjük Nagyméltóságodat, érvényesitse nagy befolyását annak a biztositására, hogy **a szlovákiai szlovák testvéreinknek megadassék az önrendelkezési jog. Azt kérjük, adassék meg nekik a lehetőség arra, hogy ellenőrzés mellett nyilvánitsák ki akaratukat, vajon a csehszlovák köztársaság keretein belül kivánják-e nemzeti életüket tovább folytatni, avagy máshol? Ezt a kérésünket elküldöttük a francia miniszterelnökhöz, Nagybriatannia miniszterelnökéhez, a német kancellárhoz, az olasz miniszterelnökhöz és Lengyelország külügyminiszteréhez.**

Prágában cáfolják Tiso budapesti utjáról szóló hirt

Prága, október 22. (Cseh Távirati Iroda.) Egyes lapok azt irták, hogy Tiso szlovák miniszterelnök Budapestre utazik, hogy ott a szlovák-magyar határok kérdéséről tárgyalásokat folytasson. A Cseh Távirati Irodát illetékes helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a hir teljesen valótlan.

A bevándorolt zsidókat kiutasitják Szlovákiából

Magyaróvár, október 22. (MTI.) A pozsonyi »Új hírek« közli, hogy a szlovák kormány előkészületeket tett a Szlovákiába bevándorolt zsidók kiutasitására. Hir szerint 40 ezer zsidót akarnak a közeljövőben kiutasitani. Állitólag csak azok kiutasításáról van szó, akik 1918 után vándoroltak be Szlovákia területére.

A diplomata a fejével,
a nő megjelenésével arat sikert, ha ruháját, az Orosz - Lengyel szalonban varratja. Olcsó árak!
Piac-utca 42. szám.

Vigszinház
Ma 3—5—7—9 órakor,
holnap utoljára 5—7—9 órakor a legkacagtatóbb új magyar film:
A hölgy egy kissé bogaras
TOLNAY KLÁRI — RÁDAY — MÁLY GERŐ — GÓZON

Komáromból és környékéről már költözködnek a csehek

A komáromi katonai parkból elszállitották Stefanik tábornok szobrát.

Komárom, október 22. *A csehek az állami hivataloknak még megmaradt berendezését éjnek idején elszállitották. A törvényszék épügek berendezését és az elnöki irattárt.*

letéből elvitték az elnöki helyisé-

A komáromi katonai parkban néhány évvel ezelőtt felállitották Stefanik szobrát. Stefanik szlovák nemzetiségü tábornok 1919-ben Pozsony környékén történt szerencsétlenség alkalmával lelte halálát. *Tegnap a késő esti órákban a katonaság elmozditotta a talapzatról Stefanik szobrát, tehergépkocsira rakta és ismeretlen helyre vitte az ország belseje felé, úgyhogy tegnaptól fogva csak a magyar nagyok — Klapka és Jókai — szobra ékesiti a megszállt Komáromot.*

Ipolyság, október 22. Kistur, Középtur, Felsőtur és Palást ipolyságkörnyéki községek tele vannak csehszlovák és magyar nemzetiségi katonákkal. *A községekben harcikocsik és ágyúk vannak, a katonaság hangulata azonban cseppet sem harcias. Amikor pénteken délben néhány lakos Ipolyságra határátlépést kért, a katonák azt mondták nekik, hogy a hátralevő néhány napra nem is érdemes a faluból már kimenni.*

Éjfélt után a prágai katonai attasénk megérkezett a cseh javaslattal

Budapest, október 22. *Szombaton éjfél után megérkezett Prágából gépkocsin Solymossy Ulászló vezérkari alezredes, a prágai magyar követség katonai attaséja és elhozta magával a cseh kormány új javaslatát. Az új javaslatot az illetékes magyar tényezők vasárnap fogják tanulmányozni.*

A cseh katonaság kiüritette Sátoraljaujhely felett lévő községeket

A hegyoldalon beépitett erődöket lerombolták, A kiüritett községekben magyar nemzeti őrségek látják el a rendfenntartást.

Sátoraljaujhely, okt. 22. (MTI.) **Szombat délután újból 5 magyar nemzetiségü cseh katona jött át a határon a felszabadult sátoraljaujhelyi kisállomásra. Megerősitették, hogy a fegyelem a cseh csapatokban teljesen meglazult és napok óta valósággal éheznek. Szombat délután a cseh katonaság kiüritette a sátoraljaujhelyi kisállomás környékén levő községeket, igy többek között Kis- és Nagytornyát, Kis- és Nagyberit, Bodrogszerdahelyet és Bodrogközi községeket. A hegyoldalakban épült erődöket lerombolták, majd a községeket kifosztva, a borospincéket feltörve, visszavonultak Nagymihály felé. A kiüritett községekben magyar nemzeti őrségek vették kezükbe a rendfenntartást. A községek lakossága szombat estére várta a sátoraljaujhelyi honvédesapatok bevonulását, ezért a házakat magyar zászlókkal is fellobogózták. Magyar nemzetőrségek működnek a kiüritett községekben, kivéve Bodrogszerdahely és Bodrogszög községeket, ahol kommunista összetételü alakulatok szállták meg a határt.**

A ruténföldi felkelők harcai állandóan erősbödnek

Sátoraljaújhely, október 22. A csehek lázasan költöznek Királyhelmec és Nagypárkány községekből és a töketerebesi terület községeiből. Ungvárról több menekült érkezett Sátoraljaújhelyre. Ezek elmondták, hogy a felkelők harcai nemhogy csökkennének, hanem állandóan erősödnek, a felkelés az őslakosság egyre szélesebb rétegére terjed ki. A Putnok közelében levő határnál egy teljes putnoki járőr jött át golyószóróval és teljes fegyverzettel, magával hozva az őrség egész irattárát is.

A csehek adandó alkalommal a ruténföldet Szovjetoroszországnak akarták átengedni

Róma, okt. 22. (MTI.) A Tribuna mai számában feltünéstkeltő állásfoglalást közöl a ruszin kérdésben. A lap vezetőhelyen közli Massaryk Tamás volt elnök nyilatkozatát, amelyet 1921-ben Gillerson szovjet vöröskeresztes megbizott előtt tett. A nyilatkozatban Massaryk kijelentette, hogy **a ruszin földet Szovjetoroszország zálogának tekinti s azt az első adandó alkalommal át is engedi Szovjetoroszországnak.** A Tribuna vezércikkében foglalkozik ezzel a leleplezéssel s rámutat arra, hogy **a ruszin kérdés az egész Európát érdeklő probléma.** Azok az erők, amelyek Spanyolországban és Középeurópában elvesztették a játékot, itt kisérelhetik még meg utolsó kétségbeesett erőfeszitésüket. A kérdésnek ez a lényege és a nagy- és kishatalmak egyaránt kötelességüknek kell, hogy érezzék, hogy a kérdést felelősségük teljes tudatában és nagy előrelátással megvizsgálják.

RÁDIÓ Minden lakásban legyen.
villanylámpa — elem
eladás — csere — javitás.
Kerékpár-gumi,
Bosch dinamó, lámpafej P 5·50
Soltész Kálvin-tér 2

Frank birodalmi miniszter a német-magyar barátságról

Budapest, október 22. *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter által *Frank* dr német birodalmi miniszter tiszteletére adott ebéden dr *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter pohárköszöntőt mondott. Az igazságosságon alapuló rendező jellegü jogeszme — mondta —, amelyet Ön, miniszter úr, mint a harmadik birodalom jogügyi vezére képvisel, nekünk magyaroknak is rokon belső vonásunk. Mi az igazságnak ezt az eszméjét, amiként azt a német birodalom nagy vezére tette, szabályozó alapelvként akarjuk teljes állami és nemzeti életünkben megvalósitani. A német és magyar jogtudósok együttműködése, úgyszintén a jogalkotást és jogvédelmet végrehajtó gyakorlati és elméleti tényezők együttműködése bizonyára nagy szolgálatot fog tenni népeink barátságának.

Frank birodalmi miniszter pohárköszöntőben válaszolt. Többek között ezeket mondotta: Ha éppen ezekben a történésekben terhes napokban jöttem Önökhöz, akkor ez Önök előtt annak a bizonyságát lehet, hogy éppen ezekben a súlyos órákban akarjuk bebizonyitani és kifejezésre juttatni barátságunkat Önök iránt. A magyar és német nép a sorstól ugyanazt a magasztos feladatot kapta: azt, hogy a magyar és német nemzet elévülhetetlen értékét győzelmesen óvják és védjék meg. Magyarország és Németország ehhez a sorsadta feladathoz méltónak mutatkozott és teljesitette azt.

16 milliárdot fordit Franciaország a hadirepülés fejlesztésére

Róma, október 22. (Stefani.) A *Giornale d'Italia* irja: A francia légügyi miniszternek a Petit Parisienben megjelent nyilatkozata, mely szerint 16 milliárdot fordítanak a francia hadirepülés fejlesztésére, rendkivül feltünő epizódja a nagy demokratikus hatalmak felfegyverkezésének. Ilyen gigantikus költséggel tulajdonképpen egészen új légi hadsereget létesitett. A háborúra való készülődésnek ez a francia részről bejelentett meggyorsitása nem maradhat hatás nélkül más európai hatalmakra, elsősorban Franciaország szomszédaira: Olaszországra, Németországra és Spanyolországra. Ez a bejelentés amellett újabb bizonyitékát adja annak, hogy az óriási arányú fegyverkezéseket mindig a demokratikus nagyhatalmak kezdeményezik, valamint annak is, hogy még nagyon messze vagyunk az európai együttműködésre irányuló bejelentett akarat megvalósitásától. A lap a demokráciák óriási arányú fegyverkezésében újabb mozzanatát látja annak az offenzivának, amelyet ezek az országok Olaszország, Németország és Japán ellen folytatnak. Egyébként — folytatja a lap — tartózkodással kell fogadni a francia légügyi miniszternek a 16 milliárdos hitel szükségességéről tett nyilatkozatát, mert vagy hiába fecsérelte el a francia aviatikára eddig kiadott mintegy 10 milliárdot, vagy pedig újabb bizonyitékát szolgáltatja annak, hogy Bonnetnek Chamberlainen át Mussolinihoz intézett felhivása, hogy mentse meg a békét, tulajdonképpen az új háború előkészitésének mozzanata volt.

Közös lengyel-magyar határt

Ugy nálunk, mint a baráti lengyel nép körében mind elementárisabb erővel tör fel a követelés: **közös lengyel-magyar határt.** Az ország fővárosában, Budapesten kétszázezer magyar követelte izzó akarattal, hogy megragadhassuk közös határon át a jóban, rosszban kipróbált barát, a testvéri lengyel testvér kezét.

Két elszakadt testvér egyesülni akar, egymás felé nyújtja kezét, együttérzésük egymáshoz vonza őket. Hiába bizonyos titkos erők és törekvések mesterkedése, a két nép óhajtása és akarata előbb-utóbb győzedelmeskedni fog.

A lengyel-magyar barátság nem mai keletű. Minden iskolásgyermek tudja, hogy mélyen belenyúlik a történelembe és erős szálakkal füzi össze a nemes tulajdonságokban egymáshoz hasonló két nemzetet. Közös nemzeti hősök pecsételték meg vérük hullásával, életükkel és halálukkal a lengyel-magyar barátságot. Mind a két nép egyformán sóvárogta a szabadságot, tisztelte egymásban a törhetetlen hitet, az elnyomatás elleni küzdelem elszántságát. Ragyogó jellemvonás, hogy mikor a lengyel nép már hatalmas nagy országot tudhat magáénak,, mikor nemzeti aspirációja majdnem kivétel nélkül megvalósulást nyert, akkor sem feledkezik meg rólunk, a kisebb, gyengébb és megcsonkított testvérről, hanem mellénk áll. Ezt a nemes gesztust, a baráti érzelemnek ezt a ragyogó kiteljesülését, mi a legnagyobb hálával vesszük és az egész magyar nép köszönete száll a nagy lengyel nemzet felé.

Oly természetes, hogy a bekövetkezett csehszlovák válság, az ujjárendezés szükségessége, felvetette a lengyel-magyar közös határ kérdését. Eddig is élt ez a gondolat a lelkekben nálunk is, a lengyel testvéreinknél is, de most mindkét oldalon joggal látják az időt elérkezettnek a gondolat megvalósítására.

A közös határ Lengyelországgal a ruténföldön át keletkezhetne. számtalan jele mutatkozik — a csehek minden terrorja ellenére — hogy a ruténföl népe visszaakar térni az anyaországhoz, miáltal természetesen automatikusan megvalósulna a közös lengyel-magyar határ. Csehszlovákiának, ennek a mesterségesen „összehazudott országnak" egyáltalán nincs joga a Ruténföldhöz. Az 1910. évi népszámlálás adatai szerint **szlovák csak egy százalék volt, cseh pedig legfeljebb mutatóban akadt.** A ravasz Benesnek kellett a ruténföld birtoka, csak azért, hogy éket verjen a lengyel és magyar területek közzé és megakadályozza a két baráti nemzet együttműködését.

Benes, a félrevezetés világbajnoka a ruténföldet illetőleg is úgy becsapta a békekonferenciát, mint ahogy Debrecen lörnyékére hazudott kétszázezer szlovákot. Ruténföld lakosságának semmi ize nem kivánta a cseh uralmat. Néhány karrierre és állami pozicióra vágyó entellektüelje behódolt a csehneknek, de maga a nép soha sem rokonszenvezett a cseh uralommal sőt ellenkezőleg, a legmélységesebben gyűlölte azt. Hogyne, hiszen **a csehek gyarmatként kezelték a ruténföldet,** kiszipolyozták **még meglevő gazdasági erejét is. A nép elszegényedett,** ezalatt az odahelyezett cseh funkcionáriusok gömbölyüre híztak.

A ruténföldet az ezeréves történelmi kapcsolatokon kivül minden természetrajzi és gazdasági adottság Magyarországhoz vonzza. — Mint a Csehszlovákiának nevezett nyulvány legszéle, nem életképes és lassú haldoklásra van itélve. Tudja ezt, látja ezt, a maga bőrén érzi ezt a rutén nép, ezért akar mindenáron elszakadni Csehszlovákiától, bármint mesterkednek is az ujdonsült „russzin miniszterek," kik persze Prágába szerelmesek, mert így játszhatnak miniszteresdit, így kaphatnak pozíciókat.

Hiába azonban minden mesterkedés a történelem erőivel szemben. Mint ahogy összeomlott az egységes Csehszlovák államról szóló hazugság, úgy kiderült, hogy **Kárpátaljához semmi köze sem lehet Csehszlovákiának. Le** fog hullni, el fog szakadni az idegen testtől, melyhez mesterségesen ragasztották. Ekkor pedig nem lehet más választás számára, mint **visszatérni az anyaországhoz, mely jólétet, szabadságot biztosit számára.**

A Ruténföld felvirradó napja meghozza a közös lengyel-magyar határt. Két testvérnép védőkarja nyulna át Kárpátalján. Két testvérnemzet természetrajzi egymásrataláltsága olyan bástyát alkotna, melyen megtörne a szovjet terjeszkedési szándéka. A keresztény civilizáció védelmi vonala egészülne ki, milyen botorság volna Európától, ha nem akarná elősegiteni a védőmű megépitését!

—=—

Ha elegáns ruhát vagy télikabátot meglepő olcsó áron,
a legkényesebb ízlésnek megfelelően, a legujabb divat szerint akar varratni vagy alakittatni, keresse bizalommal
Laborfalvy Márkus Lujza
divatszalonját
Bika bérház I. em. 5. József kir. herceg u. 3.

Imrédy miniszterelnök: A nemzetnek belső megujhodásra van szüksége

Milyen legyen a magyar ut

Budapest, október 22. Egyik fővárosi lap vasárnap reggeli száma közli vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök »Magyar út« cimü cikkét. A cikkben a miniszterelnök többek között a következőket irja:

— Hiszem, vallom és állitom, hogy ennek a nemzetnek szüksége van belső megújhodásra. Támadhatnak bárhonnan, nem keresek segélycsapatokat az ellenkező oldalon. Sem a tömjénezés, sem a támadás nem térit el attól az úttól, amelyet magam elé rajzoltam.

Alkuvásra, kompromisszumra azért, nogy nagyobb, de kétes megbizhatóságú táborra támaszkodjam, hajlandó nem vagyok.

Aki nem akar, ne kövessen, forduljon szembe, vagy álljon félre és hallgasson. Hallgasson, de igazán, mert

a bölcs szemlélő vállvonogatásában és kritikájában rejlő destrukciót tűrni nem lehet s aki erre akar berendezkedni, számoljon vele, hogy a nyilt ellenzéknél is élesebb szembenállásban lesz része.

Tudom, hogy az országnak különösen a fiatalságnak a színejava, merem mondani, az egész országnak a túlnyomó többsége ugyanazt érzi, amit én, hogy

össze kell forrnunk a népi egységnek és a szociális igazságnak a jegyében.

Erős nemzeti érzéstől fűtött és katonai szellemtől átitatott táborra van szükségünk. A katonai szellemnek a magva a hadsereg, melyért minden áldozatot meg kell hozni.

Keresztény erkölcsöket az egész vonalon, a magánéletben és a közéletben egyaránt,

tisztaságot, egyszerűséget, puritánságot és az áldozatnak a szellemét. Társadalmi épületünkből az osztályelkülönülésre emlékeztető korhadt gerendákat el kell távolitani és *új, az ideális tagozódásnak megfelelő erős tartóoszlopokkal helyettesitenünk.*

A szociális igazságnak kell uralkodnia.

Igazi harcot kell indítnunk, hogy éhező, nélkülöző ne legyen.

Minél több ember kezén legyen a magyar föld.

A termelés feldolgozásának szolgálatában kell állítani gazdasági és pénzügyi politikánkat.

Ebben az országban mi, keresztény magyarok vagyunk a nemzetfenntartó réteg, ezt a réteget kell minden eszközzel elősegitenünk.

Az idegen, ha parazita, le kell sepernünk. Ezen az úton kell menetelnünk egyetlen harcos hadoszlopként

az egy vezér, a mi kormányzó urunk mögött.

Ezekben a célkitüzésekben kell összeforrnunk. De ennek előfeltétele, hogy

fegyelem, rend és tekintélytisztelet uralkodjanak az országban.

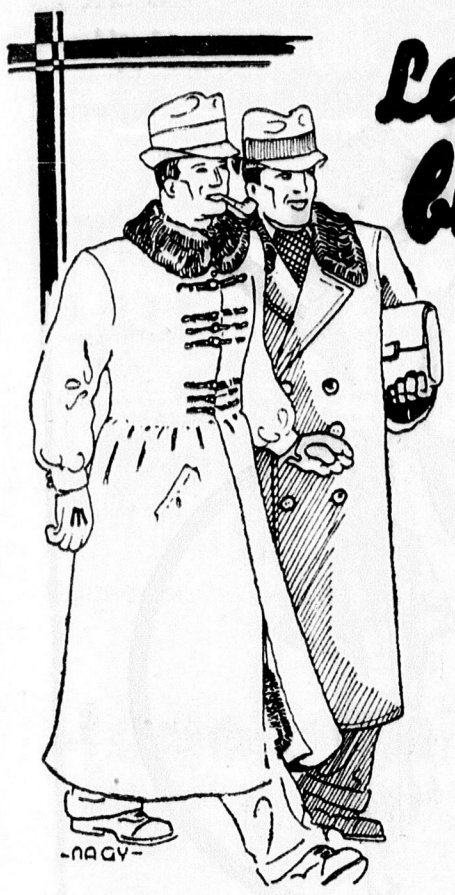
A csalóknak, árdrágitóknak, spekulánsoknak, a nyomor és hisztéria vámszedőinek és a defetistáknak pusztulniok kell. Három nagy barátunk tett mellettünk tanuságot a nehéz időkben. *Kiállásuknak köszönhető, hogy felvirradt a magyar reményeknek.*

Ez kötelez és köt minket a hála szálaival akkor is, ha áldozatba kerül is.

— **Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Debreceni Csoportja** október 25-én d. u. fél 7 órakor közgyülést tart. Piac u. 26. I. em. (o)

BUTORHUZATOK
minden minőségben nagy választékban
Paplan műselyemből fehér vattával **P 20·50**
Storfüggöny szép kivitelben **P 5·70**
Modern csipke és másfajta függöny anyagok, ágyterítők, gumikabátok, futó és nagyszőnyegek, sár és hócipők legolcsóbb árban!
Haas Lipót
Linoleum és Szőnyegház
Ferenc József ut 58. Telefon: 29-63. Megyeháza mellett.

Két ragyogó
előadás kápráztatja el a
szemét
gyönyörködteti szivét-lelkét,
MA
a Csokonai Szinházban. Délután a „Legyen úgy, mint régen volt". — Este a „Csárdáskirálynő" cimü remek operettet
láthatja!

Lengyel Bundák

különleges városi bundák nagy választékban

Lengyel kabát
meleg béléssel, szőrme gallérral P 37.80
meleg béléssel, opossum gallérral P 77.90
nutriette béléssel, opossum gallérral P 93.10

Városi kabát
meleg béléssel, opossum gallérral P 78.—

Szőrmés bekecs
tartós felsővel, nutriette gallérral P 37.80

GRÜNFELD
uriszabóság
Kistemplom mellett.

Beregszász városát sietve kiüritik a csehek

Mátészalka, október 22. Beregszászon az a hír terjedt el, hogy a magyarok már a legrövidebb időn belül a városban lesznek. *Beregszászon a csehek elköltözése és rekvirálása olyan nagy mértékben folyik, hogy még az úton haladó gazdasági cselédektől is elveszik a részükre kiadott gabonát, amelyet a malomba akarnak szállítani.* Beregszászon a Monopol-épületből mind elvitték a terményt és leszerelték a terményforgató gépeket.. *A kórházból a betegeket az udvarra rakták ki és a kórházi berendezkedést elszállították.* A csehek a magyar lakossággal szemben kíméletlenül lépnek fel. A csehek mindenütt beugrató ügynökökkel dolgoznak.

Mátészalka, október 22. Tiszabecsnél kilenc magyar nemzetiségű cseh katona jött át teljes felszereléssel magyar területre. Elmondották, hogy a cseh katonák a határon, családtagjaik pedig otthon éheznek. *A csehek a családi segélyt csak igérik a bevonultaknak.* Azzal biztatják őket, hogy a végén majd egy összegben kapják meg az egész segélyt, amelyből birtokot vásárolhatnak. A cseh hadseregben a fegyelem állandóan lazul. Tiszaújlakról a tartalék vasúti sineket elszállították. A vasúti hídak körül élénk katonai tevékenység észlelhető.

Benes önkéntes számüzetésbe ment

A pozsonyi rádió az esti közvetítései során Benes londoni útjával kapcsolatban ezeket mondta:

A volt köztársasági elnök a cseh és szlovák sajtó véleménye szerint önkéntes számüzetésbe ment.

Hungária filmszínház

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órakor hétfőn d. u. 5, 7, 9 órakor

„Nyugat leánya"

JEANETTE MAC DONALD és NELSON EDDY főszereplésével.

MINDENKI MEGNÉZI!!

Az Apollóban

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9-kor, hétfőn d. u. 5, 7, 9-kor utoljára az egzotikus, érdekes, izgalmas dzsungelfilm:

„A fehér tigris"
„B u l u"

a maláji őserdők soha nem látott titkai!

Váltsa meg előre jegyét!

Ha egy uj márkás rádiót vásárol a régiért nagy árat fizet

Földes Sándor

Püspöki palota

Berlini lapjelentés az uj határajánlatról

A lengyel-magyar közös határ kérdésének megoldását Belgrád átengedi az érdekelt feleknek.

Berlin, október 22. Berlinben az állítólagos újabb cseh javaslat tartalmáról a legellentétesebb információk kerültek forgalomba.

A lapok közül csupán a *Berliner Tageblatt* foglalkozik részletesebben az új fordulattal és prágai tudósítójának jelentése alapján azt írja, hogy cseh információk szerint »*a Budapest és Prága, illetve a Budapest és Pozsony közt megindúló tárgyalásoknak most már csak formai jellegük lesz, mert az érdekelt felek a tárgyi kérdéseket már tisztázták egymás közt a mérvadó külföldi fővárosokban*«.

A *Berliner Tageblatt* prágai tudósítása szerint a szlovákok és ruszinok *összesen kilenc kerületet ajánlanak fel Magyarországnak és az új demarkációs vonal Pozsony alatt, Csallóköznél kezdődik s onnan észak felé tartva, Kassát és Beregszászt érintve halad tovább.*

A Berliner Tageblatt hozzáfűzi, hogy ilyenformán 300.000 magyar maradna szlovák területen, de ugyanannyi szlovák kerülne át Magyarországhoz is. (?) A berlini lap szerint az új határrendezés következtében jelentős német csoportok is átkerülnének Magyarországhoz. A három nagyobb átcsatolandó városban ugyanis összesen 90.000 német él a berlini lap szerint.

A magyar-cseh tárgyalásokon túlmenően Németországban változatlanul *élénk érdeklődés nyilatkozik meg a lengyel-magyar közös határ megteremtését célzó budapesti és varsói törekvések iránt.* A Berliner Tageblatt azt jelenti, hogy *a Varsó, Budapest és Bukarest közt megindult tárgyalásokat most már kiterjesztették Jugoszláviára is.*

A Berliner Tageblatt megjegyzi, hogy bár Belgrád magatartása még nincs teljesen precizirozva, mégis feltehető, hogy *Jugoszlávia arra az álláspontra helyezkedik, hogy mivel nincs közvetlenül érdekelve, a kérdés megoldását teljesen átengedi az érdekelt feleknek.* Ezt az érdekes és nagyjelentőségü megállapitást alátámasztja a belgrádi Vreme cikke is, amely lényegében megcáfolja azt a hírt, mintha a román kormány elutasította volna a lengyel javaslatokat.

Világmárkás

hócipők, sárcipők, hócsizmák

Tretorn, Wimpassing, Viking, Hungária, Emergé, Tudor

nagy választékban.

Tiszti cipők, sportcipők, valamint mindenféle melegen bélelt téli utcai és házicipők legolcsóbb árakon

KONTSEK cipőüzletében szerezhetők be Kossuth ucca 5. sz.

(Takarékosság kötelékében.)

Benes Londonba repült

Utja magánjellegü.

Prága, október 22. Benes volt elnök szombat reggel repülőgépen Londonba utazott.

London, október 22. Benes dr, a csehszlovák köztársaság volt elnöke felesége és titkára kíséretében Londonba érkezett délben 12 órakor repülőgépen a croydoni repülőtérre.

Benes volt köztársasági elnök londoni tartózkodása kimondottan magánjellegü. Angliai tartózkodása alatt egyetlen angol politikussal sem folytat megbeszélést.

A kormányzó Sónyi Hugó gyalogsági tábornoknak a titkostanácsosi méltóságát adományozta

Budapest, október 22. A kormányzó e hó 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával vitéz *Sónyi Hugó* gyalogsági tábornoknak, a m. kir. honvédség főparancsnokának a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Mind a polgári lakosság körében, mind a m. kir. honvédségnél osztatlan örömet keltett a magas elhatározás. Vitéz Sónyi Hugó 1936 szeptember 5-e óta főparancsnoka a m. kir. honvédségnek. A polgári lakosság körében szeretetreméltó és kedves egyénisége folytán általános közbecsülésnek örvend, a honvédség tagjai pedig igazságos és jóindulatú főparancsnokukat tisztelik benne.

Az Olasz Kulturintézet Igazgatósága közli a m. t. tagjaival, hogy az előadások holnap kezdődnek meg a következőképpen: kezdőknek kedden és pénteken 6—7 és 7—8, a középfokuaknak szerdán és szombaton 6—7, a haladóknak hétfőn és csütörtökön 6—7-ig van tanfolyamuk. Hétfőn és csütörtökön 7—8-ig olasznyelvü előadás. Az olvasóterem mindennap nyitva. Beiratkozni még lehet, Hatvan u. 2. Telefon: 12—04.

Üzenet Hollóházára

és környékére innen Debrecenből azok nevében, akik 32 évvel ezelőtt, tehát 1906 október 23-án indultak el Kassára Debrecenből, mint diákok, amaz örökre felejthetetlen gyászszertartásra, ahol összedobbant az ezeréves magyar haza polgárainak szive a nagy fejedelem Rákóczi hamvai előtt.

Gyalog tettük meg az utat, ami bizony nagy teljesítmény volt. Nem voltunk testileg kisportolva, de lelkünk készsége az égig csapott. Nyíregyháza város polgársága megmutatta hazafiasságának soha el nem muló értékét, amikor a debreceni akadémia zarándok ifjúságát szeretettel fogadta. De menjünk csak arra a területre, ahol Sátoraljaujhellyel kezdődik a Kassa felé vezető út minden szépsége. Huta, Pálháza és Hollóháza apró házai az öröm hajlékai lettek attól a perctől kezdve, hogy hírét vették, jönnek a debreceni diákok. Szeretetük és tisztességtudásuk bele kiált a magyar történelem förgeteges idejébe. Nem voltunk hivatásos küldöttség s talán ez adta meg igazi értékét azoknak a fogadtatásoknak, amelyekben ott is részünk volt.

Ezek közül a falvak közül köszöntöm Hollóházát s adja át a többi falvaknak is hálás emlékezésünket, hogy fáradságos utunkban egy éjszakát csöndességében eltölhettünk, hogy kezet foghatunk velük nagy magyar lelkesedéssel. Köszöntöm azt a hírvivőt, aki akkor mint kis iskolás a patak partján meghúzódva leste érkezésünket a zászlóval, mint kilőtt nyilvessző futott a faluba, hogy első hírnök legyen és az este sötétségébe belekiáltsa itt vannak már.

Milyen szép is volt és kedves most is ráemlékezni 32 év távlatából.

De Hollóháza megint felírt valamit a történelem lapjaira, bizonyságot tett a magyar nemzethez való hűségéről s nekünk, megőszült fejű embereknek, akik azóta, de sok próbán mentünk keresztül, eszünkbe jutott a kis szlovák fiu, akit Isten éltessen, hogy mint erős férfi Kassán legyen az alföldi magyarokkal, megállani és tisztességet tenni a nagy fejedelemnek. — Üzenünk néktek e lap hasábjain, mert rólatok meg a rádió útján vettünk hírt, hogy hűségesek vagytok ma is, amikor a rágalom hadjáratát indították szét a világba mi ellenünk, magyarok ellen, akiknek húsz éves szenvedése itt és oda át az égre kiált.

Mi, akik együtt voltunk falvatok csöndes házaiban, most szanaszét vagyunk, de eggyé forrasztja az élőknek szívét az az érzés a tiétekkel, hogy megint megnyilik az út Debrecenből Kassára. Én azt hisze, hogy megint akadna nem is egy ilyen csoport a debreceni diákokból, akik megtennék kész örömmel azt az utat, amelyet mi 5 nap alatt tettünk meg, hogy a 6-ik napon már Kassán daloljunk »debreceni diák vagyok én, rececec gyalog masirozok én«.

Ti akkor az éhezőknek kenyeret és más földi javakat adtatok, a vándorok előtt ajtót nyitottatok és befogadtatok. Most mi elbeszéljük és a világnak tudtul adjuk, hogy bár nem voltatok a világ szerint gazdagok, mégis tudtatok jót tenni velünk. Mi rajta leszünk, hogy a mostani legújabb bizonyságotok a hűségről, ne maradjon a bércek között, hanem leszálljon az Alföld rónáira is és megtudják, hogy bár szlovákul beszéltek, de érzelmeitek magyar volt és az is maradt. Köszöntünk titeket, akiket 1906 október 27 és 28-án szeretettel fogadtatok. Most a ti és a mi fiainkon a sor a nagy találkozóra, hogy a négyévszázadát ünneplő debreceni Kollégium diákjai megismerjék a falvaitokon keresztül Kassára vezető utat.

Siposs Imre.

Debrecen ötven zászlót küld a Felvidékre

Debrecen városa is kiveszi részét abból az akcióból, hogy a felvidékieket magyar nemzetiszínű zászlóval lássák el.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester ötven darab zászlót készíttetett és azokat is elküldték a Felvidékre.

Gyilkosságra való felbujtással vádolta meg gazdája feleségét a kocsis

Igen érdekes ügyben tárgyalt a debreceni törvényszéken dr. Tokay Gyula tanácsa. A vádlottak padjára került Balogh György kocsis, aki ellen hamis tanuzás miatt emeltek vádat.

A tárgyaláson kiderült, hogy Balogh György mint kocsis volt alkalmazva Kocsis András gazdálkodónál. A gazda és felesége összeveszlek és pereskedtek egymással. A perben tanunak idéztették meg Balogh Györgyöt, aki olyan vallomást tett, hogy a gazdája felesége megakarta gyilkoltatni az urát és vele tárgyalt a dologról.

A vallomás alapján megindult az eljárás és kiderült, hogy alaptalan a vallomás és csak azért tett vallomást a kocsis a gazdája felesége ellen, mert attól félt, hogy a gazdája elbocsajtja és nem lesz munkája. Megtette tehát a vallomást, ahogy a gazdája kivánta. A bíróság a bizonyitási eljárás befejezése után egy hónapi fogházra itélte el a kocsist, kimondtk az itéletben, hogy a legaljasabb bűncselekményt követte el és enyhitő körülménynek csupán azt vették be, hogy a kenyerét féltette, azért tett valótlan vallomást. Az itélet jogerős.

Mindegyik darabon rajta
a szabott ár
Ezért oly népszerü a

Meteor csillár

Egyedárusitás Piac u. 9.

Hajdumegyében és Debrecenben Lossonczy István főispán irányitja a „Magyar a magyarért“ mozgalmat

Megalakitották a megyei és városi bizottságot.

Felvidéki magyar testvéreink megsegítésére a kormányzó úr főméltóságú hitvese megindította azt a nagyszabású mozgalmat, mely a »Magyar a magyarért« találó elnevezést nyerte és amely már is megdobogtatta a magyar szíveket szerte a hazában.

A »Magyar a magyarért« mozgalom munkaközpontjának vezetését vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök neje vállalta el. A legszélesebb körre terjesztik ki a mozgalmat és törvényhatóságonként szervezik meg.

Vitéz Imrédy Béláné Debrecen és Hajdú megye területére a mozgalom irányitására Lossonczy István főispánt kérte fel, ki honfiúi készséggel vállalta el ezt a megbizatást. Legelőbb is gondoskodott külön bizottságok megalakitásáról. A vármegyei bizottság vezetését *Lossonczy Istvánné*, a városi bizottság vezetését pedig *Kölcsey Sándorné* vállalta el a főispán felkérésére. A városi bizottságba a főispán *Tatay Zoltán* árvaszéki elnököt hívta meg, a polgármester pedig *Balogh Sándor* főjegyzőt. A vármegyei bizottságban *Rásó István* alispán is vezető szerepet vállalt. Ugyanebben a bizottsábga a főispán *Torma Kálmán* vármegyei árvaszéki elnököt hívta be, az alispán pedig a vármegye részéről dr *Herpay Gábor* főlevéltárost kérte fel a közreműködésre.

A két bizotság szombaton délután együttes ülést tartott. Elhatározták, hogy a vármegyei bizottság a jövő héten kiszáll a vármegye minden községébe a mozgalom megszervezése céljából. *A debreceni bizottság közvetlen felveszi az érintkezést a társadalom minden rétegével, hogy a mozgalom sikerét minél jobban biztositsa.*

Lossonczy főispán levélben is fordul közvetlenül minden intézményhez, vállalathoz, vagyonosabb polgárhoz, hogy adományaikkal segitsék elő e hazafias mozgalom eredményességét. Bizonyos, hogy Debrecen és Hajdú vármegye hazafias társadalma megteszi a maga kötelességét.

Rabbilinccsel kezükön tüntetnek vasárnap Budapesten a szlovák menekültek

Vasárnap délelőtt érdekes és nagyszabású tüntetés lesz Budapesten. A Csonka-Magyarország területére menekült szlovákok rendeznek tüntető felvonulást. *Népies viseletben, kezükön rabbilinccsel vonulnak fel mint 1600-an.* A menet élén zászlókat visznek ilyen felirásokkal:

»*Le a cseh rabláncokkal! Haza akarunk menni!*«

»*A magyar és szlovák ezer évig egy testvér volt!*«

Hir Sztalin meggyilkolásáról

Róma, október 22. A *Messaggero* a finn-orosz határról feltűnő formában jelentést közöl, amely szerint odaérkezett hírek Sztalin állítólagos meggyilkolásáról számolnak be. A vörös diktátor eltünt a Kremlből és senkisem tudja, hogy mi lett vele. A Kremlben a legnagyobb titokban tartják a történteket, mert általános lázadástól tartanak.

Egy másik jelentés, mely a finn-orosz határról érkezett, már csak annyit mond, hogy *Sztalin eltünt a Kremlből. Senki sem tudja, hogy mi lett a vörös diktátorral. Moszkvában a legnagyobb titokban tartják a történteket, mert általános lázadástól tartanak.*

A németek megszüntették a burgenlandi tartományt

1938 október 15-ével a Nyugat-Magyarország elcsatolásával Burgenlandnak nevezett osztrák tartomány, mint ilyen, megszünt. Október 15-én lépett ugyanis életbe a német kormány rendelkezése, amely *megszünteti Burgenland tartományt.* Burgenland északi részét, a nezsideri, a kis- és nagymartoni, valamint a felsőpulyai járásokat az alsóausztriai, illetve most alsódunai körlethez, a déli, azaz a felsőőri, a németújvári és a gyanafalvai járásokat a stájerországi körlethez osztották be.

Kötött áruk harisnyák
feltünő olcsón

Harisnya-kesztyü

Bordás harisnya	prima minőség minden szinben 0·98	0·78
Téli harisnya	angolos kötésü nagyon tartós minőség 1·38	1·10
Bélelt harisnya	müselyem felsővel divat szinben 2·20	1·98
Bokasokni	téli meleg szép visszahajtóval	0·88
Férfi sokni	téli vastag meleg boly-hozással 0·68	0·48
Gyapju sokni	egész prima minőség szép szinekben 2·65	1·58
Női kesztyü	téli kötött vagy bolyhos béléssel 1·20	0·98
Férfi kesztyü	téli kötött vagy trikó meleg béléssel 1·48	1·10
Gyermek kesztyü	kötött vagy meleg bolyhos béléssel 0·88	0·68
Bőrkesztyü	prima meleg béléssel női és férfi 5·80	5·20

Kötöttáru

Kötött blous	divat fasonokban és szinekben makkó fonalból 3·90	3·30
Gyapju blous	ujdonságok a legujabb fasonokban és szinekben 10·80	9·80
Női swetter	kabát fason divat szinekben jó minőség 5·90	5·-
Gyapju swetter	női divat mintás vagy sima kihajtóval 8·50	7·80
Férfi pullover	zippzárral vagy anélkül jó minőség 4·40	3·95
Ujjatlan pulower	tiszta gyapju divat kötéssel és szinekben 6·50	5·80
Leányka kabát	végig gombos divat szinekben 1-es 3·90	2·20
Fiu swetter	zipp zárral galérral prima minőség 1-es 2·80	2·50
Mackó öltöny	Mikulás és Pattás márkás minden szinben 0-ás 4·25	3·60
Gyermek gamassis	vagy mackó nadrág minden szinben 1-es 2·85	2·50

CSILLAG TESTVÉREK
Piac- és Simonffy-utca sarok

Október 31-én és november 1-én megjelennek a lapok

A miniszterelnök az 1920. évi 4578. M. E. számú kormányrendelet 8. §-a alapján *a rendkivüli helyzetre való tekintettel megengedte, hogy október 31-én, hétfőn, továbbá november 1-én, kedden és november 2-án, szerdán a lapok rendes időben megjelenhessenek.* Igy tehát október 31-én a hétfői lapok, valamint a napközi lapok, november 1-én és 2-án pedig *mind a reggeli, mind a napközi lapok megjelenhetnek.*

A Soli Deo Gloria Diákszövetség debreceni csoportjának évnyitó közgyülése

Az évnyitó rendes közgyülés október 20-án tartatott meg. Jelen voltak dr R. **Kiss István** elnök, dr **Illyés Endre** alelnök, **Juhász Nagy Sándor** ny. miniszter, dr **Makkai Sándor** egyetemi tanár, **Uray Sándor** h-püspök, **Papp Imre, Kántor József, Pataky László, Ónodi Szabó Lajos,** az országos központ főtitkára és a tagok.

Ének, bibliaolvasás és ima után R. Kiss István nyitja meg a köz-gyülést. Ezután dr Illyés Endre alelnök számolt be a folyó évi május 28-iki közgyülés óta történt eseményekről. Bejelenti, hogy a vezetést teljes felelősséggel, fizetés nélkül vállalja. Célja a debreceni SDG munkát beágyazni a Tiszántúli Egyházkerület egyetemes munkatervébe. Bejelenti, hogy a munka ezidén megindul a nem. ref. tanintézetekben. A közgyülés a jelentést tudomásul vette és elfogadta. Majd a múlt évi tisztikar jelentése következett. Ezután R. Kiss István elnök előterjesztette az intéző bizottságnak a tisztújitásra vonatkozó határozati javaslatát.

Védnök: Makkai Sándor dr. Adminisztrációs titkár és pénztáros: B. Major Pál. Jegyzők: Victorisz Lajos és Fehér Bertalan. Ellenőrök: Török Tibor, Kiss István. Gazda: Rácz Endre. Iratterjesztő: Németh László. Főiskolás titkár: Kiss István, középiskolás felsős titkár: Lukácsi Gyula. Középiskolás alsós titkár: Örsi János. Üdülő titkár: Szüle József. Szociális titkár: Hortobágyi Tibor. Végzett leányok titkára: Rimmerschneidler Róza. Középiskolás titkár: Balogh Rózsa. A közgyülés a határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta s az elnök a fenti személyeket egyhangúlag megválasztottaknak nyilvánítja. Ezután a Tanácsadó Testület választására került sor. Elnök lett: dr Makkai Sándor. Tagok: R. Kiss István, dr Illyés Endre, Uray Sándor, Balogh Gyula, Szőőr József, Bagdy Dániel, Kántor József, Módis László, Papp Imre, Szenes László, B. Major Pál.

Az új tisztikar jelentése után dr Makkai Sándor szólalt fel. Szükségesnek és örvendetesnek tartja azt a tényt, hogy az idősebb generációt is beavatják az ifjúsági munkába. Helyesli a Tanácsadó Testület megalakulását, igy remélhető, hogy a testület segitségével a Soli Deo Gloria Szövetség gyökeret ver az egyetemes debreceni munkaközösségbe. Végezetül még köszönte az iránta megnyilvánult bizalmat. t

R. Kiss István elnök zárta be a közgyülést, amely énekkel s Kántor József imájával végződött.

Szüle József.

— **Frontharcosok figyelmébe!** F. hó 27-én, csütörtökön este 7 órai kezdettel taggyülés. Ennek keretében az ügyv. elnök röviden ismertetni fogja Szovjetoroszország haderejét. Elnökség. (:)

SZÍNHÁZ

Heti müsor:

Október 23., vasárnap délután: **Legyen úgy, mint régen volt,** mérsékelt helyárakkal. Este: **Csárdáskirálynő.**

Október 24-én, hétfőn: **Nincsenek véletlenek.** A. bérlet. 3. sz.

A SZINHÁZI IRODA JELENTI:

Csatát nyert

a PRÓZAI EGYÜTTES is, amit a

Nincsenek véletlenek

zsúfolt házai bizonyítanak. Hétfőn és kedden ez a nagysikerű prózai újdonság A. és B. bérletben (3. szám) kerül színre.

Ma, 23-án vasárnap délután 3 és fél órakor

mérsékelt helyárakkal Legyen úgy, mint régen volt

este a KLASSZIKUS OPERETT-CIKLUS I. nagysikerű darabja, a

Csárdáskirálynő

szerdán délután ifjúsági előadásban szintén a **Legyen úgy, mint régen volt** operett megy, kizárólag az ifjúság számára. Szerdán este

ismét prömier!

SZILÁGYI LÁSZLÓ és MÁRKUS ALFRÉD nagysikerű operettjét mutatjuk be, címe:

Nem leszek hálátlan

(Prömier bérlet III.). Csütörtökön ugyancsak ez a mulatságos zenés újdonság kerül színre bérletszünetben.

Pénteken ismét egy grandiózus irredenta operettet nyujt a szinház a debreceni közönségnek: Kamjonkay István (akinek álneve mögött a híres zsentry szerző familia egyik tehetséges tagja rejtőzik) nagyoperettjét mutatjuk be, amely a pesti Royal Színházban és a Városi Színházban több mint százszor futott:

IDE GYERE RÓZSÁM.

(Prömierbérlet IV.).

Ennek az előadásnak tiszta jövedelmét

Horthy Miklósné: Magyar a magyarért

akciója javára adjuk, hogy a Csokonai-színház is kivegye részét a minden magyarok áldozatából. — Aki ezen az esétn színházba jön, erre a nemes akcióra áldoz.

Október 29-én szombaton délután délutáni mérsékelt helyárakkal:

Legyen úgy, mint régen volt!

Szombaton este

Ide gyere rózsám

minden valószínűség szerint a következő napokon is:

IDE GYERE RÓZSÁM!

Színes színházi filmkockák

A 30 éves „Vig özvegy"

Lehár Ferencnek, a magyar származású bécsi katonakarmesterből lett világhírű zeneszerzőnek első operettjét 1908-ban adták elő elsőízben Bécsben. Az akkori „Víg özvegy", Bécs híres primadonnája azóta többszörös nagymama lett és régen visszavonult a szinpadi deszkákról, de a „Vig özvegy", az operett változatlanul s meg nem fakulva folytatja diadalútját. Az örökszép melódiák felcsnedülnek a világ minden részén s a debreceni közönség bizonyára őszinte örömmel fogadja a gyönyörű operett felujitását II. Neményi Lilivel és Márkus Lajossal a főszerepben...

Horváth Árpád direktor iskolát csinál

egyébként országszerte klasszikus operett-ciklusával. Elsőnek a Csokonai színház igazgatója jelentette be a klasszikus-operettek sorozatos felújításának tervét. Pár hétre rá Budapesten el kezdték próbálni az örök melódiákat, mely revüszerüen negyedszázad legszebb operettmelódiáit fonja egybe. Majd a Viz özvegyet felújította a Városi Színház, most pedig a Royal színház kezdte meg a Marica grófnő próbáit. Debrecenben viszont a már bemutatott Csárdáskirálynő és a Vig özvegy után Offenbach egyik remekét tűzi műsorra Horváth direktor s ennek az előadásnak főérdekessége lesz, hogy Horváth Árpád direktort a karmesteri pulpituson láthatja a közönség...

Hát olik, olik...

Jelenet a „Nem leszek hálátlan"-ból:

Márton: Parancsol titkár úr?

Galambos: Vár valaki audenciára?

Márton: Igenis. Egy csomó hölgy.

Galambos: Szépek?

Márton: Hát olik szép.

Galambos: Az olik jöhet... A többit küldje el.

Házasság, mely válással kezdődik

ez voltaképpen a témája a „Nincsenek véletlenek"-nek. Tipikusan ennek a lüktető tempójú, rohanó kornak a darabja ez, amikor beteved a gyógyszertárba egy fiatal nevelőnő megméretni magát, a gyógyszerész mire megméri beleszeret, sürgősen feleségül veszi, de még a nászút előtt rájönnek, hogy nem egymáshoz valók és másfélórai meg sem kezdett házasság után elválnak... Ez van elmondva a darabban friss, modern-szellemű, szikorkázóan ötletes jelenetekben. A közönségnek nagyon tetszett.

A beérkezések darabjának

is lehetne nevezni a „Nincsenek véletlenek"-et. Budapesten ezzel a 140-szer ment darabbal futott be a szerző, Solt Endre. Ugyancsak a pesti bemutatón érkezett be végleg Szilassy László, a debreceniek kedvence, akiről zárójelben elmondjuk, hogy ismét Debrecenben van, azonban ezuttal nem mint színész, hanem mint katona... A debreceni bemutatón is két szereplő arivált: Kamarás Gyula, mint rendező és Seprényi Lajos, aki ebben a darabban jutott először tehetségéhez méltó feladathoz, egy kihült lelkű ékszerész remek figurájának alakításával... A „Nincsenek véletlenek egyuttal azt is jelenti, hogy nem is kellenek véletlenek. Csak jó darab kell, jó szerep kell és jó színész kell: akkor a siker is meg van.

Nem elveszett ember

Bálint Gyurka, a Csokonai színház kitűnő drámai színésze, mint ismeretes, esztendőkkel ezelőtt már volt debreceni színész. Abban az időben baráti viszonyban állt egy fiatal orvostanhallgatóval.

Telt-mult öt-hat esztendő, Bálint Gyurka a debreceni színházi közönség őszinte örömére visszaszerződött Debrecenbe. A napokban a Kossuth utcán összetalálkozott a régi medikus ismerőssel.

Örvendezve szorongatták egymás kezét, aztán Bálint Gyurka megkérdezte:

— Hát mi ujság öregem? Hogy megy a prakszis?

— Köszönöm... türhető. Ma is kidobtam néhány tucat rossz fogat...

— Hogy-hogy? Úgy tudom, hogy eleinte szív-specialistának készültél... És végül mégis fogorvos lettél? Miért?

— Na hallod? Nagyon egyszerű a dolog. Az embernek csak egy szíve van, ezzel szemben 32 foga.

—o—

Aki hagyja magát lebeszélni

Szabó Ernőnek, a kitűnő főrendezőnek, van egy fiatalember ismerőse, aki örökösen nősülési tervekkel foglalkozik. Már esztendők óta minden találkozásukkor ujabb tervekkel hozakodik elő. Legutóbb elmondta, hogy bejáratos egy házhoz, ahol szép özvegy mama és még csinosabb leánya van. Nem tud dönteni, hogy melyiket vegye feleségül.

Ez a panasz még áprilisban hangzott el. Közben a debreceni társulat végig játszotta nyári szezonját Pesterzsébeten és októberben visszatérve Szabó Ernő összetalálkozott a nősülési lázairól ismeretes ismerősével.

— Na, mi van a házassági terveiddel? — kérdezte. — A mamát veszed el, vagy a lányát?

— Egyiket sem — legyintett mélabúsan az ifju. — A mamáról a lány beszélt le, a lányról pedig a mama.

Fényes külsőségek között nyilt meg a Tóth cukrászda átalakitott helyisége

A debreceni iparosság egyik kiemelkedően értékes tagja, *Tóth* László cukrászmester, aki a város közönsége előtt eddig is közismert volt arról, hogy mesterségét úgyszólván művészi nívóra fejlesztette s kitünő tortái, sütéményei, cukrászkülönlegességei, eredeti kreációi úgyszólván fogalommá váltak. — Debrecenben: újabb meglepetéssel kedveskedik a közönségnek, művészi elgondolással, pazar elegánciával átalakította a Kossuth uccán, a Csokonai színházzal szemközt levő közkedvelt helyiségét.

A Kossuth és Battyhányi uccák sarkán levő Tóth cukrászda már izléses portáljával, művészi tökéletességgel rendezett kirakatával és csiszolt üvegablakaival magára vonja a figyelmet. Mióta az átalakítási munkálatok befejeződtek a járókelők tömegesen állnak meg gyönyörködni az igazi izléssel, hivogató külsővel berendezett üzlet előtt.

Maga a legelső világvárosi színvonalon álló helyiség két luxuriózus gonddal és szinte műizléssel berendezett részre oszlik. A piros terem színpompás, hangulatos festéssel, ragyogó pultok mögött izléses ruhába öltözött, páratlanul figyelmes személyzettel fogadja a látogatókat. A legmodernebb típusú, áramvonalas berendezés állványain, üveghűtőszekrényeiben csábítóan, pompás szervirozásban sorakoznak fel Tóth mester cukrászkülönlegességei, remek torták, izletes sütemény, különleges gyümölcsösszeletek, fínom cukorkák. A legeredetibb készítmények, melyeknek jóhírneve évek óta közismert Debrecenben. Tóth László, ez a nagyszerűen képzett, szakmáját művészi tökélyre fejlesztett magyar iparos állandóan a legfrissebb, legizletesebb tészta és torta-különlegességeket szolgálja ki hatalmas és egyre újabb rétegekkel gyarapodó vevőkörének. A Debrecenben egyedülálló, eredeti készítmények hygiénikusan, zárt üvegállványokon vannak elhelyezve, a pompás villamos hűtőszekrények pedig páratlan újítást jelentenek. Tóth mester költséget, áldozatot nem kímélve fejlesztette ki cukrászdáját, káprázatos és művészi berendezése mellett igazi otthonos, barátságos hellyé, ahol mindenki jól fogja magát érezni.

Hangulatos rádió-zene lágy, édes melódiái ömlenek szét a neoncsövekkel és diszkrét fényt permetező beépített legmodernebb hangulatlámpákkal világított helyiségben. A selyem, pergament és csipkén színes lámpaernyők megszürik a fényt s kellemes ragyogásba burkolják a termet, ahonnan az átalakított üzem főattrakcióját jelentő kék szalonba jut a vendég. A falakon a legmodernebb mintájú tapétautánzatú, finom színekben kulmináló festés s valami remek izléssel kiválasztott kerámia. Káprázatos látványt nyujt a japán kert s körüskörül intim páholyok sorakoznak fel. Kedvesebb, kellemesebb helyiséget el sem lehetne képzelni. A cukrászda fűtését központi melegvíz fűtőberendezés szolgáltatja.

Szombaton délután hatalmas sikerű sajtó-bemutatót rendezett újonan átalakított helyiségében Tóth László cukrászmester s a megjetentek egyhangú elragadtatással nyilatkoztak úgy a remek művészi szépségű, káprázatosan szép helyiségről, mint Tóth mester utólérhetetlen készítményeiről, speciális tortáiról, különleges tésztakreációiról. Az új helyiséget állandóan zsúfolásig megtölti a közönség s azok az elragadtatott megjegyzések, melyek az úri közönség köréből felröppennek úgy a helyiségre, mint a nagyszerű készítményekre, figyelmes kiszolgálásra vonatkoztatva, a legszebb dicséretei Tóth László mester törekvő munkásságának. Őszinte örömünkre és büszkeségünkre szolgál, hogy Debrecen város ipari élete egy ilyen kiváló, újításokra törekvő, eredeti és művészi izlésű, közönségének mindenben százszázalékosan a legjobbat és legszebbet nyujtó iparost mondhat magáénak.

A függönyöket és szőnyegeket a Tóth cukrászda ujonnan átalakitott helyiségéhez a Linóleum cég szálitotta.

A Dóczi elemi iskola szülői értekezlete

A Dóczi elemi iskola szülői értekezletet tartott nagy érdeklődés mellett.

Szele Paula igazgatónő kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket és megkezdte előadását a »Család és iskola« címmel. A rendkívüli sikert aratott előadás főbb pontjai a következők: a gyermek nagy öröm és nagy kincs, de nagy felelősség is. A családban kezdődik a gyermeknevelés, s mikor a gyermek az iskolába kerül, akkor a nevelésnek párhuzamosan kell történnie a családdal. A családi és iskolai nevelés is három irányú: 1. erkölcsi, 2. értelmi, 3. esztétikai.

Az értékes előadás után a szülők közül többen hozzászóltak a tárgyhoz és a tanítónői kar tagjai közül is.

Az állóirást egészségileg és pedagógiailag is előnyösebbnek tartják a pedagógusok, ezért tanítják ma már a legtöbb iskolában. Előadás végeztével e tárgyhoz is több hozzászólás történt.

A szülői értekezlet szép sikerrel és a szülők és tanítónői kar teljes egyetértésével és megelégedésével ért véget

Kellemes szórakozóhely a
KISS CUKRÁSZDA
Battyhányi és Szent Anna sarok.
Naponta friss sütemények és gesztenye püré.

Magyar a magyarért

A debreceni kereskedelmi és iparkamara akciója a „Magyar a magyarért" mozgalom sikere érdekében.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara *1000 pengőt juttatott el a »Magyar a magyarért« mozgalom céljaira.* Egyidejüleg körlevélben hivta fel a kerületéhez tartozó összes ipartestületeket és kereskedelmi érdekképviseleteket annak érdekében, hogy tagjaik körében minél nagyobb propagandát fejtsenek ki a mozgalom sikere érdekében. A magyar iparos és kereskedő hazafias érzülete szép példákban jutott kifejezésre már ezzel a mozgalommal kapcsolatban is és így remélhető, hogy a kamara akciója szép eredménnyel fog járni.

*

Auspitz József helybeli festékkereskedő a „Magyar a magyarért" akció céljaira ötven pengőt juttatott hozzánk. Az összeget rendeltetési helyére küldjük.

Jól képzett, teljesen felszerelt harcrakész, lelkes hadseregünk van

Fegyverkezési egyenjogúságunk kimondásával hihetetlen lendülettel indult meg a m. kir. honvédség átszervezése és kibővítése. Korszerűvé, a szükséges mérvben szervezetszerűleg is felépítették varázsolták katonai vezetőink rövid idő alatt hadseregünket. Akárcsak változatos történelmi sorsunk régmult nagy időiben, úgy most is szinte a föld alól termett elő a felkészült, acélos erejű, jól felfegyverzett és nemcsak az ország védelmét ellátni tudó, de a haza külpolitikai érdekeit is nyomatékkal képviselni tudó honvédségünk!

Külpolitikánk megfontolt, de annál céltudatosabb vonalvezetése barátokat és szövetségeseket szerzett nekünk. És éppen a komáromi tárgyalások megszakadását követő diplomáciai kampány alkalmával tünt ki, hogy ügyünk jogossága és teljes igazsága mellett is: *»Nem vagyunk egyedül!«* És nem vagyunk quantitó négligemblo!

Országszerte lelkesedéssel, égigtörő hazafias felbuzdulással, zengő nótaszóval vonulnak be csapattesteikhez falvaink drága, értékes és hűséges magyar földművesei, városaink derék, megbízható iparosai és intelligens vezető emberei.

A katonai hatóságok alig győzik elintézni az önként jelentkezők hozzájuk befutó kérvényeit. Minden korú, minden rendű és rangú fia e hazának csak egy vágyat ismer most: *Fegyvert fogni és ott lenni a tettek mezején most, ha szükséges vérrel és vassal állani szent ügyünk mellett.* Megható, amint fiatal legénykék, meglett emberek és öreg, 65 éven is felüli férfiak szerény szóval adják elő kérésüket, bizonyítgatják a katonai szolgálatra való rátermettségüket.

Régi dicsőséges nemzeti harcaink ideje jut az ember eszébe!

Bizony türelemre kell inteni az önként jelentkezőket azzal, hogy csak bizonyos évfolyamokra van korlátozva egyelőre a bevonultatás. Olyan ez a kép, mintha nem is egy húsz évig fegyverétől megfosztott és önhibáján kívül megalázott országban történne! A kard ősi népe egyik napról a másikra megújult, megfiatalodott ebben a lelkes hangulatban.

Tudja meg az egész világ, hogy van hadseregünk! Jól kiképzett, teljesen felszerelt, harcrakész lelkes magyar hadseregünk.

Katonáink élelmezése kifogástalan, bőséges és ízletes. Nem úgy, mint a cseh zsoldon tengődő szegény szlovák és magyar testvéreknek csak naponta egyszeri étkezés és reggel egy kis fekete kávénak csúfolt lé, hanem bőséges, ízletes **magyar koszt, napi háromszori étkezéssel!**

Van felszerelésünk szükséges mérvben és korszerű technikai felkészültségünk!

Hadvezetőségünk állandó gondos feladatának tartja, hogy ezt a felszerelést a mindig növekvő létszámoknak megfelelően kibővítse és az újonnan felállításra kerülő egységek ugyanoly jól induljanak el hivatásuk útján, mint a már a határon lévő csapatok!

Vegye tudomásul mindenki széles e világon, hogy elmultak azok az idők, mikor azt lehetett hinni, hogy a magyar nemzet, a magyar állam, a magyar haderő — *»Elhanyagolható tényező!«*

Máramarosi.

A makói iparosok zászlót adnak a leghamarabb felszabaduló felvidéki ipartestületnek

A makói ipartestület nagy taggyűlést tartott és ezen elhatározták, hogy a megszállt területen leghamarabb felszabaduló ipartestület számára zászlót küld. A zászló árát a helyszinen nyomban összeadták az iparosok. Az összegyüjtött 100 pengőből 50 pengőt a zászló megvételére, a másik 50 pengőt pedig a nemzeti repülőalapra fordítják.

Egyuttal azt is elhatározták, hogy országos mozgalmat indítanak az ipartestületek körében, hogy a felszabaduló felvidéki ipartestületeknek küldjenek magyar zászlókat.

— Négymillió pengő a városok helypénzbevétele. A városok egyik legrégibb bevétele a vásári és piaci helypénz. Városaink évi bevétele piaci helypénzből és állatvásári helydíjakból 4 millió pengőre rug, melyből 1,458.000 pengő esik Budapestre, 1,204.000 pengő a 10 törvényhatósági városra és 1,462.000 pengő a 45 megyei városra. Pécsett 3.77, Kecskeméten 3.21, Veszprémben 2.82, Zalaegerszegen 2.76, Kaposvárott 2.71, Pápán 2.71, Nagykanizsán 2.64, Salgótarjánban 2.17, Egerben 2.16, Szombathelyen 2.14, Miskolcon 2.13, Balassagyarmaton 2.09 Kalocsán 0.08, Cegléden 2 pengő az egy lakosra eső évi helypénzbevétel. A többi városban 2 pengőnél kevesebb évi helypénzbevétel esik egy lakosra.

November 1-én lép életbe az üzleti alkalmazottak munkaidejére vonatkozó rendelet

Az üzleti alkalmazottak munkaidejére vonatkozó rendelet november 1-én lép életbe. I. Kizáróan, vagy túlnyomóan élelmiszereket árusító üzletekben 24 óra alatt 10 óra és hetenkint 60 óra. II. Egyéb üzletekben 24 óra alatt 9 óra és hetenként 54 óra. III. Kocsisoknak, gépkocsivezetőknek, kocsikísérőknek, árukísérőknek és gépkezelőknek, felügyeleti és őrszolgálatot ellátó alkalmazottaknak 24 óra alatt 14 órás keretben 12 óra és hetenként 72 óra.

A zárórán túl teljesítendő befejező munkák elvégzése és a záróra előtt az üzletbe érkezett vevők kiszolgálása céljából a maximális munkaidőt naponta a zárórán túl legfeljebb egy negyedórával szabad meghosszabbítani. Kivételek, amikor a munkaközi szünet leszámításával az alkalmazottat az üzlet nyitvatartásának egész ideje alatt szabad foglalkoztatni: a megengedett alkalmi kiárusítások idején, a karácsony megelőző 14 napon, vagy ehelyett decemberben szabadon választott, de az iparhatóságnak előzetesen bejelentett más 14 napon; országos vásárok napján, a zárórának hatóságilag megengedett meghosszabbítása idején.

Leltár előkészítése címén a munkaidőt egy évben összesen legfeljebb 14 napon szabad meghosszabbítani. Rendkívüli munkatorlódás esetén évenként legfeljebb húsz napon a maximális munkaidőt naponként, legfeljebb további két órával meg lehet hosszabbítani, ha a munkát kisegítő munkaerőkkel sem lehet a maximális munkaidő alatt elvégezni. A meghosszabbítást 24 órán belül be kell jelenteni az iparhatóságnál.

Ugyancsak november 1-én lép életbe a fogadókban (szállodákban, penziókban) vendéglőkben, kifőzésekben, kávéházakban, kávémérésekben, cukrászüzemekben, kocsmákban, stb. alkalmazottak munkaidejére kiadott rendelet is. A felsorolt alkalmazottak munkaideje a munkaközi szünet beszámítása nélkül 24 óra alatt tiz óránál és hetenként 60 óránál hosszabb nem lehet Ha a munkaidő a hétnek egy vagy több napján tíz óránál rövidebb, a munkaidőt a hétnek más napján, illetőleg napjain legfeljebb 11 órára fel szabad emelni. Rendkívüli esetekben, erőhatalom, elemicsapás, anyagromlás megakadályozása, üzemi berendezés javítása, záróra hatósági rendelkezéssel való meghosszabbítása (legfeljebb a záróráig) az üzlethelyiség fokozott látogatása esetében naptári évenként legfeljebb 30 alkalommal meghosszabbítható a munkaidő. A meghosszabbítást a munkaadó köteles 24 óra alatt az iparhatóságnak bejelenteni.

Megszállott területi hirek

— **Temesváron** most tárgyalták Gasera Dimitrie csendőrmester ügyét, akit orgazdaság miatt öthavi fogházzal sujtottak.

— **Chindea Josif** marosvásárhelyi nyugdíj osztály főnökét visszaélések miatt felfüggesztették.

— **Gróza Péter** volt miniszter, most a dévai kaszinót vette bérbe, ahol maga látja el a vendéglősi teendőket.

— **Egész Románia területén** lefoglalták és leltározták a nyersanyagot, de most, mint egy erdélyi jelentés mondja, feloldották a nyersanyagot és ismét szabad kereskedelem tárgyává tették.

—o—

Uj tehetség indul a karrier utján...

Debrecen már sok tehetséget adott az országnak minden vonalon, irodalomban, művészetben, gazdasági téren. Most új tehetség bontogatja szárnyait és rövidesen megindul a nagy karrier útján.

Jacot Des-Combes Edith debreceni úrleány, a kitünő, igen tehetséges divattervező több évi fővárosi gyakorlata után hazatért Debrecenbe. Jelenleg az **Edith** szalon tervezője és szellemi irányítója és azok, akik ott dolgoztattak és látták munkáját, a legnagyobb dicsérettel emlékeznek meg művészi, kiforrott izléséről, ötletes, eredeti munkájáról.

Már maga a szalon próbaterme kü-

Jacot Des Combes Edith.

lön látványosság, színes sajáttervezésü ruhatervei díszítik a falakat, szebbnél szebb estélyi, délutáni ruhák tervei, a látogató alig tud betelni velük, olyan mind, mint egy álom...

Az egyik falon a magyaros motivumu nappali és estélyi ruhák láthatók és bátran állíthatjuk, hogy ebben is specialista a fiatal divattervező és a magyaros öltözködési mozgalomnak méltó felkarolója.

A magyaros terveinek különösen az az előnye és művészi értéke, hogy mind izléses és nem túldiszitett és ami szintén fontos, — igen olcsón állítható elő, nem kerül többe, mint egy angol, vagy francia ruha. Tehát a hölgyek bátran készíttethetnek magyaros motivumu ruhát, mert árban nem kerül többe és a mostani időkben különösen jól hat majd a magyaros motivumu ruha.

Kétségkívül nagy tehetség a divattervezésben **Jacot Des Combes Edith,** akit különben szoros rokoni szálak füznek Debrecenhez, itt született, itt élnek szülei, rokonsága, hozzátartozói, — Debrecen uri társadalmának népszerü, kedvelt tagja.

A divattervezés szinte veleszületett: már pici korában ruhaterveket rajzolgatott, büszke örömmel őrzi három éves korából emlékbe eltett első munkát.

Sajnos, mint minden tehetséget, őt is előbb-utóbb elrabolja Pest, esetleg a külföld. Debrecen csak első állomása a kibontakozó karriernek... Már is több helyre hívják Pestre, külföldre és már Olaszországból is több megrendelést kapott. Előzőleg is járt már külföldön, ahol tanulmányokat folytatott, ismereteit bővítette és most a külföld — felismerve és méltányolva nagy tehetségét, művészi, eredeti, kiváló divatterveit, tervezéseit — visszahívja.

De egyelőre még nem tud megválni Debrecentől, ideköti családja és így a debreceni hölgyközönség is jól jár, igénybe veheti értékes munkáját az Edith szalonban. (Debrecen, Szent Anna utca 12.)

Bacsó rektor, gróf Klebelsberg emlékezetéről

Az uj doktorok.

Tegnap doktoravatás volt az egyetemen. Ez alkalommal doktorrá avattattak: Asztalos Sándor jogi, Pető József és Sinka László bölcsészettudományok, Kozsa József az orvostudományok doktorává.

Az új doktorokhoz dr Bacsó Jenő a következő beszédet intézte:

— »Elvész a nép, amely tudomány nélkül való« mondotta a legnagyobb magyar s ha ez igy van, már pedig igy van, hazájának a legnagyobb szolgálatot teszi s önmagának elévülhetetlen érdemeket szerez, aki — amennyiben lehetősége van rá — mindent elkövet a tudomány s a kultúra fennmaradására s előbbrevitelére.

— A háború utáni idők ezer és ezer nehézségei között a hagyományos magyar kultúrfölény aligha maradhatott volna fenn, ha a Gondviselés ezekben a nehéz időkben nem ad a magyarnak egy olyan kiváló férfiút, aki nagy elődei gondolatát megértve, szívvel és lélekkel harcolt azért, hogy nemzeti létünket a tudomány s a kultúra fegyvereivel is biztosítsa s lehetővé tegye, hogy a magyarság a nagy nyugati kultúrnemzetekkel ezen a téren is kiállhassa a versenyt.

— Ez a kiváló férfiú gróf Klebelsberg Kunó volt.

— Nem alkalmas ez a hely arra, hogy nagy kultuszminiszterünk munkásságát, kultúrpolitikai alkotásait és beruházásait ismertessem, vagy jellemezzem s rámutassak arra, hogy azok nemcsak a jelennek, hanem a jövendő kornak is — előre talán fel sem értékelhető — hasznára vannak és lesznek. De hogy mily nagy szolgálatot tett kultúrmunkásságával hazájának és nemzetének, legjobban mutatja, hogy bár alig nehány év választ el az ő korai halálától, a magyar társadalom máris igyekezett leróni háláját és kegyeletét, amikor a nagy államférfiúnak szobrot emelt. Bár a szobor leleplezését a közbejött külpolitikai események miatt elhalasztották, mégis ennek a nagy Kultuszminiszternek az emlékét elevenítem fel, hogy a doktor urak is lássák, hogy a hazát s a nemzetet sokféleképpen lehet szolgálni s ezért bárhová is állítja Önöket a Gondviselés, mindig legfőbb kötelességüknek tartsák, hogy itt szerzett tudományukat —nagy kultuszminiszterünk példájára — mindig a haza s embertársaik javára értékesítsék.

emzetá atvén ihgla snrdlu tnbmbmb

Figyelem!

Ujonan berendezett füszer, csemege és dugaszolt italáru üzletemre felhívom a vásárlóközönség figyelmét.

Dugaszolt fajborok, rum, likőr, pálinka 3·60 literje. Tea különlegességek, keksz, csokoládé áruk.

Telefon megrendeléseket haza szállitok!

Kun József

üzlete, Szent Anna-utca 14. Telefon 25-17.

A magyar iparosság a Felvidék felszabaditásáért

A magyar iparos lelkében rettenthetetlen, gondolkozásában józan, cselekvéseiben megfontolt, akaratában erős volt mindig.

A magyar iparosság országos mozgalmat kezdeményezett a legteljesebb összefogásra és együttműködésre a felvidéki magyarság megmentéséért. Az iparosokhoz a vezetőférfiak az alábbi lelkes hangú felhívást bocsátották ki:

Kedves Magyar Iparostestvéreink!

A magyar nemzet sorsdöntő, nehéz órákat él. Az igazságért és elszakított véreink felszabadításáért folytatott küzdelm elérkezett ahhoz a ponthoz, amikor minden magyarnak mindig áldozatra készen kell lennie — mert nemzetünk léte és a magyar becsület forog kockán! A magyar kézműiparosság sorsa Szent István királyunk óta egybeforrott az ország sorsával; vele jóban-rosszban, örömben és bánatban egyaránt osztozott. Az ármánnyal és erőszakkal elszakított Felvidék városait a magyar kézművesek építették; szorgos munkájukkal ezek tették azokat széppé és gazdaggá, ők emelték bástyafalaikat és őrtornyaikat is, amelyeket szükség esetén fegyverrel kezükben, vérük hullásával védtek. A világháborús kitüntetések garmadája díszíti a kézművesek mellét és szerte az országban a hősök emléktáblái iparosok neveit örökítik meg.

A magyar kézművesiparos a magyar Hiszekeggyel kezdi munkáját és a legsanyarúbb helyzetben is verejtéke hullásával dolgozik egy szebb és boldogabb magyar jövőért. Eleink férfias erényei, a magyar röghöz ragaszkodása, hazafiassága és hűsége, áldozatkészsége és elszántsága lakozik ma is kézműveseink lelkében, szívében; mi is érezzük azokat a szenvedéseket, amelyeket elszakított testvéreinket gyötrik; mi is egyek vagyunk abban az elszánt akaratban, hogy igazunkat kivánjuk; mi is készen állunk arra, hogy ha kell, a magyar ököl erejével sujtjuk sujtsunk le a bitorlókra. *A magyar iparos lelkében rettenhetetlen, gondolkodásában józan, cselekvéseiben megfontolt, akaratában erős volt mindig.* Ott állott mindenkor azok mellett, akik az ország vezetésére, a magyarság sorsának intézésére elhivatottak. Legyünk ezekben a sorsdöntő nehéz órákban is türelmesek, józanok, bátrak és egyek abban a gondolatban, hogy a küzdelem a trianoni béklyók széttöréséért, elszakított testvéreink felszabadításáért, Szent István országának ezeréves darabjáért és ezzel együtt egy szebb és boldogabb jövőért folyik. Álljunk szívvellélekkel azok mellé, akiket amugy is lenyügöz az az óriási felelősség, amellyel az ország sorsát intézniök kell és erősítsük meg az ő lelki és fizikai erejüket azzal a megnyilatkozással, hogy rendíthetetlenül kitartunk amaz igazságok és becsületes törekvések mellett, amelyeket képviselnek és amelyekért síkra szállnak. Arra kérjük a tekintetes elnökséget, kapcsolódjék bele a maga részéről közvetlenül is a most folyó országmentő és országépítő akcióba; használjon fel minden érintkezési lehetőséget arra, hogy a tagokat a való helyzetről felvilágosítsa, buzdítsa őket kitartásra, türelemre és áldozatkészségre; lelkesítse őket összefogásra, a nemzeti egységbe való tömörülésre:

mert csak imponáló egyetakarással, az egész magyar nemzetnek egy emberként talpraállásával tarthatjuk meg azt, amink van és szerezhetjük vissza azt, amit tőlünk elvettek!

Épitési éngedélyt kértek

Hangya Batthyány u. 11. átalakítás, özv. Sédig Dezsőné Simonffy u. 13. átalakítás, Auguszta szanatórium kéményépítés, Pongor Juliánna Szappanos u. 19. lakóházbontás és uj lakóház épités, Szikszay István és társai Komlóssy ut 46. kerítés, Kaposy Géza Rákosi Jenő u. 3. toldalék.

—o—

36639/1938. VI. *HIRDETMÉNY.* Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter úr a mezőgazdasági érdekképviselet feladata, szervezete és működése tárgyában 117.000/1938. F. M. sz. alatt rendeletet adott ki. A rendelet egész terjedelmében nem közölhető ugyan, de az az érdekelteknek betekintésére a városi elsőfokú közigazgatási hatóság (fsz. 40. sz.) hivatalos helyiségében rendelkezésre áll. Közlöm, hogy a rendelet a Budapesti Közlöny 1938. évi junius hó 22-én kiadott 161. számában jelent meg. *Polgármester.*

Gyümölcsfa, Rózsa, Díszfa, Diszcserje, Évelővirág, Szőlővessző kapható

Nagyban is megrendelhető:

Unghváry József

ceglédi faiskolájának

debreceni lerakatában

Bejárat Bethlen u. 14. sz. helyett

Garai ucca 5. szám alatt.

Egyedüli megbizott:

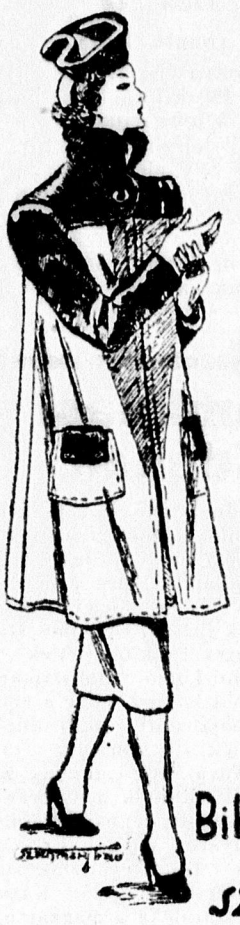
Kocsák György

Egy család méreg-tragédiája Budapesten

Budapésten a Kiss János ucca 7. számu ház második emeletén levő lakásukon eszméletlenül, eltorzult arccal találták Weisz Ferenc 29 éves kerskedőt, a feleségét és két és féléves kisleányukat. Az első pereben megállapitották, hogy mérgezés történt. A mentők a családot az elegáns lakásból kórházba szállitották. Azt nem tudták megállapitani az első órákban, hogy milyen mérgezés történt.

A rendőrség előtt a cselédleány elmondotta, hogy neki az a gyanuja, hogy Weisz Ferenc és felesége öngyilkosságot akartak elkövetni. Nem vacsoráztak és őt nem engedték a konyhában aludni, hanem a fürdőszobába küldték be. Ebből következtettek arra, hogy gázmérgezésre készültek, de eszükjutott, hogy a gáz beszivárog a fürdőszobába és megölheti a cselédet is és igy mentek vissza a hálószobába.

A kórházban néhány perere magához tért Weisz Ferenc és elmondota, hogy éjszaka teát csináltak, mert rosszul érezték magukat, nem tudtak aludni. A teába a felesége tanácsára altatót töltött, megitták a teát és azután nem tudja, mi történt. Weisz alighogy elmondotta rövid vallomását, ismét elveszitette az eszméletét. Az ügyben tovább nyomoz a rendőrség, hogy megállapithassa, mi történt.

Izlésben Minőségben a legjobbat nyujtjuk

Rózsa

női divatház kft.

DEBRECEN

Bika szállóval szemben

szolid szabott árak

A Szepesi Szövetség ünnepélyes megnyilatkozása

Vissza a Felvidéket! Népszavazást!

A Szepesi Szövetség debreceni osztálya igen látogatott gyülést tartott a mostani helyzetre vonatkozó kívánságának kifejezésére. Nemcsak a szepesiek voltak együtt éspedig a fiatal nemzedékbeliek is, hanem képviselve volt Liptó és Sáros megye is. A Magyar Hiszekegy elmondása után dr *Horvay Róbert* elnök röviden vázolta azokat a történelmi kapcsolatokat, melyek a Szepességet évszázadokon át egészen máig a magyar hazával a legszorosabban összekötik. Ezeket a kapcsolatokat elvakult hatalmi parancsal elszakitani nem lehet. A Szepességen a régi magyar szimpátia most sem gyengült. Csak az ifjabb nemzedék egy részében nem tudott ez a szimpátia általánosan kifejlődni a szigorú szellemi elzártság miatt. *Az öregebb nemzedék most is azt kérdi az odamenőktől: mikor jöttök már?* Sajnos, erre a vágyakozásra mi eddig csak fájdalmas hallgatással tudtunk válaszolni. Bizunk benne, hogy nemsokára odakiáltha tjuk nekik: itt vagyunk, testvérek! Addig is hangoztassuk országvilág előtt: *Szepesség Magyarországé! Mindent vissza!*

Fux Antal titkár lélektani szempontból okolta meg a Felvidék visszacsatolásának történeti szükségességét.

Határozati javaslatot terjesztettek aztán a gyülés elé. Döntsön a Szepesség is saját belátása szerint jövendője fölött, az a Szepesség, melynek magyarsága vérkeveredésből, hálából született, melynek hősök és vértanuk vére pecsételte meg a magyar hazához való ragaszkodását. Legyen közös magyar-lengyel határ a Magas-Tátra ormaitól kezdődőleg s legyen a Szepesség — mint erre multjánál fogva legalkalmasabb — híd az ismét egymásra talált két népi közösség összekapcsolására.

Ezt a határozatot a jelenlevők egyhangú lelkesedéssel elfogadták. Elhatározták egyuttal, hogy állásfoglalásukat a miniszterelnökkel is közlik. A »Magyar a magyarért« mozgalom céljára a Szepesi Szövetség 50 pengőt adományoz.

A nyiregyházi szepesiek képviseletében megjelent *Mauritz Ottó* bemutatta a nyiregyházi szepesieknek a Szepesség visszacsatolását kívánó határozatát és azt a néhány soros átiratot, melyet Hitler német vezér és kancellárhoz óhajtanak küldeni s amelyben azt fejezik ki, hogy *a szepesi németség a magyar kormány részéről sohasem tapasztalt semmi tekintetben elnyomást vagy hátrányos elbánást. Ehhez az átirathoz a debreceni szepesiek is teljes őszinteséggel csatlakoznak.*

Mihalovics-Szücs Margit a Szepességen töltött időre hálásan visszaemlékezve *nemzetiszinű zászlót nyujt át a szövetségnek azzal a kívánsággal, hogy az a felszabaduló Gölnicbányára kerüljön.*

Nagy lelki élvezettel hallgatták a jelenlevők *Turóczy Zoltán* győri evangélikus lelkésznek költői szépségű cikkét. Címe: »Hazamegyek«. Mélységes érzéssel festi a hazaszeretet és a honvágy érzelmét.

A liptóiak képviselője sajnálkozva jelentette ki: kár, hogy honfitársai nincsenek nagyobb számmal jelen, hogy ők is kifejezhetnék a magyar hazához való visszakívánkozásukat.

Nyolc hónapi börtön után felmentés

Nagy Ferencné cigányasszonyt elitélték nyolchónapi börtönre, mert a bíróság bizonyitottnak vette, hogy Hajdúböszörményben K. Szabó Imréné házába beosont és a lakásból ellopott 80 pengőt. A pénzt a szekrény fiókjából s egy nadrágnak a zsebéből szedte össze.

A cigányasszony, aki tagadta bünösségét az ítéletben nem nyugodott meg és felebbezést jelentett be. Hivatkozott arra, hogy az ellene felsorakoztatott tanuk csak azt a vallomást tették, hogy látták őt Szabóné házának környékén, de egyik sem látta, hogy tényleg ő ment volna be Szabóné házába.

A debreceni tábla Baráthy tanácsa előtt dr. Nyiri László védő kérte vádence felmentését, mivel semmi bizonyiték nincs, hogy ő követte el a lopást. Azért, hogy már többször volt elitélve, még nem lehet bizonyitottnak venni, hogy ő követte el a lopást.

A tábla megsemmisitette az előző ítéletet és felmentette a vád alól jogerősen a cigányasszonyt, aki örömében, hogy megszabadult a nyolchónapi börtöntől, a táblai altisztet is meg akarta csókolni.

Halálra itéltek és kivégeztek három kémet

Az illetékes magyar királyi honvéd legfelsőbb törvényszék idegen állam javára elkövetett hütlenség (kémkedés) büntette miatt kötél általi halálra ítélte Vida István elbocsátott vasúti munkást, Lőrik Tibor gyári elömunkást és Lőrik Béla asztalost. *A halálos ítéleteket jogerőre való emelkedésük után szombaton reggel 8 órakor a Margit körúti katonai fogház udvarán végrehajtották.*

Gumicipőben foglalták el az angolok a Jeruzsálemi óvárost

Az angol csapatok ezer főnyi gyalogsága 15 perces rohammal foglalta el a jeruzsálemi ó-várost az araboktól. Érdekes, hogy az angol gyalogosok csizmáikat gumicipőre cserélték fel a roham idején, mert a századok óta simára koptatott köves utakon nagyon csúsztak volna a kemény csizmatalpak.

A harcok Palesztinában nem értek véget, mert egyre tartanak a merényletek és Haifa városában is aknákat robbantottak. Az arab céllövők megtámadják az angol katonákat és egy katonát az egyik jeruzsálemi minarett ablakából lőtt le egy arab. Az angolok elől a katakombákba menekültek az arabok és a titkos alagutakon kimenekültek az elfoglalt Jeruzsálemből és igy nem tudták elfogni őket.

Kötéláltali halált kért négy vádlottra az ügyész

Négy gyilkos a budapesti törvényszék előtt.

Az alsónémedi arzénes tömeggyilkosság bünügyének főtárgyalását szombaton folytatták. Az ügyész a bizonyitási eljárás befejezése után vádbeszédet mondott és igen sulyos indokokat hozott fel annak bizonyitására, hogy a vádlottak előre megfontoltan készültek apjuk és bátyjuk megölésére, hogy a vagyont a maguk részére megszerzzék. Az arzén, melyet használtak, más életét is kioltotta, nemcsak azokét, akiknek szánták. Az ügyész kérte, hogy kötéláltali halálra itéljék el Farkas Pált három rendbeli gyilkosság és 14 gyilkosság kisérlete miatt, Sz. Nagy Mihálynét, Varga Józsefnét és ifj. Borbély Miklóst is kötéláltali halálra kérte itélni az ügyész. A védők beszédei után a biróság ugy döntött, hogy hétfőn délelőtt hirdeti ki az itéletet.

A világtörténelem legnagyobb árulása

Egy millió kinai katona harc nélkül vonult vissza.

Beszámoltunk már arról, hogy a japán csapatok bevonultak Kantonba. Az elővéd után szombaton vonult be a japán hadsereg zöme és ünnepélyes bevonulást tartottak.

Kinában Kantonnak, Dél-Kina fővárosának elestét a világtörténelem legnagyobb árulásának tartják. Egy millió kinai katona harc nélkül hátrált a japánok elől, akik alig néhány nappal ezelőtt léptek partra a Bias öbölben. A japánok 180 kilométert haladtak Kantonig a tengerpartról.

Londoni jelentés szerint Hankau eleste is várható, mert a japánok szerint megbomlott a kinai hadsereg északi és déli szárnya. A kinai lakosság menekül Hankauból, az országutakat teljesen eltorlaszolták a menekülők járművei.

A csehek népszámlálási fogásai a Felvidéken

A cseh propaganda teljes erővel dolgozik és térképekkel, statisztikai táblázatokkal igyekeznek a maguk oldalára állítani a világ közvéleményét. A térképek és statisztikai kimutatások azonban nem fedik a valóságot, nem fedték húsz esztendővel ezelőtt sem, amikor a nagyhatalmak megbizottait vezették félre többek között azzal is, hogy a Ronyva patakot hajózható folyóvá léptették elő.

A magyar népszámlálás 1910-ben kimutatott egymilliőhetvenezer magyart a Felvidéken. A legutóbbi cseh népszámlálás csak 700.000 magyarról beszél. 1910-es eredménytől nem lehet eltekinteni, mert az fedi az igazságot teljesen. A magyar felfogás és álláspont igazságát bizonyitani lehet azzal is, ha a felvidéki nemzetiségek számát összevetjük a hitfelekezetek tagozódásával. A csehek a magyarság számát következetesen apasztották papiroson az elmult húsz év alatt. Nem lehet elfogadni komoly népszámlálásnak azt a módot, melyet a csehek alkalmaztak oly módon, hogy a számlálóbiztos állapitsa meg a jelentkező nemzetiségét és ne a jelentkező akaratát vegyék listára. Ott, ahol szinmagyar községeket „kifelejtettek", nem lehet beszélni komoly statisztikáról.

Mindent elkövettek, hogy a magyarság nyelvhasználati jogát biztositó húsz százalék alá szoritsák le a magyarság arányát. Igy csináltak Kassával is, ahol eltiltották a magyar szót, mert csak 18 százalékban állapitották meg a magyarok számát. Erre cáfolt rá alaposan a titkos választás, amikor néhány esztendővel ezelőtt Kassán a lakosok 70 százaléka a magyar pártra adta le a szavazatát.

A Felvidék kérdésénél sem az elfogult cseh statisztikát kell alapul venni, hanem úgy kell eljárni, mint a Szudéta területeken.

Elgázolt a böszörményi személyvonat egy debreceni katonát

Koponyaalapi töréssel és lábszártöréssel szállitották a debreceni klinikára

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a hajdúböszörményi állomás közelében. A Hajdúdorog felől érkező 5624. számú személyvonat elgázolta Szalóki Lajos 29 éves debreceni katonát.

Szalóki pár perccel előbb érkezett szabadságra a debreceni vonattal s tragikus körülmények között történt szerencsétlensége. Az állomáson várták felesége és kis gyermeke, akikkel a sinek mentén már vagy 30 méternyire haladhatott, amikor eszébe jutott, hogy csomagját a vonatban felejtette. Családját otthagyva, hogy pár percig várjanak, hirtelen visszafordult és futni kezdett az állomáson álló vonat felé. Közben érkezett a Hajdúdorog felől jövő vonat s a vigyázatlanul a sineken átfutó katonát elgázolta. A szerencsétlen embert a vonat kereke métereken keresztül tolták maguk előtt, mig a mozdonyvezető fékezésére a vonat megállt. A véres, súlyosan sérült Szalóki Lajost eszméletlenül szedték fel s gyorsan orvost hivattak, aki megállapitotta, hogy a szerencsétlen ember koponyaalapi törést és lábszártörést szenvedett. Felesége és kislánya zokogva borult a véres testre, melyet percek alatt hatalmas tömeg vett körül.

Szalóki Lajost még a tegnapi nap folyamán beszállitották a debreceni közrendészeti kórházba. Állapota válságos.

Körlevelet, levelezőlapot
olcsón, gyorsan, ízlésesen készit
Lapunk nyomdája
Tiszántúli Könyv-és Lapkiadó rt.
József k. herceg-u. 1.
Bika-bérház

A Lengyel frontharcosok küldöttsége Budapesten

A közös lengyel-magyar határ követeléssel kapcsolatban Budapestre érkezett a lengyel frontharcosok főtitkára, aki a Nemzetközi Frontharcos Szövetségnek is főtitkára.

A lengyel kiküldött és kisérete részére vacsorát rendeztek, melyen Takách Tolvay József, a magyar frontharcosok elnöke üdvözölte a vendégeket.

A lengyel küldöttség Budapestről Berlinbe utazott.

József Ferenc főherceg négy uralkodónál tisztelgett és tartott előadást a magyarokról

Északeurópai tanulmányútjáról hazaérkezett *József Ferenc* főherceg. Dániában, Svédországban, Norvégiában és Hollandiában tisztelgő látogatást tett az uralkodóknál és mindenütt előadást tartott Magyarországról és a magyar kérdésről. Elmondta a főherceg, hogy az északi államokban a csehek iránt nagy a rokonszenv és Stockholmban például uccai gyüjtéseket rendeztek a »bajbajutott csehek« részére. Hangsúlyozta a főherceg, hogy a tervszerü magyar nemzeti propagandára most igen nagy szükség volna az északi államokban.

A főhercegi előadásai — melyeket a lapok is ismertettek — nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy helyes megvilágitásban mutassa be a magyar és cseh kérdést.

Vilma kirá.lynő Budapestre jön

A főhercegeket különösen szivélyesen fogadta Vilma holland királynő. Elmondta, hogy *nagyon szeretné látni Budapestet* és már régóta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy ellátogat a magyar fővárosba. *Kijelentette, hogy ezt a tervét most már rövidesen megvalósitja.* A svéd trónörökös is megigérte, hogy a jövő év folyamán eljön Budapestre.

Válasz két kérdésre

I.

Az iparengedélyek kiadásával kapcsolatban a 30.000—1936. Ip. M. sz. rendelet 33. §-ának 1-sö bekezdésében foglaltak az irányadók. Ennek megfelelően az iparjogositvány kiváltásához még az esetben is, — ha a folyamodó a szóbanlevő törvény életbeléptetése előtt már ipart gyakorolt és azt a törvény életbeléptetése napján, illetve a törvényben megállapitott türelmi időn belül nem kezdette meg, a mestervizsga letétele szükséges. A megkeresésben iparügyi miniszteri rendelet tényleg figyelembe vette a szerzett jogokat, ez azonban rendelettervezet, a mai napig még életbe nem lépett, igy tehát az iparjogositványok kiadásánál az idézett törvényhelyben foglaltak alapján a mestervizsga letétele megkövetelendő.

II.

Mind használt autóvázak lovaskocsivá átalakitása, mind új anyagból autóvázakhoz kapcsolatos lovaskocsik gyártása a járműgyártó, illetve amennyiben tisztán vasanyagú (bár gumikerekü) kocsikról van szó, a kovácsipar munkakörébe tartozik. Használt járműveknél a motor leszerelése után gyanis a jármü gépi jellege megszünik s azontúl az alváznak és a kerekeknek állati erővel vontatott járművé átalakitásánál, illetve hasonló szerkezetü új kocsik gyártásánál a géplakatos ipar munkakörébe tartozó ipari tevékenység nem merül fel, tehát kizárólag járműgyártó, illetve kovácsiparos végezheti a kérdéses ipari tevékenységet.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:
AZ EMBER NÉHA TÉVED.
Páger Antal és Dajka Margit nagy magyar filmje.
Hiradók! Előadások 3-tól.

— **Az őszi villám gyilkolt** Bekecs község határában és agyonsujtotta Takács András gazdát, aki révát szedett a földiéu.

MERANO SZÁLLODA
Budapest, IV., Bécsi ucca 2.
Exclusiv belvárosi családi ház.
Propagandaárak kizárólag belföldi utasok számára. Kifogástalanul berendezett, hideg-meleg folyóvizes, központi fütéses szobák:

Egyágyas		5.—
Kétágyas		8.—
Egyágyas	háromszori étkezéssel	8.—
Kétágyas	háromszori étkezéssel	14·50

Egy heti tartózkodásnál a taxi költségét a pályaudvartól és vissza megtéritjük.
Szobát ajánlatos előre rendelni.

Repül a nyár...

Repül a nyár, kergeti az őszi szél,
Sárgul a lomb, lepereg a falevél.
Látod rózsám, hogy nem örök semmi sem,
A szivből is kialszik a szerelem.

Addig szeress míg a szived érez még,
Amig benne a szerelem lánggal ég.
Azért ne hadd kialudni kedvesem,
Nem jön vissza a szív nyara sohasem.

Lőrincz Endre.

Az Ujságiró Club uj helyisége

November elsején az Arany Bikába költözik a club.

A Debreceni Ujságiró Club november elsejétől az Arany Bika szállóba teszi át helyiségét. Az új helyiség voltaképen egyáltalán nem új, mert *nyolc év előtt eredetileg ebben a helyiségben alakult meg az Ujságiró Club* és három éven keresztül volt már akkor is a debreceni úri társaság kedvelt találkozó és szórakozóhelye.

Ebből az időből bizonyára sokan emlékeznek, hogy az új helyiség az Arany Bika szálló József királyi herceg uccai szárnyán van, a félemeleten. Közvetlen bejárata a József kir. herceg uccai kapunál van, a trafik mellett, de a feljárat a kávéházon át is megközelithető. A kapu egyébként éjszaka is nyitva van.

A rendkivül kellemesen és otthonosan berendezett új helyiségben a Debreceni Ujságiró Club még szorosabbra kivánja füzni kapcsolatait a debreceni úriközönséggel. Az olvasóban számos hazai és külföldi lap áll a tagok rendelkezésére, kényelmes társalgó, olcsó étkezés és italok, kedvezményes színházjegy-utalványok. A helyiség d. e. tiz órától az éjszakai órákig egyfolytában nyitvan van.

A tél folyamán társasvacsorák, előadások, hangversenyek, müsoros estélyek és táncmulatságok lesznek, amelyek a tagok társaságukkal vehetnek részt. A club helyiségei és kedvezményei természetesen a tagok családtagjainak is rendelkezésére állnak.

A Debreceni Ujságirói Club nyolcéves fennállása után az eddiginél is fokozottabb mértékben igyekszik új helyiségében valódi otthont és igazán kellemes tartózkodási helyet teremteni, a debreceni úriközönség számára.

— **Aradon mozgalmat indítottak,** hogy kisebbségi ipari liceumot, középiskolát nyithassanak.

Benedek Ilona (Zizi)
szalon
kalap- és sapka-különlegességei minden igényt kielégítenek.
Rendkívül szolid árak.
Piac u. 67. Megyeházzal szemben

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata október 23-tól október 30-ig: »Kossuth«, Piac u. 26. Telefon: 29-56. — »Isteni gondviselés«, Petőfi tér és Teleki utca sarok. Telefon: 29-81. — »Csokonay«, Mester u. 43. Telefon: 10-15. — »Árpád fejedelem«, Csapókert, Jánosi u. 44.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSEGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk...

Október 23

1914. A m. kir. budapesti 1. honvéd hu. ezred az 1914. évi San- és Visztula-menti őszi hadjárat folyamán az X/13—XI/2-ig vivott Sambor, Chyrow, Przemysl-i csatában az o. m. 2. hds.-nél a m. kir. (budapesti) 5. honv. lov. ho. kötelékében harcolt.

Ezen a napon délután 2 órakor az ezred Stryj déli partján a Magura hegyen abból a célból foglalt állást, hogy az 5. és 6. lovas ho.-nak a Stryj folyón való átkelését biztosítsa. Feladatát az ezred a legnagyobb hősiességgel oldotta meg. A csakhamar erélyesen előretörő oroszokat pusztító tűzharcban visszavetette és az állásban kitartott mindaddig, míg a m. kir. 5. honv. lov. ho. és a cs. és kir. 8. lov. ho. a Stryj folyón átkelt és elvonult.

1915. A cs. és kir (kassai 34. gy. e. l. zlj.-a az oroszok ellen vívott 1915. évi őszi állásharcok folyamán az okt. 21—nov. 11-ig lezajlott keletgaliciai és Ikwa-menti csatában, az o. m. 2. hds.-nél a Kosak csop.-ban és a cs. és kir. (kassai) 27. gy. ho. kötelékében küzdött.

A zászlóalj Lopusnótól északra levő állásokba betört oroszok kiverésében vett részt. Gyilkos ellenséges tüzelés közben sikerült a drótakadályokig előreküzdenie magát, sőt három szakaszon az ellenség állásaiba is betört. Bár eddig nem tapasztalt hevességű ellenséges tüzelés következett, kézigránátok, aknák, gázbombák tömege zudult a zászlóaljra, az mégsem ingott meg. 50—60 lépésre az ellenségtől kitartott helyén, míg néhány nap mulva meg nem érkezett a felváltása.

x **Hölgyek! A legdivatosabb** szőrmebundákban és szőrmékben nagyválaszték **Barkó Márton** utódainál, a **Szinház-átjáróban.** Javítások, átszabások legolcsóbban.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMAROMINÉ. Bika-bérház. — telefon: 19-56.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Révész Imre, délután 5 órakor Csutoros Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor K. Kiss László, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor dr Lencz Sándor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor dr Bartha Tibor. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Kotormán István. — Károli Gáspár téri templomban délelőtt 9 órakor dr Soós Béla, délután 4 órakor Kiss Antal Jenő. — Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr H. Kiss Géza délután 3 órakor Márki Kálmán. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Szilágyi László. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla délután 3 órakor Orosz János. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Kiss Lajos, délután 3 órakor Vándor Ernő. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor Nagy Zoltán. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Szabó Imre th. — Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. — Wolaffkatelepi Olvasókörben délután 3 órakor Szilágyi László. — Horthy kórházban délelőtt negyedkilenc órakor Nagy Sándor. — Tanyai istentiszteletek: Belsőohat 8 órakor és Telekháza fél 11 órakor Siposs Imre. — Haláp délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. — Pipóhegy délelőtt 11 órakor és Állóhegy délután 2 órakor Bárdi Ferenc. — Hosszúpályi út délelőtt 10 órakor Pap Géza. — Mézeshegyen délután 3 órakor Papp Géza. — Pallagon délelőtt 9 órakor Erdei Mihály. — Kishegyes délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Elep délután 2 órakor vitéz Szabó E. Fancsika délelőtt 9 órakor Bíró Béla. Nagycserei iskolában délelőtt 11 órakor Bíró Béla. — Szata délután 2 órakor Bíró Béla.

— **Egyetemi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt negyedtizenkét órakor dr Ferenczy Károly kerületi missziói lelkész hirdeti az Igét a Kollégium Oratóriumában.

— **A römaikatolikus istentiszteletek rendje.** Miserend reggel 6, 7, 8.20, 9 órakor. Féltiz órakor nagymisét tart Láng Pál pápai kamarás, szentbeszédet mond: Mellau Márton pápai prelátus. — Délben 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor szentmise. A kertségi kápolnákban a következők mondanak szentmisét: Csapókertben Kummergruber Emil. — Homokkertben: Rassovszky Kálmán. — Nyilastelepen Kiss László. — Auguszta szanatóriumban: Horváth István. — Hajdúnánás Novák Gyula. — Józsán: dr Szabó János. — Macson: Faragó László.

— **Megkezdődik az egyetemi istentisztelet.** Az egyetemi templom építése már megkezdődött s az egyetemi hallgatók előre is boldogan várják az alkalmat, amikor külön templomuk lesz. Az egyetemi templom legfontosabb feltétele az egyetemi gyülekezet azonban már most is meg van, az öreg Kollégium évszázados falai között vasárnapról-vasárnapra összegyülnek az egyetemi hallgatók és tanárok, hogy Isten igéjének üzenetét meghallgassák. Különösen kedves alkalom lesz ez év, mely talán az utolsó az öreg Kollégium falai között. Másrészt kedves azért is, mert a Kollégium renoválásával az Oratórium is a maga áhitatosságával együtt valóságos nemzeti és történeti csarnok lett. E helyen, e félévben is neves és nagy igehirdetők prédikálják Isten üzenetét. Az istentisztelet mindig pontosan negyed 12 órakor kezdődik. Ez első alkalommal dr Ferenczy Károly fogja hirdetni az Igét.

— **Istentiszteletek a gör. kat. templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor ró safüzéráitatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentbeszéd és októberi áitatosság. Minden hétköznap d. u. 6 órakor kezdődik az októberi áitatosság, csütörtökön szentbeszéddel.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai tanulók egyházi énekórája. Utána exhortátiót tart Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Pass László. — Délután félnégy órakor középiskolai fiú tanulók bibliaórája a tanácsteremben. Este 5 órakor esti istentisztelet, prédikál: Böjtös Sándor.

— **Parancsnokváltozás a Ludovika Akadémián.** A három főfegyvernem tisztikarát kiképző, Üllői uti honvéd Ludovika Akadémia I. új parancsnokot kapott. A Kormányzó Ur Őfőméltósága parancsnokul vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc vkszt. ezredest nevezte ki.

x **Bartalis tánciskolájában** november 7-én táncetanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul.

— **A kollégiumi polgári fiúiskola Kölcsey-ünnepe.** Meghatóan sikerült emlékünnepet tartott a református kollégiumi polgári fiúiskola »Kölcsey Ifjúsági Önképzőköre« pénteken délután. A Nemzeti hiszekegy elmondása után Nagy József tanárelnök emelkedett szellemű beszédben mutatott a folyó tanév három nagy ünnepére: István király halálának 900, a Kollégium fennállásának 400 és az Önképzőkörnek nevet adó Kölcsey Ferenc elhunytának 100. évfordulójára s e nagy évfordulók tanulságaira. A Himnusz eléneklése után a résztvevők kivonultak a Kollégium nyugati kapuja mellett lévő Kölcsey-domborműhöz, ahol Kovács László önképzőköri ifj. elnök találó beszédben méltatta Kölcsey örök érdemeit. Beszéde s az Önképzőkör koszorújának elhelyezése után Radics István IV. B. oszt. tanuló szavalta el Kölcsey: Zrínyi dala c. ódáját, mély érzéssel. Majd az egykor Fűvészkert, most Balthazár Dezső uccai, azon emléktáblával megjelölt házhoz vonult az ünneplő csoport, ahol Kölcsey Ferenc kollégiumi diákkorába lakott. Itt Marosi Lajos III. A. oszt. tanuló fohászkodta el a Himnuszt, melynek elhangzásával s az Önképzőkör koszorújának elhelyezésével a kegyeletes ünnepség végetért.

x **Az Olasz Kultúrintézetben folyik a beiratkozás. Felvétel mindennap délelőtt 10—1, délután 5—7 óráig. — Tandíj nincs. Hatvan ucca 2., telefon: 12-04. szám.** (:)

— **A Kossuth-uccai egyházrész reformációi és kollégiumi jubileumi ünnepélye** október hó 30-án délután öt órakor vallásos ünnepély keretében fog végbemenni a Kossuth uccai templomban. Ez alkalommal dr. Nagy Sándor kollégiumi tanár a 400 éves Kollégiumról fog előadást tartani. Bodnár Lajos tanítóképzőintézeti zenetanár orgonaszámmal, Papp Julia énekművésznő szólóénekszámmal fog közreműködni, míg Baja Mihály vezetőlelkész a Kollégiumról írt ünnepi versét fogja előadni. A templomi ünnepélyen belépődíj nincsen, a szokásos perselyszedést a szegény-alapra fordítjuk. — Mindenkit szeretettel vár az egyházrész vezetősége.

r **Nemzetiszín zászlókat olcsón árusít Szent Anna ucca 10. sz. alatt Pikó kézimunkaipar.**

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** Ezen a héten a következők kaptak 1—1 kötet könyvet: Szatmáry Erzsike, Homok u. 103.; Szieghart Tildike, Hajó u. 19.; Orosz Margit, István út 47.; Papp Tibor, Honti u. 21-b.; Nagy Árpád, Poroszlay ut 14. és Rácz Gyula, Csigekert u. 7.

Onnek is meg kell már venni a
NIKOPÁLL szipkát,
ha egészsége ér egy fabatkát...

— **Hírt adtunk arról,** hogy Földes községben marólugmérgezés következtében meghalt Gál Mária 19 hónapos gyermek. A debrecení vizsgálóbíró befejezte az ügyben a nyomozást. Megállapították, hogy a gyermek elé egy marólugos üvegecskét tett az anyja és úgy kapta fel azt a kis leányka és ivott belőle. Az anya csak egy percre felejtette a gyermek előtt az üveget és már megtörtént a baj. Két orvost is hívtak a gyermekhez, de segíteni már nem tudtak, a gyermek meghalt néhány órai szenvedés után. Az anya ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindult az eljárás.

— **Perzsia meghódíthatatlan** hegyesúcsát, a Bemavendet, mely 5670 méter magas, négy német turista megmászta. Teheránból indultak el és 20 fokos hidegben haladtak a jégmezőkön át. A németek a perzsa dohánymonopólium tisztviselői.

— **Berlin és Prága közt helyreállt** a telefonforgalom, mely október elseje óta szünetelt.

IRÓGÉP kellékek HURAY, Ipartelep T: 17-93

x **Német nyelvet** tökéletesen elsajátítani csak született németnél lehet. Bethlen 57.

— **Árpádtéri bünbánati esték.** Az árpádtéri református templomban hétfőtől szombatig minden este 6 órakor bünbánati istentisztelet lesz bibliamagyarázattal. A perselyek az egyházrész szükségeire lesznek kitéve. A debreceni egyház gazdasági bizottsága intézkedett, hogy a templomban 50 ülőhellyel több legyen s ezért a középső két padsort 2—2 paddal növelték és három uj lőcát készittettek. A karzaton is több az ülőhely.

— **Névtelen leveleket irt** Gyöngyösön és Szombathelyen Neszvadba Sándor ny. telekkönyvezető és nagy kellemetlenségeket okozott a névtelen levelekkel. A névtelen levélirót két ujságiró: Szabó József és Reiner Ferenc leleplezte és megirták lapjaikban a névtelen levelek történetét. A névtelen leveliró feljelentette az ujságirókat, akiket a törvényszék most felmentett a rágalmazás vádja alól.

x **Garai tánciskolában,** Nyilastelepen vasárnap déluatán és este össztánc. Szerdán tanitás.

x **Schaff Margit tánciskolájában** „Szárnyaskerék" minden vasárnap délelőtt 11—1, délután 5—8 óráig össztánc.

x **Naményi Gyorsiró- és Gépiró Iskolában** új tanfolyamra bármikor be lehet iratkozni. Egyetemi hallgatóknak külön kedvezményes tanfolyam. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Rákóczi u. 17. szám.

Orvosok ezrei ajánlják a Togal-t
rheumatikus és köszvényes fájdalmak ellen, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, tag- és izületi fájdalmaknál, valamint meghűléses betegségek ellen. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszertárban. P 1.60.

Hazánkban a hőmérsékletet egyes vidékeken még délben sem érte el a tíz fokot, az esti órákban már 5 fok körül mozog. A Kékestetőn pedig fagypont alatt áll. A szél ujjból élénkebb lett, egyuttal a felhőképződés is erősbödött és néhány helyen kisebb futó eső is volt.

Jóslás: Északi, északkeleti szél, változó felhőzet, néhány helyen futó eső, éjjel sok helyen talajmenti fagy. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

Gróf Tisza József emlékünnepély a református gimnáziumban

Kegyeletes szép ünnepély keretében az elhunyt nagyságokat megillető módon emlékezett meg a ref. főgimnázium önképzőkörének ifjúsága volt elnökéről, gróf **Tisza Józsefről**. Az ünnepélyen megjelentek, dr **Bacsó Jenő** rektor, dr **Erdős Károly** egyetemi tanár, dr **Kun Sándor** igazgató és mások.

Kocsár Károly önképzőköri főtitkár lelkes hangú megnyitó beszédében idézte az elhunyt sasfiók szellemét. — Ifj. **Bacsó Jenő** joghallgató, az elhunyt volt osztálytársa mondott ezután emlékbeszédet, gróf **Tisza Józsefről**. Gróf Tisza József lelke testvére volt a patak tisztaságának, a napsugár pajkos vidámságának s a felhőtlen ég kék mélységének, mondotta ifj. Bacsó Jenő. Később így folytatta: Jószívűsége határtalan volt. Az itteni lakásával szemben lakott egy nagyon szegény család, akinek béna lábú kisfia elszomorította meleg szívét. Titokban segélyezte, majd ennyivel sem tudván megelégedni, saját költségén Pestre küldte ahol a kis nyomorékot sikeresen megoperálták s épen került vissza a boldog családba. Segített mindenütt ott, ahol tudott, de a köszönő szó elől mindig kitért.

— Az elhunyt egyénisége élénken áll előttünk a következő frappáns szavakban: Erős jellem, igazságszerető, őszinte természet, amit színes, élénk fantázia tesz ragyogóvá és feledhetetlenné. A hazugságot megvetette, szókimondó volt és nagy református. Ő lett volna hivatva, hogy nemzetét a magyar élniakarás törhetetlen őserejével az újászületés gondolata felé vezesse. Itt ebben az önképzőkörben, amit szíve melegével ölelt át, itt sohase felejtsétek el az ő nevét — fejezte be szavait ifj. Bacsó Jenő, akinek lélekből fakadó szavai megrázó erővel állították elénk az elhunyt nagyságot.

Balogh Lajos VIII. A) oszt. tanuló nagy tetszés mellett magyar dalokat énekelt. A zongorakiséretet Harmathy Ferenc VII. B. oszt. tanuló kifogástalanul látta el.

Bagossy Sándor VIII. A) oszt. tanuló szinesen és érdekes olvasta fel gróf Tisza József „Jóccakát" c. novelláját. Wagner Siegfrid halála c gyászindulóját hallgatta végig ezután a közönség. Gróf Tisza József „Ülés az ülésben" c. paródiáját adták elő az önképzőkör tagjai. Molnár István szavaló, Bornemissza Adorján a zeneszerző, Simon Sándor az utazó, Moltán Zoltán az író személyében. Kiss Lajos, Kulin Imre, Mikecz Gyula, Varga Lajos, Bartha József és Asztalos Gyula szerepeikben kitünően tárták a közönség elé az író örökké kedélyes egyéniségét.

Dr Farkas Ignác ref. gimn. tanár olvasta fel ezek után az elhunyt egyik versét, melynek cime: A nagy ember unokája. . — Utolsó számként állva hallgatta végig a közönség a Rákóczi indulót.

Saját készítményü ernyőket legolcsóbban az
Ernyő szalonban
vehet. Javítás, áthuzás
Piac-utca 77. Linoleummal szemben

Az MLSz kimondotta

A mérköző csapatok ezentúl a mecs előtt rendben felállva a közönséget háromszoros éljennel üdvözlik, azután a csapatok a Magyar Hiszekegyet mondják el — Bizalmat szavaztak az elnöknek

Budapest, október 22. Az MLSz. országos elnöki tanácsa az évi rendes közgyülését megelőző ülésen a KLASz javaslatára kimondta, hogy a mérköző **csapatok ezentúl a mérkőzés előtt rendben felállva a közönséget háromszoros éljen kiáltással üdvözöljék, majd utána a csapatok a magyar Hiszekegyet mondják el. A márkőzés után pedig ismételten felálva egymást és a játékvezetőt üdvözöljék, akinek a csapatkapitányok a játék befejezése után köszönetet mondani kötelesek.**

Szombat este tartotta az MLSz. rendes évi közgyülését. **Usetty Béla** elnöki megnyitójában kitért az úgy a szövetséget, mint a személyét ért támadásokra és felvetette a bizalmi kérdést. Dr **Gidófalvy Pál** és **Nádas Ödön** felszólalása után **a közgyülés egyhangú bizalmáról biztositotta az elnököt.** — Ezután a közgyülési jelentést tárgyalták. **Mailinger Béla** méltatta **Usetty Béla** érdemeit, majd javasolta, hogy Usettyt az MLSz örökös tb. tagjává válassza meg. A közgyülés ehhez egyhangú lelkesedéssel hozzájárult.

Ezután rátértek a tisztujításra és a közgyülés országos társelnökké választotta **Holló Zoltánt, Mailinger Bélát** és **Nádas Ödönt**, országos alelnökké pedig **Bartha Sándort, dr Csányi Józsefet, Denk Ferencet** és **Ferenczy Károlyt.**

Japán-kinai béketárgyalások

London, okt. 22. (Stefani.) Honkongi távirat szerint Csang-Kai-Sek kinai főparancsnok légiuton Honkongba érkezett, hogy a britt nagykövettel találkozzék és hogy vele a Nagybritannia követeivel folytatandó esetleges japán-kinai béketárgyalások alapjairól tanácskozzék. Más kinai kormányzati körök Csang-Kai-Sek lemondását követelik, utalással arra, hogy az ő személye akadályozza a fegyverszünetet.

Az árellenőrzés kiterjedt az egész országra

Budapest, okt. 22. Laky Dezső dr, a müegyetem ny. r. tanára, az árellenőrzés országos kormánybiztosa hivatalának vezetését 17-én ismét átvette. E héten lefolytatott eljárásai között továbbra is vezetőszerepet játszanak a honvédelmi államkincstár által tett megrendelések árellenőrzése s a szükséghez mért árleszállítása. Az árkormánybiztosság a vidéken működő szervei működésüket továbbra is elsősorban a legfontosabb élelmicikkek árainak ellenőrzése irányítja. A vidéki sajtóban lépten-nyomon olvashatunk olyan intézkedéseket, amelyek szerint az árkormánybiztosság a vidéken való eljárásban számos eredményt hozott létre. A zsir árnivó leszorításán kivül utasítást kaptak a vidéki szervek arra, hogy mindenütt állapitsák meg a kenyérárak árnivóját és a kenyérár alakulásának komponenseit a szükséges intézkedések előkészítése céljából. Összefügg ezzel a kérdéssel a vidéki sütőipar liszttel való ellátása, más szóval a vidéki malomipar árainak a vizsgálata ise. A zsir és kenyérárakon kivül a húsárak, továbbá a tüzifa és szénárak, valamint a fontosabb épitkezési cikkek árának vizsgálata, ugyszintén a ruházati iparcikkeké, a vidéki szervek kötelességévé tételik.

Emőd Tamás meghalt

Emőd Tamás, a kiváló költő és drámairó 50 éves korában hosszas szenvedés után Nagyváradon elhunyt. Harminc esztendővel ezelőtt Ady Endrével együtt indult el irói pályáján, előbb mint ujságiró dolgozott, majd teljesen irodalomnak szentelte munkásságát. A háború alatt tünt fel lelkesitő hatású versejvel. »Ha majd egyszer visszajönnek...« kezdetű dala országos népszerüségre tett szert. Csipkefinom kabarédarabokat irt, nagysikerü daljátéka volt a »Mézeskalács«, ezt követte több más nagysikere színpadi müve és filmje. Nagybátyja volt Weiszlovits Emil, a magyar érzelmeiről ismert nagyváradi szállodatulajdonos. Emőd Tamás halálának híre nagy részvétet keltett. Nagyváradon fogják eltemetni.

12 éves gyerek öngyilkossági kisérlete

Tegnap este a Károly Ferenc József ut 8. számu ház előtt a járókelők arra lettek figyelmesek, hogy egy fiatal gyerek kötelet hurkol az egyik utmenti fára és arra felakasztja magát.

Nyomban segitségére siettek a gyerknek s leváták a kötélről. A fiatal fiu akkorra már elvesztette eszméletét s csak hosszabb élesztgetés után tért magához. Értesitették a sarkon posztoló rendőrt is, aki a gyereket előállitotta a rendőrségre. A fiatal gyerek elmondotta, hogy otthon nagy nyomorban élnek s emiatt akarta eldobni életét.

Lég- és gázvédelmi eszközök és berendezések kaphatók vagy megrendelhetők
SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedésében
Debrecen, Ferenc József u. 23. szám
Telefon: 20-06 és 15-48.

— **Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek,** elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes »Ferenc József« keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

Gál Livia utója gázolt Budapesten

Gál Livia„ a Debrecenben széles körben ismert fiatal asszony Pestszentlőrincen az Üllői út 121. sz. ház előtt az AB 013 rendszámú autóval, amelyet ő maga vezetett, elütötte Horak József 31 éves asztalossegédet. Horák fején és arcán sérült meg, a mentők a Szent István kórházba vitték. A gázolás körülményeinek tisztázására s annak megállapitására, hogy terhel-e valakit felelősség, megindult a vizsgálat.

— **Turista hervadó túra 23-án,** vasárnap a Guthon. Indulás Epreskertből 9 órakor, visszaérkezés este hat órakor különvonattal. Vasúti díj személyenként 1 pengő 30 fillér. Bővebbet hirdető tábláinkon közlünk. Jelentkezni lehet csütörtökön estig titkárnál, vagy pénztárosnál. (:)

45752/1937. VII. *HIRDETMÉNY.* Közhirré teszem, hogy az 1937. évben a Kút- és Török Bálint uccákon végzett kocsiútburkolási munkák költségeinek a 403/1936. bkgy. sz. burkolási szabályrendtlet szerinti összeállitása és a költségek 25 százalékának az érdekelt ingatlantulajdonosokra való felosztása elkészült. A kivetés jelen hirdetés közzétételétől számitott 15 napon át a városi műszaki ügyosztály 1. sz. szobájában (Csapó u. 33. sz. Ipariskola II. em.) naponként 10—14 órák között közszemlére ki van téve. Ez alatt az idő alatt érdekeltek a kivetés ellen irásban észrevételeket adhatnak be. *Polgármester.*

45018/1938. VI. *HIRDETMÉNY,* a Mindszenti koszorú és virágárusitásról. Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy a f. évben a Mindszenti koszorú és virág árusitását a Dégenfeld téren a volt városi vassátrak helyén, valamint a Széchenyi ucca páros oldalán a kir. Ilélötábla után következő ház előtti közterülettől lefelé engedélyeztem. Felhivom az alkalmi árusitást folytatni szándékozókat hogy 2 pengős okmánybélyeggel, vagy szegénységi bizonyitvánnyal ellátott kérvényeiket az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth ucca 20. fsz 36. sz. szoba) mielőbb mutassák be. Nem kertész, illetve iparjogositvánnyal vagy termelői igazolvánnyal nem rendelkező kérelmezőknek a kérvényezéssel egyidejüleg két megbizható tanu aláirásával kiállitott nyilatkozattal vagy más hitelt érdemlő módon kell igazolni azt is, hogy a virág, növényzet vagy koszorú kitől és milyen mennyiségben szereztetett be? Kertészek és virágkereskedők a Kossuth uccai virágpiac burkolatának javitása miatt a Városháza uccában árusithatnak a munkálatok elvégzésének ideje alatt. A Mindszenti koszorú és virág árusitását *kizárólag október hó 29., 30., 31. és november hó 1. napján lehet gyakorolni. Polgármester.*

Elegánsan öltözködik és nem fizet magas árakat!
az újonnan átalakított **Budapesti Férfiruhaház**-ban Csapó u. 6.

A pozsonyi rádió

bemondásnak nevezett hazudozásai a legmélyebb felháborodást váltják ki minden magyar emberből. Pirulni kell, hogy talán magyar ember akad, ki magyar nyelven mondja be a legképtelenebb hazudozásokat és rágalmakat arról az országról, melynek nyelvét felhasználja szemenszedett valótlanságok és ferdítések közvetítésére. Ha magyar származású az a bemondó, akkor a legmélységesebb megvetésünkre méltó, ha pedig csak elsajátította nyelvünket, akkor meg sajnáljuk tőle, hogy képessége volt megtanulni szép nyelvünket.

A ferdítésnek, a tények meghamisításának minden eszközét megragadja a pozsonyi rádió. A valótlanságokat csak a kifejezések durvasága mulja felül. Olyan bárdolatlan durva kifejezéseket még aligha használtak rádióban, milyent most a pozsonyi rádió nyilván cseh sugalmazásra bevezetett. Aki ilyen hangot használ, aki ilyen durván kiabál, annak valóban nincs igaza.

A képtelen hazugságokra azonban tegnap tette fel a koronát a pozsonyi rádió a hozzánk visszakerült Ipolyság lakosságáról szóló hazudozásaival. Amit róluk mondott, az még saját hazugság mértékét is messze túlhaladta. De arra jó volt ez a »bemondás«, hogy mindenki egyszersmindenkorra tisztában legyen a pozsonyi rádió szavahihetőségével.

Minden jóérzésű magyar ember akkor cselekszik helyesen, ha undorral fordul el a pozsonyi rádió bemondásaitól. És amint minden jólelkű ember elfordul és mély megvetést érez, ha istenkáromlást hall, úgy kell elfordulnunk az igazságnak attól a minősíthetetlen gaz káromlásától, amit az éter ártatlan hullámai a cseh irányítás alatt álló pozsonyi leadóállomásról közvetítenek.

— **Kisvárda a repülőalapra 35.000 pengőt gyüjtött** néhány nap alatt. A gyüjtést vitéz Hajnal Alajos alezredes, a Kisvárdán állomásozó honvédzászlóalj parancsnoka kezdeményezte.

— **Az arany ismét özönlik Amerikába** és egy hét alatt több mint másfél milliárd pengő értékü arany ment át az Oceánon. Még nem volt példa arra, hogy egy hét alatt ilyen nagymennyiségü arany érkezett volna Amerikába.

— **Leesett a lépcsőről egy 78 éves férfi és lábát törte.** Oláh József 78 éves cipész, Mester ucca 28. szám alatti lakos péküzletből kijövet, megbotlott a lépcsőn és olyan szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte. A mentők combcsontöréssel szállitották a sebészeti klinikára.

— **Az „Árpád" Bajtársi Egyesület „Szilágyi Erzsébet" leánytörzse** f. hó 23-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel az egyetemi sporttelep (DEAC pálya) klubhelyiségében a felvidéki magyarság felsegélyezésére teadélutánt rendez. Mindenkit szivesen látunk! Teajegy ára 50 fillér.

Feleségem halálának emlékére

Mária napján rózsákat szedtünk
Koszoruba fonta liliom kezed
Déli harangszón halk imád csendült,
Menny Királynéja egy „Ávét" sem feled.

Halál rózsája ül a bájos arcon,
Egyenkint peregnek az olvasószemek
Még cikázott égbe a zengő ima
Könnyektől ragyogtak a gyönyörü szemek.

Csöndes szobában haldoklik egy beteg
A szerető hü szív már alig dobog
Könnyek hullanak hidegülő kézre
Egy megtört szív fájdalmasan zokog.

Halk imája száll az égbe
Ha vétke volt mind átveszem!
Csak Ő legyen boldog — örökké szenvedek
Pokol kinjai kevés, csekély nekem.

... Álmaimat megédesíti harmatos csókod
Ha felébredem éretted könnyezem! ...
Ibolyanyiláskor emelj magadhoz
... Egyetlen — Mindenem!

ANONYMUS.

— **Ünnepre előkészitő áhitatsorozatot tart** ma, vasárnaptól kezdve a kistemplomi egyházrész egész héten át, délután 5 órakor a Kistemplomban és este 8 órakor a KIEnagytermében (Piac u. 36., emelet). E sorozat tartama alatt minden igehirdetés az urvacsora értelmezésével foglalkozik. A kistemplomi egyházrész a reformáció ünnepe előtti hetet tehát ugy akarja kiemelni a többi közül, hogy a régi reformátorok egyik legkedvesebb témáját, az u. n. tiszta urvacsorai tant eleveniti fel a hivek előtt. E hét egyuttal bünbánati hét is, amennyiben a következő vasárnapon, okt 30-án urvacsoraosztás lesz. A kistemplomi délutáni és a KIE-ben tartandó esti áhitatokra minden reformátust szeretettel hivnak.

— **Birkozás 300.000 dollárért.** Joe Louis, a néger bokszvilágbajnok kijelentette, hogy a sanfranciskói világbajnoki mérkőzésen csak akkor vesz részt, ha 300.000 dollárt fizetnek neki. Egy dollár engedményt sem ad a mérkőzés rendezőinek.

x **Schaff tánciskolájában** Koronában iparos és kereskedők tanfolyamára beiratások még elfogadtatnak. Minden cütörtökön, vasárnap össztánc.

— **Bérmozgalom a timáriparban.** A timáripari munkavallalók figyelemmel az időközben beállott drágaságra, mozgalmat inditottak a részükre megállapitott legkisebb munkabérek felemelésére. A Magyar Jövő Szövetségben tömörült munkavállalók vezetősége 20 százalék emelést javasol. Kivánja a fizetéses szabadságnak az összes mühelyekben egy időben való megadását és a tanoncok munkaidejének szabályozását. A döntést a timár munkásság 23-án, vasárnap reggel 9 órakor a Magyar Jövő Szövetség helyiségében tartandó tagértekezleten mondja ki.

Megbizhatóságban
az 1938. évi német hadseregi bajnokságot nyert
HANSA-LLOYD TEHERAUTOMOBILOK

Typus	1 tonnás	1½ tonnás	3½ tonnás	5-t. Diesel
Ár	P 6.100.—	P 8.745.—	P 12 580.—	P 26.000.—

Hatósági behozatali dijak külön fizetendők.
VONTATÓK: 8 és 12 tonna teherbirással
„AGREEMENT" Ipari és Kereskedelmi R.T., Budapest, VI., Andrássy ut 47.
Telefon: 114-579 és 115-719.

Családi értesitések:

Csősz Bazsikát
eljegyezte
Ménes László
határőr szkv.

Dr. Fábián Tibor
siófoki főrabbi és
Gerhardt Ibolya
a mai napon házasságot kötnek.
Meghivó helyett.

ANYAKÖNYVI HIREK

SZÜLETÉS: Hegyesi Mihály máv raktári munkás, Csalogány u. 2. fiú, Gábor. Becskereki Gyula máv. altiszt Déli sor 27. leány, Margit.

HÁZASSÁG: Dr Antal Géza ügyvéd Simonffy u. 2/b.—Kontz Erzsébet Perényi u. 9. Vári Imre m. kir postaszolga Budapest—NagyTeréz, Oláh Károly u. 35. Jakab Lajos vízvezetékszerelősegéd Dembinszky u. 2.—Mohácsi Ilona Máv kolónia II. 1. Szabó Bálint gazdálkodó Kádár d. 65.—Szabó Zsófia Nyil u. 119. Jakab Gábor műszerész Poroszló—Horváth Margit Sámsoni út 81. Valentin Béla cipészsegéd—Szilágyi Margit Hajnal u. 2. Szabó Sándor cipészsegéd Bethlen u. 51.—Tokaji Erzsébet Ajt óu. 16. Erdélyi István asztalossegéd Malvin u. 36.—Fazekas Mária Malvin u. 38. Berecz Ferenc csizmadiasegéd— Szabó Mária aHdházi u. 27. Boross Péter ácssegéd Gyöngyvirág u. 21.—Vezendi Juliánna Károly Ferenc József út 6. Borsos János kertész Csóka u. 9—Vékony Erzsébet Szabolcs u. 19. Márton György kőmívessegéd Kút u. 7.—Csáki Irén Jánosi u. 26. Vida Sándor fuvaros Olajütő 80—Kerékgyártó Mária Béke u. 12.

HALÁLOZÁS: Révész Mihály cipészmester r. kath. 49 éves Előtvös u. 72. Jakab Eszter ref. 2 napos Pesti u. 4. vitéz Pacza János ny. honvéd törzsőrmester r. kath. 48 éves Debrecen. Gréger Róza htb. izr. 17 éves Böszörményi út 36. Bihari Juliánna ref. 10 hónapos Álmosd.

— **A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete** folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja tisztujitó közgyülését a Református Kollégiumban. Elnökség.

— **Egyszerüsitik az állampolgárság igazolását.** A belügyminisztériumban rövidesen bevezetik az állampolgársági nyilvántartás egészen új rendszerét, hogy a magyar állampolgárság kérdését egyszerűen és könnyen lehessen a jövőben eldönteni és igazolni. A közelmultban sok elégedetlenségre és panaszra adott alkalmat, hogy az állampolgársági belügyminiszteri okirat sok utánjárással és egyéb nehézséggel szerezhető meg, különösen most, hogy sokaknak kell magyar állampolgárságukat bizonyitani és a hivatalok túl vannak terhelve munkával. Terv szerint az állampolgársági nyilvántartásban szerepel, a hatóságok semmiféle más állampolgársági igazolást nem kérhetnek. Igy a belügyminisztérium szerint állampolgársági okirat megszerzése csak azoknak lesz elengedhetetlen, kik a belügyminiszteri nyilvántartásban nem szerepelnek.

— **A kistemplomi különkehely akcióra** az elmult napokban a következők adakoztak: Fehértói Dániel és neje 2 drb; Koncz Aurélné, özv. Böszörményi Pálné, N. N., dr Oláh Miklós, dr Oláh Miklósné, dr Rácz Lajosné 1—1 drb kehely. A gyüjtést intéző Révész téri lelkészi hivatal ezuton is hálás köszönetet mond a nemesszivü adakozóknak, egyuttal pedig bejelenti, hogy a kiskehely-készlethez tartozó öt drb nagy tálca elkészittetésére is meginditotta a gyüjtést, amely célra bármely összeget elfogad és hirlapilag nyugtáz.

Csillárt
nagy választékból
olcsón vásárolhat
Gulyás
szaküzletéből **Piac u. 59.**
Márkás **rádiók** részletre.

— **A homokkerti magyar asszonyok** csoportjának vezetősége fáradságot nem ismerő buzgalommal látott ahhoz a gyüjtéshez, amely felvidéki testvéreink felsegitését és zászlóadománnyal való ellátását tüzte ki céljául. A gyüjtés, hála a homokkerti lelkes magyar asszonyoknak, a legszebb eredménnyel járt. Hét gyönyörü, jelmondattal himzett zászlót és 50 pengő készpénzt segély cimen juttatnak el az illetékes helyre. A zászlókra „A magyar igazság győzelmére" jelmondat van himezve.

Országos vásárok

Országos vásárokat a következő héten az alábbi helyen tartanak:

Október 24-én, hétfőn: Baracska, Bátaszék, Békéscsaba, Celldömölk, Devecser, Érsekvadkert, Felsővadasz, Hajdúszoboszló, Herczegfalva, Hetes, Heves, Jászszentlászló, Keczel, Kóny, Kunmadaras, Kunszentmiklós, Magyaróvár, Mándor, Miskolc, Nádudvar, Nagylózs, Pápóc, Nemesvid, Tiszapalkonya, Tokaj, Tompa.

25-én, kedden: Balkany, Békéscsaba, Devecser, Dáva, Keszthely, Jánoshida, Jászfényszaru, Nagybörzsöny, Pincehely, Szenthalom, Szolnok.

26-án, szerdán: Békéscsaba, Diósviszló, Földes, Galsa, Répcszentgyörgy, Somlyószőlős, Sümeg, Zomba, Zsámbék.

27-én, csütörtökön. Istvándi, Kaposszecskő, Nagycenk, Pacsa (országos), Tét, Zsámbék.

28-án, péntek: Igal, Kapolcs, Sárvár, Vadszentmihály.

29-én, szombaton: Aba, Baja (állat), Szekszárd (havi), Vése.

Az állatok között is van barátság. Ez az óriási kígyó „meleg" barátságban él egy fehér patkánnyal, ha ninesen mellette, nyugtalanul érzi magát. Az az érdekes, hogy a fehér patkány a legkedvesebb eledele, de ezt az egyet sohasem bántja.

GYÁSZ ROVAT

Gulyás Imre 13. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető ravatalozóteréből. Lakás: Kisfaludi ucca 47. Temetését Bartha vállalata végzi.

Révész Mihály cipészmester 49. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozóteréből. Lakás: Eötvös ucca 72. Temetését Bartha vállalata végzi.

Nagy Sándorné Erdei Virág életének 40-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a köztemetői ravatalozóból. görög katolikus szertartással. — **Pusztai** temetkezési intézet.

Néhai Vizsolyi Katonka Vilma úrnőt tegnap délután óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a Köztemetőben. A temetési szertartást dr Hegyaljai Kiss Géza református lelkész és Benyhe Imre orgonista kántor végezték.. A ravatalt számtalan koszorú borította. A temetésen az elökelő nagyszámú rokonság között megjelentek : Sesztina Nagybákay Jenő iparkamarai elnök, Nagybákay Rickl Antal nagykereskedő, Mező Sándor kir. ügyészségi elnök, dr Trocsányi Béla főorvos és a város uritársadalmának számos tagja. Általános részvét mellett helyezték le a családi sírboltba a nehéz koporsót, melyben a feltámadás örök reménységében alussza álmát a jóságos lelkü úrnő.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, kik szeretett férjem, édesapánk elhunytával mérhetetlen bánatunkban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorut, virágot helyeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Özv. id. Hüse Istvánné és családja.

Köszönetnyilvánitás. Köszönetet mondunk mindazon rokonunknak, ismerősünknek, kik felejthetetlen édesapánk és nagyapánk Duzs János temetésén megjelentek, ravatalára koszorut és virágot helyeztek, valamint a Csizmadia Társulatnak és a Kossuth Dalkörnek a temetésen való megjelenésükért ezuton mondunk köszönetet.

Gyászoló család.

Uj temetkezési intézet

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.

Telefon 33-90

Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállit, temet.

Dankó temet szállit exhumál

Kérjen árajánlatot.

Sas u. 3., Kossuth u. 6.

Telefon: 23-22. Telep 30-66.

SPORT

Sporthiradó

A „Debreczen" sporthirszolgálata jelenti:

A „Debreczen" sporthirszolgálata jelenti:

A vasárnapi sportműsor: Debrecenben a Vasutas-pályán fél 3 órakor: DVSC—Perecesi TK nemzeti bajnoki B. mérkőzés. Vezeti dr. Nagy Zsolt. A DVSC végre saját pályáján játszik, ez is növeli esélyét és most már valamivel több edzése és mérkőzéslehetősége lévén, jobb erőnléthen is állhat a pályára. A Perecesi TK kemény, meglepetésre képes jó együttes és ha tartalékos is lesz pár helyen, ez nem ok az elbizakodottságra, mert sokszor a tartalék jobb. Nagy, nehéz, erős küzdelem várható és talán debreceni győzelem, de jó leune a gólarányra is vigyázni. A DVSC oly előkelő helyen áll — vesztett pontok szerint a legjobban, — hogy kár lenne lelkiismeretlenül, könnyelmű elbizakodott játékkal veszélyeztetni a jó helyezést. A mult vasárnapi MÁVAG elleni nehéz, szerencsés győzelem jó lecke, jó intő példa lehet. Mindent bele az elejétől végig... A játékvezetőhöz meg az a kérésünk, figyelmeztetésünk: Pereces a legkeményebben játszó NBB egyesület: fogja kemény kézzel, nagy szigorral a mérkőzést, nehogy az eldurvuljon, vagy sportszerütlen keretek között folyjon le.

Egy órakor előmérkőzés: DEAC—DMTE vegyes a DVSC ellen.

A keleti amatőröknél az I. osztályban nincs bajnoki mérkőzés. A II. osztályban: DEAC pálya 9 órakor DEAC II.—DMTE II.

Az ifjusági bajnokságban. DTE pálya fél 3 órakor DMTE—Kerekestelep. Egyletkert pálya fél 3 óra Téglaskert —Rákóczi.

A Bocskai Budapesten játszik a Phöbus ellen. Vezeti Tihaméry. A Bocskai még mindig — keresi önmagát, bravurra is képes lehet, de erre alig 1 százalék az esély, a sima vereség valószinübb. Döntetlen már értékes lenne. A többi mérkőzés a Nemzeti Ligában: Ferencváros—Budafok, Zugló—Kispest, Elektromos—Nemzeti, Szürketaxi—Salgótarjáni SE, Szolnokon Máv—Hungária. A Szeged —Ujpest csak barátságos, mivel Zsengellér elutazott a Kontinens—Anglia válogatott mérkőzésre.

Balmazujvároson a BSC a DEAC-al játszik barátságos mérkőzést a Hajdu-Kupa ünnepélyes átadása alkalmával.

A Bocskai két szélsője, Markos és Hajdú nélkül áll ki Pesten. Hajdú sérült, Markos meg nem tudott felmenni Pestre. Ha Horváth tud játszani, akkor így áll fel a csapat (Markost Csokai, Hajdút Veress helyettesiti) : Kertes, Palotás, Nádas, Elek, Pocsai Belesik, Csokai, Pásztói, Horváth, Takács, Veresss. — Ha Horváth nem tud na játszani, akkor Elek a hátvéd, Sarkadi a half és Palotás megy előre a csatársorba.

A DVSC rendes csapatával áll ki vasárnap a Perecesi TK ellen : Mild, Antal, Kézi, Gecsei, Kántor, Papp, Bihari II. Szabó, Novák, Bihari I. Nagy.

Kereskedelmi—Fémipari 9 : 1 (4:0) Az első félidőben a kereskedelmi szép játékával fölénybe került. Azonban a fémipari sem hagyta magát, mert a második félidő 25-ik percében berugta a tisztelet gólját.

KÖZ-GAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

A búza 10 fillérrel olcsóbb.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.40—20.55 78 kg 20.60—20.75, 79 kg 20.80—20.95 80 kilós 20.90—21.05. — Felsőtiszai 77 kg 20.35—20.50, 78 kg 20.55—20.70 79 kg 20.75—20.90, 80 kg 20.85—21.00 rozs 15.30—15.40, takarmányárpa első rendü 18.30—18.50, középminőségü 18.10—18.30, sörárpa kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00, zab elsőrendü 19.10—19.30, középminőségü 18.90—19.10, tengeri 16.90—17.00, korpa 13.00—13.20, 8-as liszt 15.80—16.00 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 487 darab sertést ebből 92 darab angol hússertés volt. — Az irányzat változatlan. Árak : I. uradalmi zsírsertés páronkint 340 kilón felül 114 fillér, I. szedett 108—110 fillér, II. 103—107 fillér, silány 96—102 fill., angol tőkesertés 104 fillér kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 1920—19.60 pengő, rozs 13.70—14.00, árpa 18.00—18.50, tengeri ó szemes 19.00—19.20, új szemes 12.00—12.20, csöves 8.20—8.60 P, lucerna 8.00—10.50, lencse 8.80 P, szalma 3.20 P, cukorrépa 2.70 P, takarmnyrépa 1.60—2.20 P.

Kitüntetett gazdasági cselédek. A m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úr elismerő oklevéllel és 80—80 P pénzjutalommal tüntette ki Szatmáry Sándor és K. Nagy István debreceni gazdasági cselédeket szorgalmas munkálkodásukért. Előbbi Tóth Mihály debreceni Borz u. 17. sz. a. lakos gazdálkodónál 1911 óta mindenesként szolgál, utóbbi pedig, mint gazdasági munkás Vajna Imre dombostanyai bérgazdaságban van alkalmazásban. A kitüntetéseket a város főispánjának megbízásából dr Veress Géza gazdasági tanácsnok tb. főjegyző a törv. hat. mezőgazdasági bizottságnak 1938. október hó 23-án d. e. fél 10 órakor a Városháza kistanácstermében tartandó ülésén ünnepélyes keretek között nyujtják át. Debrecen, 1938. október hó 22. *Polgármester.*

HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság, mint elsőfokú iparhatóság közli a város közönségével, hogy a m. kir. Belügyminiszter úr által a koresmai hitelre vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott 122.400/1938. B. M. számú körrendelete értelmében vendéglőben, kocsmában és más italmérési helyiségben kiszolgáltatott szeszes ital ára iránti követelést a bíróság nem itélhet meg, és az ilyen követelést sem az adósnak, sem jogutódjának követelésébe nem lehet beszámitani, és annak biztosítására kötött zálog és szerződések semmisek. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

Versenytárgyalási hirdetmény. Debrecen sz. kir. város állatállománya részére szükséges takarmánynemüek fedezésére 1986 q zab, 400 q kismalmi búzakorpa, 300 q olajpogácsa, valamint 1211 q lucernaszéna beszerzésére nyilvános versenytárgyalást tart. Az ajánlatok a gazdasági ügyosztálynál (városháza magasföldszint 12. sz.) beszerezhető ajánlati minta és részletes versenytárgyalási hirdetmény minta felhasználásával teendők meg. Az ajánlatok sértetlen borítékban elhelyezve Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába 1938. évi okt. hó 29. napján déli 12 óráiáig személyesen, posta útján pedig úgy kell benyujtani, hogy az ajánlat a megállapitott határidőben a város közigazgatási iktató hivatalába beérkezzék. Debrecen, 1938. okt. 22. *Polgármester.*

Törökország ujjászervezője: Kemál Atatürk

A legendás szürke farkas

A világsajtót bejárta a hir, hogy **Kemál Attatürk** a török nép erős kezü vezére súlyos beteg és az orvosok aggódnak az életéért. Kemál Attatürk, a török nép atyja, erős, hatalmas birodalmat teremtett és a „beteg ember"-nek nevezett Törökországból olyan erős népet kovácsolt össze, hogy győztes harcok sorát vívta meg.

A háború után görög csapatok szállták meg a török terület igen jelentős részét és Kisázsiában erős állásokat épitettek ki maguknak. Kemál Attatürk összeszedte csapatait és véres küzdelem után kiverte török területről a görög hadsereget. Visszavette azokat a területeket, melyeket a nyugati hatalmak vettek el a legyőzött törököktől és egyik nagyhatalom sem merte megkockáztatni, hogy háborut kezdjen a nagy erővel izmosodó Törökországgal.

Musztafa Kemál, ahogy eredeti nevén irták 1881-ben született Szalonikiben, azon a területen, mely török földtől elszakitott terület. Katonatisztnek ment. Vezérkari százados volt, amikor 1908-ban kitört az ifjú törökök forradalma. Musztafa Kemál vezető szerepet vitt a forradalomban **Enver bej, Talaat pasa** mellett. A forradalom győzött és **Abdul Hamid** szultánt megfosztották trónjától.

Musztafa Kemál a Balkán háboruban, mint vezérkari tiszt sokszor kitüntette magát. A világháboruban először a Dardanellákban harcolt, majd Sziriában, és Palesztinában. — Akkor már hadtestparancsnok volt. Az angolok és arab csapatok ellen küzdött. Ellenfelei előtt félelmetes hire volt, úgynevezték hogy szürke farkas.

A háború után a győztes hatalmak

ráparancsoltak a török kormányra, hogy gyüjtse össze haladéktalanul a volt török hadsereg fegyvereit, minden felszerelését és adják át a franciáknak,

akiknek hajói várták az összegyüjtött felszerelést, hogy elszállitsák és fegyvernélkül maradjon Törökország, melyet alaposan megcsonkitottak.

Musztafa Kemál eleget tett annak a parancsnak, melyet kapott. Az ő feladatává tették, hogy szedjen össze minden fegyvert,, hadi felszerelést török földön.

Nagy szigorusággal szedte össze a fegyvereket, de a parancsnak azt a részét, hogy adja át az összegyüjtött hadianyagot a franciáknak, már nem tejesitette.

Az összegyüjtött fegyvereket és lőszert jól megszervezett harcosok között osztotta szét és igy csinálta meg máról holnapra a török hadsereget.

A franciák szörnyü dühösek lettek és sereget küldtek Kemál ellen, hogy elszedjék az összegyüjtött felszerelést és seregét szétverjék.

A francia csapatok Mersina mellett találták meg Kemál kis seregét, de a csata rosszul sikerült a franciákra nézve, mert a törökök, mint a farkasok rohanták meg a franciákat és szétverték.

Ez a győzelem segítette diadalra Kemált, akinek pedig csak akkor volt gyülekezőben a serege. A konstantinápolyi kormány, mely tehetetlen volt és talán nem is akart cselekedni abban az irányban, hogy kiszabaduljanak a győzők nyomása alól és reformokat adjon az országnak, szembekerült Kemál táborával. A győzelem és az egyre növekvő számú hadsereg erőt adott Kemálnak és szembefordult a kormányával. Ankarába 1919-ben összehivott nemzetgyülésen nemzeti kormányt alakitott.

Szembe fordult a szultánnal is, aki a nyugati hatalmak befolyása alatt volt.

Kemálból katonai nagyvezér lett, de a szultánnal szemben kardjára ütött és azzal fenyegetődzött, hogy kikiáltatja a köztársaságot.

Törökország ura Kemál volt,

ő volt az első diktátor a háboru után és ő volt az első, aki szembe fordult a párisi békével és nemcsak szóval, hanem tettekkel is megmutatta, hogy nem hajol meg az igazságtalan békefeltételek előtt és megtagadta a békeparancsok teljesitését.

Ügyes diplomata munkát végzett. Moszkvával tárgyalt, hogy a nyugati hatalmakkal szemben védelemről gondoskodjon, de tárgyalt külön a franciákkal is, az angolok ellen. A franciákkal szövetséget is kötött, de tartotta a barátságot Moszkvával is. Külföld felől igy biztositotta magát és csak azután indult

1922-ben 100.000 emberrel Kisázsia felszabadítására.

A háború gyorsan befejeződött és kiseperte a görögöket török földről. Kisázsia felszabadítása után úgy látta, hogy a nemzeti élet rohamos fejlődésének útjából el kell távolitani a szultánt, aki kerékkötője volt a reformoknak.

A nemzetgyülés Ankarában 1922 novemberében megfosztotta trónjától a szultánt.

Kemál győztes csapatai a trónfosztást követő harmadik napon bevonultak Konstantinápolyba a szultánok székvárosába.

Kemál megszüntette a régi főváros jelentőségét és Ankarát tette meg az ujjá szervezendő birodalom fővárosává. A reformok sorát vezette be és ellehet mondani, hogy gyors tempóban modernizálta Törökországot az ifjú törökök támogatásával. Bevezette a latin betük használatát, eltörülte a fez és fátyolviselést. Az egynejüséget ő maga is követte. Elvette egy gazdag szmirnai kereskedő leányát. Házassága nem volt boldog, elvált a feleségétől és a török vezér azóta nem házasodott meg.

Uj birodalmat teremtett, erős hadsereget és ma Törökország katonai állam és komoly súlya van a nmezetek sorában. Ez Kemál műve, az ő erős ökle birkózott meg a maradisággal és az ő bátorsága, szervező ereje mentette ki a lealázó béke bilineseiből a török népet.

Hogy veszett el 20 évvel ezelőtt a Felvidék

Napjaink feltorlódó történelmi eseményei közepette érdemes emlékezetünkbe idézni a húsz év előtti eseményeket, amelyek megmutatják, hogy veszett el a Felvidék szinte kardcsapás nélkül, hogyan engedte át ezt az ezeréves területet a négy és egynegyedéves háborúban elvérzett és a forradalomtól elerőtlenedett, ájult magyarság a cseh imperializmus mohó étvágyának. Harc nélkül vonultak be alig néhány hét alatt a csehek az ezeréves magyar Felvidékre, ahogy ugyancsak harc nélkül szállták meg azokat a német és lengyel területeket is, amelyeket most ki kellett üriteniök.

Október 30-án lesz két évtizede, hogy a szlovákok turóczszentmártoni elszakadási deklarációjával megindult a Felvidék tragédiája. Ez az elszakadási nyilatkozat már a prágai boszorkánykonyhán készült. Magyarország mélyen sülyedt, szomorú akkori helyzetére jellemző, hogy Károlyiék erre a Prágából sugalmazott elszakadási nyilatkozatra kenetteljes pacifista frázisokkal feleltek. Annál nagyobb bün volt ez, mert rövidesen kiderült, hogy Turóczszentmártonban csak a tótok kis töredéke nyilatkozott. A keleti tótság csakhamar töretlen hüségéről biztositotta Magyarországot. De Károlyiék a wilsoni elvekben hittek és leszereltek a hadsereget, ahelyett, hogy észrevették volna, hogy Magyarország számára még nem ért véget a háboru.

A csehek természetesen kaptak a Károlyi-kormány erőtlen magatartásán és november elején megkezdték a megszállást. A Károlyi-kormány csak akkor ébredt némileg fel, mikor már arról érkeztek hirek, hogy Prágából csapatok indultak Pozsony és Kassa megszállására. Ekkor végre mégis rendeletet adott ki a Károlyi-kormány, amelyben fegyverbe szólította az ország népét a cseh megszállás ellen, ami ellen nemcsak a felvidéki magyarok, hanem Szepes és Igló lakossága is élesen tiltakozott. Károlyi Mihály november derekán tiltakozott a megszállás ellen, mig a Kramarz cseh miniszterelnök azt állította, hogy neki a Károlyi-kormány által kötött fegyverszünet értelmében van éppen joga megszállni a Felvidéket.

Pedig hogy mennyire minden a Károlyi-kormány gyáva magatartásán mulott, azt legjobban bizonyitja, hogy ahol akár a magyar katonaság, vagy a terület lakossága spontán elhatározásából a legkisebb ellenállást tanusitotta, onnan nyomban hanyathomlok menekültek vissza a csehek. Közben az eperjesi keleti tót tanács a Magyarországgal együttmaradás mellett foglalt állást, a csehek azonban ennek ellenére folytatták előrenyomulásukat.

Ilyen körülmények között decemberben közvetlen magyar—csehszlovák tárgyalásokra kerül a sor, melynek cseh taktikája veszedelmesen és megdöbbentően hasonlit a komáromi tárgyalásokéhoz. Már husz éve is válságos pillanatokban faltörő kosként a tótokat küldték tárgyalni. A határkérdéseket akkor is szerették volna elodázni és gazdasági problémákat helyeztek előtérbe szlovák részről. A szlovák delegációt Prágából rángatták sakkfiguraként s végül azzal dezavuálták, hogy a cseh köztársaság kormánya nem adott megbizást területi tárgyalásokra s Hodzsát csak abból a célból küldték Budapestre, hogy a magyarországi tótoknak a korábbi magyar állammal való közös ügyeinek likvidálásában közvetitsen. Ezt a nemzetközi pofont Hodzsa is, a Károlyi-kormány is lenyelte.

A cseh megszállással kapcsolatban a tárgyalások folyamán egyébként kijelentették, hogy amint a megegyezés létre jön, az egyben a cseh csapatoknak kivonulását fogja jelenteni Magyarországról. Az eredmény pedig az lett december elején Foch tábornok kijelentette, hogy a csehszlovák hadsereget elismerik az antant hadsereg részéül és megbizták a tót föld megszállásával. Ugyanakkor Benes kijelentette, hogy a Felvidéket mári Csehszlovákiához tartozónak tekinti.

A Károlyi-kormánynak december 7-ike után végre kellett hajtania az antant határozatát a Felvidék kiürítéséről. Az első demarkációs terv szerint azonban Pozsony és Kassa magyar maradt volna és ugyancsak magyar maradt volna a Ruténföld is közös lengyel-magyar határral. Ekkor jött december 21-én villámcsapásszerüen az antant megfellebbezhetetlen határozata az új demarkációs vonalról, mely messze túlment a néprajzi határokon és megteremtette Európa szörnyszülöttét, Csehszlovákiát.

A Vörös Kereszt kórházakciója

A Dóczi intézet összes tagozatai támogatják a Volt Iskolatársak Szövetségét a Vörös Kereszt kórház akciójában

A minap számoltunk be arról, a nagy időkhöz méltó lelkesedésről, mellyel a Dóczi leánygimnázium tanulói példaadóan veszik ki a részüket a »Magyar a magyarért« ismeretes hazafias megmozdulásból. Most az egész iskolára kiterjedő újabb, elismerésre méltó vállalkozásról adhatunk hirt, ami kapcsolatos a Volt Iskolatársak Szövetségének a Vörös Kereszt Egyesület kórházakcióját támogató elhatározásával.

A Volt Iskolatársak Szövetsége u. i. a napokban választmányi gyülést tartott, amelyen az elnöklő Tóth Árpádné ny. tanárnő a jelenvoltak élénk helyeslése mellett jelentette be, hogy a Szövetség elnöksége csatlakozott a többi társadalmi egyesületeknek ahhoz a szándékához, hogy Debrecenben társadalmi adakozásból egy 200 ágyas Vöröskereszt kórházat szerelnek fel.

Ismeretes, hogy a város egész területét körzetekre osztották fel, és a gyüjtés fáradságos munkáját végző buzgó hölgyek minden családot megfognak keresni. A Volt Iskolatársak Szövetsége is vállalt ilyen városrészt és a Szövetség agilis tagjai már meg is kezdték a gyüjtés munkáját. Nyugodtabb időkben ez a Szövetség áldásos munkáját maradék nélkül a Dóczi Intézet anyagi támogatásának a szolgálatába állitja. Jól tudja ezt az ifjúság, éppen ezért most, amikor a Haza hivó szavára mindenkinek nemzetmentő és nemzetvédő munkát kell végeznie, a tanulóifjúság, mint egy tábor sorakozik, a máskor ő érette dolgozó Szövetség, mellé, hogy kéz a kézbe mielőbb valóra válthassák a Vöröskeresztt Egyesület ideális eszmei elgondolását.

Amikor tehát az iskola bekapcsolódik a mozgalomba, nem akar előbe vágni az Egyesületek gyüjtő munkájának, hanem inkább támogatni akarja. A hivatalos nyugtázáson kivül, minden adakozó tanuló az iskola pecsétjével ellátott igazolványt kap, ami a szülő kezében bizonyiték az adományról; ezt a gyüjtőhölgyek is méltányolni fogják.

Fontos az, hogy a kérőszó mindenkihez eljusson és még fontosabb, hogy meghallgatásra találjon: az ifjúság nagy lelkesedéssel karolja fel az ügyet és ezzel is bizonyitja, hogy nem a szavak, hanem a tettek korát éljük. A minden nemes gondolatért, áldozatrakész dóczisták mély hazafias érzésüknek gyönyörü példáját adják jelen esetben is.

Áldja meg őket érte, a magyarok Istene.

— **Öt hónap alatt** nyolcvanmillió lei értékü ingatlan cserélt gazdát a kolozsvári határban és az ingatlanok értéke kétszeresére emelkedett a nagy kereslet miatt.

Uj kutatások a magyarság ázsiai rokonai után

140 millió embert kitevő rokontörzsek élnek Ázsiában és európai Oroszországban

Az Ázsiában rekedt ősmagyarság utáni kutatások legnevezetesebb fejezete az volt, amelyik a tatárjárást megelőzőleg folyt le, amikor Juliánus barát felkereste a rokon törzseket s üzenetet vitt számukra nyugatra került fajtánkról . . .

A huszadik századnak is megvolt a maga Juliánus barátja, Nemes István erdélyi tudós és világutazó személyében, aki közel évtizedes utazásai során több, mint három esztendőt szentelt a magyarokkal rokon népek felkutatására.

Nemes István egyik erdélyi lapban közreadott sorozatos leírásaiban megkapó szavakkal ecseteli azt az érzést, mikor az első rokonokat megtalálta. Ezek annak a törzsnek tagjai voltak, akikről Ilyés Gyula is megemlékezik óroszországi impressziói során. Nemes István azonban hosszú hónapokat töltött körükben, összegyűjtötte szavaikat, melyek kis különbséggel a magyar nyelv szavai, összeszedte dalaikat és ellátta őket magyar könyvekkel . . .

Érdekesek azok a megállapítások, amikben a mesék közös vonásain, karakterológián és különböző más tudományos megállapításokon át leszűri a tételt Nemes István ezekről a magyarokkal rokon törzsekről, hogy ezek valóban szinte testvérfajnak mondhatók. Egy évezredes európai életünk nem tudta letörölni a magyarság arcáról azokat a jellegzetes vonásokat, melyek rámutatnak arra, hogy a magyarság egy hatalmas keleti egységnek leszakadt, de ma is minden tulajdonságát őrző darabja. Nemes István többesztendős útja bámulatos eredménnyel járt leírása szerint. Európában és Ázsiában, a különböző orosz és mongol, valamint török fajú, kaukázusi törzsek között 140 millió embert állapított meg, akikről kétségtelenül kimutatható, hogy egyazon népet képezték valaha a magyarsággal.

Nemes István ezután leírja hároméves misszióját ezek között a törzsek között. Hogyan ismertette meg őket a magyarság sorsával, európai küldetésével, kultúrájával és minden igyekezete arra irányult, hogy ezeket a törzseket a magyar kultúra erejével megkezdje összefogni, felébresztve bennük az összetartozás tudatát. Ezen a téren hatalmas tervet ismertet, melyet a jövőben szándékszik végrehajtani s melynek célja az lenne, hogy a magyarokkal rokon népek egy nagy kultúrális szövetségben tömörüljenek, mely alapját képezné későbbi még szorosabb kapcsolatoknak. Ebben a szövetségben benne lenne Nemes terve szerint az általa felkeresett törzseken kívül a finn, lett, eszt, török és bulgár nép is.

Ezek a főbb részletei Nemes István leírásainak, melyek érdekes felvételekkel vannak illusztrálva. Terve ezenkívül kiterjed a szellemi kapcsolatokon kívül más vonatkozásra is.

Mindezek után érdekes talán néhány mondatban elmondani, hogy kicsoda voltaképpen az a Nemes István? Közel másfél évtizede fejt ki tudományos és irodalmi munkásságot. Egy évtizedet külföldön töltött, főleg a keleti népek és Amerika tanulmányozásával. Riport alakban, mint helyszíni tudósításokat feldolgozta érdekes formában a világtörténelmet, világirodalmat, földrajzot és más tudományokat. Az amerikai magyarság részére érdekes tankönyveket írt. Pár évvel ezelőtt ő volt az, aki hét film-forgató könyvet megküldte a világhírű nagy filmrendezőkhöz s ebben a magyar történelem hét korszakát: a népvándorlással háttérben a honfoglalást, Szent István király életével kapcsolatosan a magyarság megtérését, továbbá a tatárjárást, a három Hunyadi generáció életében a törökveszedelmet, a Rákóczi szabadságharcot, a magyarságot a világtörténelemben beállító filmet és végül Trianonról és annak szenvedéseiről készült film-forgatókönyvet küldött a világhírű filmrendezőnek azzal, hogy a magyar történelemnek ezek a gigászi korszakai tele vannak érdekes és felemelő, valóban történelmi filmekbe kívánkozó momentumokkal. A forgatókönyvekre Cecil B. Mille meleghangú levélben válaszolt Nemes Istvánnak s igéretet tett annak keresztülvitelére. Nemes István ekkor újabb levélben bejelentette, hogy minden írói honoráriumról lemond, mert a magyarságnak akar ismertetést, propagálást szerezni forgatókönyveinek feldolgozásával. Elsőnek leplezte le amerikai lapok hasábjain az orosz haderő blöffjét Nemes István, aki a külföldön, a haza határain kívül élő magyarság egyik szellemi vezére. Van egy érdekes találmánya az áramos postahálózatról, mely postaküldeményeket órák alatt egyik világrészből másikba juttat el.

A »Bűnös városok.«

Még egy érdekes momentuma van Nemes István írói munkásságának. Nyolc évvel ezelőtt egyik erdélyi folyóirat hasábjain megjelent »Bűnös városok« c. filmregénye, az első regény, mely filmszerűen, képszerű szerkezettel lett megírva. A mű alaptétele az, hogy az életben mindenért fizetni kell s az ember minden szerencsétlenségével egy régi bűnét fizeti meg. Ezt sorozatosan kimutatja nagy emberek sorsán és végül kimutatja a városok, országok sorsában is. Így lefrja a bűnös rómát, hogyan pusztítja el a Vezuv, Chikágót a tűzvész, San Franciskót a földrengés stb. A megrázó képsorozat megjelent egyik amerikai magazinban is s cikksorozata felé Nemes István azt írta, hogy »Amerika filmrendezőinek ajánlom...« Érdekesség, hogy azóta a magyar író szinte valamennyi elgondolásából film lett, azonban a nagyszerű egészet Amerika aprópénzére váltotta fel: a mély erkölcsi tanulságot rejtő remekművet darabokban, külön filmekben, mint a «Hurricane«, »Chikagó«, »San Francisko« stb. tárja a közönség elé.

Nemes Istvánnak azonban maradéktalan sikerét jelenti missziós jelentőségű útja a magyarsággal rokon törzsek között s azok a nagy tervek, melyeket ha megvalósít, azoknak jelentősége valóban a történelem lapjaira kívánkoznak.

Felsőmagyarország kapuja: Kassa

Kassa, Felső-Magyarország kapuja ott épült fel, ahol a Hernád vize tekervényes útját elhagyva lejön a hegyekből és széles völgyet épített magának. Nagyon szép helyen fekszik Kassa és Jókai Mór azt írta, hogy a város a legszebb város Felső-Magyarországon.

A kassai belváros közepén terül el a híres kassai székesegyház, melynek építését még Nagy Lajos király idejében kezdték meg. A székesegyház gótikus remekmű. A székesegyház körül épültek a középületek, ott van a kaszinó, a színház. A kassaiak színjátszás terén megelőzték a fővárost, mert a magyarnyelvű színjátszás előbb kapott hajlékot Kassán, mint Budapesten. A híres, nevezetes Déryné 1828-tól 1836-ig játszott a kassai magyarok előtt, akik abban az időben néhány esztendőn át Egressy Gábor művészetében is gyönyörködhettek.

Kassának ma 70.000 lakója van és dacára a húsz éve tartó elnyomásnak, magyar jellegét megőrizte, magyar szó zeng az uccáin. A háború előtti kimutatás szerint Kassa lakóinak háromötöde volt magyar, egy ötöde tót, a többi német és más anyanyelvű.

A lakosok 70 százaléka katolikus. A zsidók 15 százalékkal voltak képviselve. A csehek nagy súlyt helyeztek Kassára és igyekeztek teljesen megbontani a város lakóinak összetételét, de nem sikerült a számításuk. Megvonták a magyaroktól a kisebbségi jogot is és az iskolák nagyrészében a tót tanítási nyelvet vezették be. A lakosokra azonban jellemző, hogy a kassai színházban csak a magyar társulat előadásait nézték telt házak.

Kassa régi település helyén épült. Géza idejében már község volt Kassa helyén. Az Árpádok alatt két helység összeolvadásából keletkezett a mai Kassa. Szabad királyi várost Róbert Károly csinált Kassából 1347-ben, amikor Csák Máté terjeszkedésének gátat vetett és Igeyőzte a hatalmas földesurat.

Kassa virágzó ipara és kereskedelme 1347-től kezdődik, abban az időben kapta meg az árumegállítás jogát és ezzel megszerezte a vagyonosodás felé vezető utat. A virágzó városért súlyos harcokat vívtak a magyar királyok és az erdélyi fejedelmek a mohácsi vész utáni időben. Bocskay István a bécsi béke után birtokába vette a várost, ahol a rendek megakarták koronázni, de ő nem fogadta el a koronát. Rákóczi György halálat után 1657-ben a szép magyar város visszakerült a magyar király uralma alá. Thököly és Rákóczi Ferenc hadai újra elfoglalták a várost a király hadaitól. Rákóczi kuruc vitézei 1704-ben vonultak be Kassára. A császárpárti hadak ostrom alá vették többször is a várost, mely akkor megerősítve volt, de nem tudták bevenni a várat. A kuruc háború után a szatmári békekötés aláírása után 1711-ben Károly szétromboltatta a kassai várat és ettől az időtől kezdve Felső-Magyarország kapuja nyílt város lett.

A Felvidék visszatérésének gazdasági előnyei

A Felvidék visszacsatolásának kérdésével kapcsolatban a népi és politikai szempontokon kívül igen jelentősek azok a gazdasági előnyük, melyeket a magyarság megkap a magyarlakta területek visszakerülésével.

Az egymillió magyar által lakott felvidéki területnek óriási a jelentősége az ország gazdasági berendezkedése szempontjából. A Csallóköz visszacsatolása, melyet már az első tárgyaláson felkínálnak a csehek, azt jelenti, hogy kitűnő búzatermő földek jönnek, melyeknek olyan dús a termése, hogy az ország búzatermésének 20 százalékkal való emelését jelentik. A csalóközi búza kitűnő minőségű és külföldi piacokon mindég jól értékesítették a felesleget.

A Nyitra és Vág folyók termékeny lapályain kitűnő cukorrépatermő földek vannak és azokon a vidékeken, hat, hatalmas cukorgyár van üzemben. Ennek a területnek a termése és a visszakerülő cukorgyárak lehetővé teszik, hogy olcsóbb legyen belföldi fogyasztásban a cukor és a magyar vidék cukor ellátása megjavuljon. A Vág és Nyitra lapályain terem még jó minőségű sörárpa. A nyitrai árpa fedezi teljesen a hazai sörgyárak szükségletét, sőt jut exportra is elegendő mennyiség.

Nagy értéket jelent, hogy a visszakerülő területeken kitűnő gyümölcsöt is termelnek. Jó piaca van a felvidéki gyümölcsöknek és jutna bőségesen az alföldi gyümölcsben szegény vidékekre is, olyan áron, hogy nagyobb rétege a népnek léphetne a gyümölcsfogyasztók sorába. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a bőséges kender terméstt, melyre gyárainknak van szükségük.

Ruszinszkó visszacsatolása megoldaná az egész ország sószükségletét, mert egyedül az aknaszlatinai sóbányák ellátják az egész országot kitűnő és bőséges mennyiségű sóval. A rutének hozzánk való csatlakozása feleslegessé tenné a nagyobb mennyiségű fabehozatalt, mert az ő vidékük az ország igen nagy részét ellátná fával.

Igen fontos a vasérc is, mert például a Rimamurányi és Salgótarjáni Vasművek bányái is megszállt területen vannak és csak igen komplikált eljárással tudtak a kohók a szükséges vasérchez hozzájutni.

Az ország fejlődése szempontjából tehát igen nagy szüksége van annak, hogy végre visszakerüljön a Felvidék. Az ott lakók is jól járnak gazdaságilag is, mert minden terményüknek bőséges piacot találnak az Alföldön.

Trianoni határkövek mentén...

Hazám gyönyörű vidékét járva,
Elértem a trianoni határra.
Hiába mondták . . . nem hittem benne.
Hogy az — mi miénk volt —
idegenné lenne.

Csodaszép úton jutottam a hegyre
Mindenütt fehér kövek mellett mene.
Szivem elszorult, könnyem egyre
hullt
Kezem önkéntelenül, ökölbe szorult.

Fent a hegy tetején, mint egy
tündérmese
Föltárult hazám leszebbik vidéke.
A csillogó Ipoly, Losonc büszke vára,
Távolról csillogott a hófödte Tátra.

Mindezeket látva könnyeim peregtek,
Szomorú sorsán árva nemzetemnek.
Az már nem a miénk, most sem
tudom hinni,
Fehér határkövek nem tudok
nyugodni.

Átléptem a határt szent esküvés alatt,
Ez a föld a mienk, mindig az is marad
Elvehették tőlünk, könnyű rabló
módra,
De vissza szerezzük, ha majd jön
az óra.

Érette dolgozunk, kemény magyar
szívvel,
Ezért imádkozunk, Istenbevetett
hittel.
Lesz ki meghallgatja buzgó
imádságunk
Trianoni határkövek, eltűntük majd...
várunk

(Salgó-Karancs, 1937.)

Kovács Júlia, tanítónő.

KÉPES VASÁRNAPJA

Ujszerü amerikai harci bombavetők, melyek 360 kilométeres sebességgel száguldanak.

Egy angol gyár munkásai teljes légvédelmi készültségben. Ha 25 évvel ezelőtti ember látná őket, azt hinné, hogy egzotikus lények.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a diplomácia

igen szép hivatású tudomány, de ha visszaélnek ennek a tudásnak és hivatásnak történelmi rendeltetésével, igen csúf mesterséggé süllyed. Erre láttunk a közelmultban példát. A jelek szerint a csehek nemcsak fiatal, alig két évtizedes országot loptak össze, de a diplomáciájuk is kiskorú, mely felelőtlen és a világ sűrű kincséért se szabad komolyan venni. Nem azért, mert fogalmuk sincs arról, hogy mit jelent ezer esztendős nemzetek, országok életében ez a varázslatos felelősségteljes szó, hogy: diplomáciája. Szegények, nem tehetnek róla, hogy ezt a sok, sok tanulnivaló között a többi tanulnivalóval elfelejtették megtanulni. Pedig volt egy »professzoruk«, sőt kettő is volt. Massaryk és Benes urak, akik katedráról emlékedtek olyan magasba, hogy állandóan szédelegtek. Nem csoda, hogy nem tudták komolyan megtanítani a nemzetközi jogra, szépre és illemre azokat, akiket vezettek...

arról, hogy

a remény

nem veszett el belőlünk, sőt csak gyarapodott, mert gyarapodnia kellett, mikor láttuk, hogy reményeink gyilkolására akarnak ismét hálókat kivetni ellenünk. Fárasztani, bosszantani akarnak bennünket. Hát fogadjuk meg, hogy nem bosszankodunk, nem fáradunk csak azért sc. Ha húsz évig birtuk türelemmel, akkor ezt már gyermekjáték lesz kibőjtölni. Nem tudtuk, hogy a hamiskártyások nem is tudnak másképpen játszani, csak hamisan. Azt hittük, hogy egyszer, a nagy leckék és fenyítések után mégis csak jobb belátásra térnek. Tévedtünk. Az ember ilyenkor lefricskázza a reá freccsent sárt magáról és megy tovább a tisztességes útján a biztos győzelem felé...

arról, hogy

mi lenne a jobb

mi lenne a biztosabb, mi lenne a szebb. Nem nehéz ma erre felelni, mert lépten, nyomon éppen ezt sikoltja, harsogja mindenki. No, mert abban hiányosság nincsen, hogy itt mindenki tud mindent. Mindent a világon. Bölcsebbek a pápánál és okosabbak a világ okosainál. Utólag itt mindenki tudja, mit kellett volna csinálni, hogy kellett volna csinálni. Utólag itt mindenki azt mondja: lám, előre megmondtam. Legyen vége ennek a siránkozó, mindig hibát kereső, bűnbakkot lelő, szerencsétlen életfelfogásnak. Lássák be végre az emberek, hogy maradjon meg mindenki a saját hivatásánál és ott lássa el pályáját olyan jól, ahogy ebben az életben még soha. Ne szóljon bele senki miniszterek és vezetők munkájába még társasösszejövetelek alkalmával se, annál inkább ajánljuk ezt a receptet, mert amúgy sem veszi tudomásul Imrédy miniszterelnök úr pl, hogy milyen politikai sakkhúzást ajánl Debrecenből Kis József, vagy milyen fontos intézkedést sürget külpolitikailag Nagy János Szolnokról. Ezek a felelős urak magyarok, akik tudják, hogy mit mikor és miért kell tenni. Szűnjön meg a suttogás. Legyen vége a fúrkálásnak, sullogásnak, addtovább-rémhír rendszernek. Több fegyelmet követel a mai idő mindenkitől. — Több munkát és kevesebb bölcselkedést. Nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy ezek a nagy tanácsadók és vasárnapi léggömbvadászok, ha olyan helyzetbe kerülnének, hogy száz ember sorsáról határozzanak, bemondanák az örökös csődöt. Most pedig az összmagyarság sorsáról van szó. Műkedvelő diplomaták és kéretlen prókátorok, le a lóról. Vissza a műhelyekbe, az íróasztalok mellé. Dolgozni, küzdeni, hinni, reménykedni és fegyelmezett polgárok módjára fegyelmezetten magyar legyen itt mindenki...

arról, hogy

államfő

egyetlen egy van ebben az országban hála Istennek, Horthy Miklós, akit a Jóisten nagyon sokáig éltessen ennek a szegény, sokat szenvedett hazának és népnek javára. — Most, mikor sorsunk igen nagyon hasonlít a viharos tengerhez, melyen sajkánkat támadás után támadás éri. Jó, ha a kormánynál, fent a magasban olyan valaki áll, aki nagy viharok között tanulta meg a vezetést, aki Otrantónál állott a parancsnoki hídon, aki a Novara parancsnoki-hídon a magyar megtestesült bátorság és rettenthetetlen hőse volt. Vihar van, dúló vihar körülöttünk, de sajkánk biztos kéz vezetése mellett felveszi a harcot magával a Pokollal is...

arról, hogy

a honvéd

szemünk fénye, hiszen mi magunk vagyunk ennek a honnak védelmezői és ha kell, vérrel visszaszerzői. Azért büszkeségünk és szemünk fénye a honvéd, akiben minden igaz magyar önmagát látja, akinek sorsa édes mindannyiunk magyar sorsa. Büszkén és boldogan látjuk azt a példás fegyelmet és örömmel könyveljük el a lelkesedést. Ilyenek vagyunk, ezek vagyunk. Kifelé egyek és minden körülmények között magyarok. Bent egymás között elintézzük ügyes, bajos dolgainkat, de a katona mundér alatt egy szív dobog: magyar szív. Itt nincs világnézet és nincs párt, mert itt csak magyarok vannak. A ruha jelkép, mely eggyé teszi a magyart, olyan eggyé, melyen semmi erő és semmi hatalom, mely kívülről támadna, erőt nem vehet. A honvéd büszkeségünk, bizonyságunk, erősségünk, kincsünk, jövendőnk és nemzeti létünk...

Tankok felvonulása a japán fronton.

Japán ütegek munkában a délkínai fronton.

arról, hogy

elmarad

lépten, nyomon azt halljuk, elmarad, az utóbbi időben minden elmarad, aminek be kellene következnie. Elmarad azért, mert a világesemények nagy hajszájában ott sodródunk mi is. Ott vergődik a magyar élet követelő jussal. Inkább tehát marajon el minden, ami most volna ünnep, de legyen meg a jövő nagy magyar ünnepe. Itt volt a Kollégium négyszáz esztendős nagy multjának emlékezése. Itt volnának sorozatos magyar ünnepek. Szoborleleplezések. Világraszóló események. Elmarad, kérlelhetetlenül elmarad egyik is, másik is szebb időkre, jobb időkre, magyarabb időkre. Fájlaljuk ezt a csaknem minden szombaton jelentkező elmarad hírt, de belenyugszunk. Igy kell lennie. Maradjon minden, ami ma fény és pompa, ami ragyogás és külsőleg mutatja meg nagyságunkat. De legyen szent és nagy a belső erőnk, a minden magyart összekovácsoló erő, mely kifelé mutatja meg, ha kell, hogy lesz még ünnepe, világraszóló nagy ünnepe a magyarnak...

arról, hogy

taktikának

mondja a világsajtó, sőt az olasz sajtó egyszerűen pimaszságnak nevén nevezte a legutóbbi viselkedését ezeknek a hivatlan és kéretlen szomszédoknak. Hogy nekünk mi a véleményünk róluk, az a mi dolgunk. Egészen bizonyos, hogy véleményünkkel nem dicsekedhet Szvatopluk és Ottokár mai nemzedéke. De mosolyognunk kell, amikor rádión keresztül fenyegetnek bennünket, amikor stratégiai pontok megtartásáról álmodoznak, amikor gazdasági területekről álmodoznak és öklükkel próbálják megtoldani üres és vértelen érveiket. Mosolygunk és elhessegetjük ezeket a szavakat, mint valami piacról beröppent legyeket. Itt nem a szó a fontos, hanem az igazság. A felderülő, kiteljesedő igazság, melyet szédíteni, vadítani, ferdíteni nem sikerül többé...

jegyzi: sz. r. i.

Jöhet az ősz

A napsugárban porló törtarany.
Homályos gonddal búsúl a rét.
A tamariskus árva, hontalan,
Ócska kis lom lett a margaréta.
Fehér ködökben áznak a hegyek,
Kifosztva áll a királyi kert,
A sápadt hold rajt kajánul nevet,
Szürke a hangja és megviselt.

Csak tegnap volt hogy ezer veszéllyel
Dalolt nékem a tomboló nyár,
Búzavirágos halk szívveréssel
A kamasz ősszel im tovaszáll.
Hogy Lady Reading büszke mellére
Egy babarózsa lázzal simult,
Csak tegnap volt! — Ma ennek is vége!
Feledjük halkan ha fáj a mult.

Csak tegnap volt hogy éneklő szívvel
Nászágyon hevert a holdsugár,
Ma? — csókot sem csen királyi hévvel
Mit csillagkebel felé kínál.
Törpe szellővel hallgat a nádsíp,
Az esti pille lustán kering
A lámpám fénye fáradtan ásít
A vágyálomnak csitultan int.

Mellém szegődik egy gyönge árnyék,
Szép mívű keze így simogat;
Ne várd az ősztől hogy nyárrá váljék
Én átveszem bús sóhajidat.
S hogy felmelegszem forró szívénél
Már hattyúdalom kéken tetőz,
Lelkem könnyült a könny kútvizénél
S bátran kiáltom: — jöhet az ősz.

legenyei vitéz Soltésznó
Guldán Olga.

A világ leglassubb embere a mai kor rekordőrületéről

Csak kevesen ismerik, pedig az öregúr Debrecen egyik nevezetessége lehetne. Ugyanis kétségtelen, hogy ő a világ leglassubb embere. A környéken, ahol lakik és mindennap megteszi körülményes, elaprózott sétáit, el is nevezték Totyogó úrnak, éppen jellegzetes, apró lépései miatt. Totyogó bácsi úgy él ebben a lüktető tempójú hajszás korban, mint egy nagy, kiáltó kontraszt. 60 esztendős, nyugdíjassá érett életét végigviszi naponként az uccákon, megnézi a jelenségeket, a feléje táruló epizódokat és csendesen hümmöget egyet magában. Egy darab véghetetlen nyugalom, bölcs ráérés és megfontoltság ez az idős ember egy zaklatott, rohanó világban.

A világ véleményét, mely a »Totyogó úr« névben csúcsosodott ki irányában, már régen ismertem. Kíváncsi voltam azonban rá, hogy mit tart a világ leglassubb embere erről a rohanó társadalomról.

Totyogó bácsi meglepetve vette tudomásul, hogy valaki beszélgetni akar vele. Ehhez nem volt hozzá szokva az utóbbi időben. Gyanakvó szemekkel nézegetett végig:

— Nincs valami sürgős dolga, uraságodnak? — kérdezte.

Megnyugtattam, hogy semmi sürgősebb és fontosabb nincsen, mint hogy vele beszélgessek.

Egyik ámulatból a másikba esik. Aztán érezte, hogy valami magyarázattal tartozik.

— Az úgy van tetszik tudni — mondotta mentegetőzve — hogy én sokszor szerettem volna beszélgetni az emberekkel. Bele is kezdtem valamibe, aztán mikor a harmadik-negyedik mondatnál tartottam, hirtelen félbeszakított az illető, az mondta, hogy most jut eszébe, hogy valami nagyon sürgős, halaszthatatlan dolga van és azzal már odább is állt. Ez megtörtént velem tízszer, húszszor. Én aztán rájöttem, hogy manapság nem érnek rá az emberek. Sietnek, örökké sietnek...

— Hja, nehéz, nyugtalan kor ez... — próbáltam mentegetni kortársaimat.

— A kor nem, csak az emberek — védte meg a korát Totyogó úr — Az emberek szaladnak el minden mellett. Azt hiszik, hogy többre mennek vele. Pedig, ha tudnák.

Legyintett, olyan mozdulattal, mint aki már biztos abban, hogy nem érdemes.

— Nincs ezeknek, kedves öcsém — mondotta hirtelen — egy jó napjuk sem. Nem érezhetik meg semminek az ízét, nem mélyednek bele valamibe, mert már is tovább szaladnak. Van nekem egy unokaöcsém. Hát uram, a mi korunkban azt mondták az ilyen emberre, hogy futó bolond. Eljön hozzám, aztán öt perc múlva már szalad is. Azt mondja, hogy meccsre kell mennie, aztán öt órától a moziba váltott jegyet, utána egy lánnyal találkozik, de pontosan nyolckor már a tánciskolába megy, ahol egy másik randevut kell lebonyolítania. Hát én sajnálom ezeket az embereket. Ezek a sok dolog között ellejtik, elsietik az életüket. Mire valahol megmelegednének, jól éreznék magukat, már odább is állnak. Ezek csak futó vendégek maradnak az életben is. Rekordot csinálnak mindenből.

— Hát ilyen lett a világ — jegyeztük meg. — Mit tetszik szólni különben azért a rekordhoz, ha már erre terelődött a szó.

— Őrület az egész — legyintett Totyogó úr. — Ma már annyi a rekord, hogy nincsen semmi értéke. Nem az ellen beszélek én, hogy aki az olimpiászon megugrotta a ruddal a 4 méter 36 centimétert, az nem értékes rekord. Azt is elismerésreméltó világrekordnak tartottam, mikor olvastam, hogy az irói termékenység világrekordját egy amerikai magyar író, bizonyos Mr. Czeglédy István tartja, aki emellett a pályadíjak nyerésének is világrekordere, valami közel ezer pályadíjjal. Ezeket elismerem. De már az kérem őrület, amikor azt írják a lapok valakiről, hogy ő a szeplőrekorder, mert csak az orra tövén hatvanhét szeplő van. Aztán világrekordere a keresztapaságnak, ezt Lebrun francia köztársasági elnök tartja, aki 1600-szoros koma. Külön világrekordere van a hazugságnak. Van étvágy rekorder, hülyeség rekorder és Isten tudja, hogy hány másféle rekordot állítottak fel az utolsó évtizedben. Hát látja, ezért siet az emberiség, hogy ilyen ostobaságot csináljon. Mi nem rohantunk, nem száguldottunk, nem repültünk, mégis eljutottunk mindenfelé, ahová érdemes volt.

Igazat adtam Totyogó bácsinak, aminthogy sok igazság is volt abban, amit mondott. Ámbár, ahogy lépéseit figyeltem, továbbá nyugodt, megfontolt szavait arra gondoltam, hogy voltaképpen ő is világrekorder. A lassuság világrekordere.

Kezet nyujtottam neki...

— Hova siet? — kérdezte mérgesen.

— Mennem kell — hadartam. Még benézek a rendőrségre, hátha van valami jó anyag. Aztán felnézek a színházba, utána moziba kell mennem, negyedórára haza ugrok a kettő között vacsorázni, aztán még beszélnem kell egy ismerőssel.

A következő pillanatban ijedten csuklott el a hangom. Eszembe jutott, amit Totyogó úr egyes futóbolondokról mondott, akik elszaladnak az élet mellett, programokat zsúfolnak össze, hajszolják magukat és közben elfelejtik élni a maguk egyetlen, keserves, de soha többé vissza nem hozható életét.

(parvusz.)

A világ leghatalmasabb véderőműve i a Rajna medencében

A Todt és Maginot vonalak

A világháboru után a franciák azonnal arról kezdtek tárgyalni, hogyan lehet olyan védelmi vonalat építeni, melyen nem hatolhat át ismét aa német hadsereg. A franciáknak jó, természetes védelmi vonalai vannak a németek felé, kivéve a Rajna medencét, melyben 220 kilométeren át nincs akadály az ellenséges haderők előtt.

Kimondották, hogy

a 220 kilométeres távolságon erődöket kell építeni, melyek minden eddigi katonai véderőművet túlszárnyaljanak.

Az erődítmények tervei 1926-ban készültek el és 1927-től 1933-ig dolgoztak míg elkészült a félelmetes erődvonal. **Maginot** francia hadügyminiszter irányította a munkálatokat és ő vitte keresztül, hogy megszavazták a sok-sok milliót az erődítmény elkészítéséhez.

Az ő nevéről ismerik a vasbetonerődítmények sorát, melyekkel megrakták a Rajna medencét. A földbe épített páncéltornyokból minden irányban forgatható gyorstüzelő fegyverek seregét irányíthatják az ellenségre. Ugy vannak építve a fegyverállások, hogy egyik erődöcske támogathatja fegyverével a másikat. Az erődök előtt vasbeton oszlopokon erős drótsövények húzódnak végig. A tanktámadások ellen árkokat építettek ki, vasrácsokkal.

Az erődvonal védésére rendelt katonaság részére méter vastag falu vasbeton várak épültek a föld alatt 10 métertől egészen 200 méteres mélységig.

A földbe süllyesztett betonvárak felett mívelik földjeiket a francia parasztok. A várak lejárata alig látható, gondosan van eltakarva. A várakban 600.000 embert helyeznek veszély idején. Ezt

a 600.000 embert a francia hadvezetőség mozgósította is, mikor a csch kérdés miatt a háboru veszélye közeledett Európa népei felé.

A föld alatti beton várakban központi fűtés van, hideg, meleg víz és a nedvesség ellen meleg szellőztető légáramlatról gondoskodtak. A föld alatti várak mögött néhány kilométerrel a messzehordó óriás ágyukat építették be. Az ágyuk pontosan beirányozva vannak és német terület felett rombolhatnak.

A Maginot-vonal mögötti területen lévő természetes tavakat duzzasztották és egy gombnyomásra nyilnak a zsilipek és víz alá borítanak nagy területeket.

Ezzel a hatalmas erődítéssel szemben a német oldalon nem volt semmi. A német haderő újjászervezése idején 1936-ban még Hitler sem gondolt arra, hogy megerősítse a német határt, szemben a franciákkal. Ez év elején azonban úgy látta Hitler, hogy szükséges biztositani a rajnai határt és elrendelte, hogy építsék meg az erődöket. **Todt** mérnököt bízták meg az erődök építésével. Todt mérnök felhasználta a francia erődvonal előnyeit és újabb találmányokkal bővítette a védelmi berendezkedéseket. Óriási összegbe kerültek a német erődök is, de katonai szakértők szerint félelmetesebb is, mint a franciáké. A franciák hat év alatt készítették el a Maginot-vonalakat, de a németek hat hónap alatt készen voltak az első vonallal. Igaz, hogy

500.000 ember dolgozott nappal és éjszaka az erődvonal építésén.

Az első vonal elkészülte után a második védelmi vonalat építik ki.

A Rajna medencében 220 kilométeres fronton farkasszemet néz egymással Maginot és Todt műve, a világ két leghatalmasabb erődítménysorozata.

Fehér abroszon kristály kehely

Lelkem pohár;
Benne bor áll.
Leszüretelt álomtőkék
Ki nem forrott vére a bor,

Fehér abroszon kristály kehely
Benne forr a bor.
Kábító halálózont lehel
A vonagló álmok erjedő vére,
Túlhabzó bora lelkem poharának
Kicsordul néha,
S szerte pattan millió gyöngye,
Mint ezerpengésű leány kacaj.

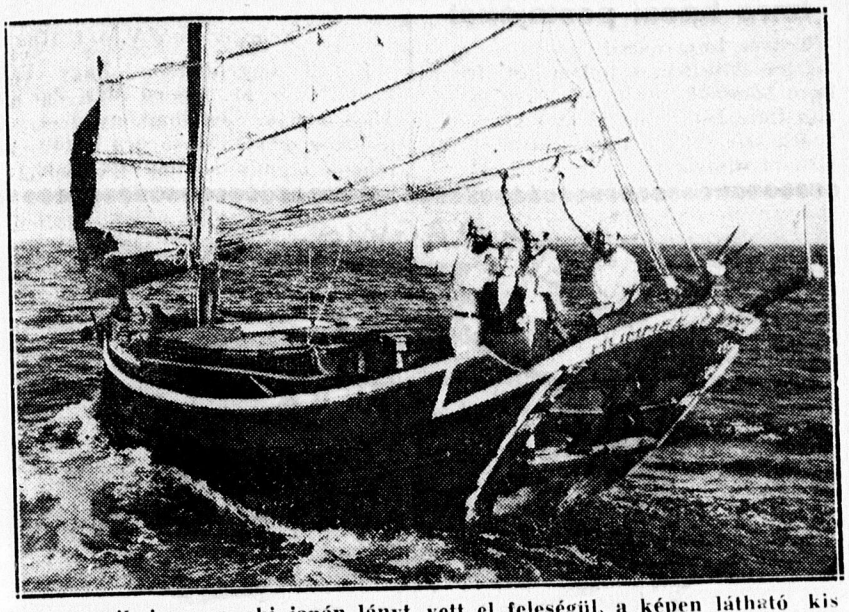
Hull... hull az abroszra a gyöngy,
Gurul... gurul... s ahol megáll
Összecsendül a sok szívgöröngy
Egy fájó, halk melódiává.

Könnyes, jajjos színekké válnak,
Mélyükön cseng-bong az Élet,
S térdenecsúszó könnyes alázattal
Himnuszt zengnek a Halálnak.

Mocsár Gábor

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Egy amerikai orvos, aki japán lányt vett el feleségül, a képen látható kis yachttal ment nászútra Yokohamától Los Angelesbe, az utat 85 nap alatt tette meg.

Kínai leány egy angol diplomatát tanít kínai módra enni.

Remélni,

Asszonyom, rendületlenül remélni és hinni, hogy egyszer mégis csak eljön a mi igazunknak az ideje is. Eljön, mert el kell jönnie, ha a pokol minden ördöge fel is támad ellenünk...

Nincs olyan hosszú, hogy vége ne lenne.

Nincs olyan szörnyűség, melyre egyszer fel ne derülne a Nap.

Mi hisszük rendületlenül, hogy a mi Napunk is eljön.

Nehéz elviselni a megpróbáltatást akkor, amikor már, már úgy éreztük, hogy minden jóra fordul. Nehéz elképzelni ismét azt, hogy mi lett volna már ebben az országgan, ha mennie kellett volna ügyeinknek...

Megkóstoltuk az örömet.

Megfürdettük lelkünket az Isten gondos jóságában...

És most újra, meg újra itt vagyunk várakozó reménykedések között és azokra gondolunk szakadatlanul, akik még szörnyűbb kínokat állanak ki az álnokság és elvetemültség gonoszságából ezekben a nagyon szomorú napokban. Reájuk gondolunk, a még mindig megszállás alatt élő véreinkre, akiknek minden napja öröklét, minden perce szenvedéssel teli.

Asszonyom, ha valaha, akkor most szükség van arra, hogy minden magyar egy irányba nézzen: a megszállás alatt élő véreinkre.

Ha valaha szükség volt arra, hogy egyet gondoljon minden magyar, akkor ma valóban egyet kell gondolnunk. Gondolnunk és akarnunk. Ma nincsen erős férfi és gyenge nő. Ma magyarok vannak itt és határokon túl, akiket a tébolyító igazságtalanság megtanított arra, hogy senkiben nem bízhatunk az egy igaz Istenen kívül, csak magunkban...

Magyarok vannak itt és túl a határokon s történjen bármi, magyarok maradnak minden körülmények között...

Még akkor is, ha a tettek ideje még nagyobb, még emberfelettibb megpróbáltatásokat követel. Nem tudjuk mit hoz a jövő, de minket készületlenül nem ér már semmi a világon. Itt állunk tisztán és becsületesen. Itt vagyunk magyarok mind és egyet akarunk: szabadságot, emberi jogot minden magyarnak a földön...

Zengő jelen

A mult, szép visszajáró álom.
Szomorú mindenségem,
Megértő jóbarátom!...

Boldogan zengő szép a jelen.
Olyan mint a frissen hajtott,
Szép első szerelem...

A mult és jelen: jómagam,
Melynek bús búcsúja
A fájdalomtól ma van!...

Élek a két véglet között!
Megcsókolom a mult álmát,
A szép jelent, mely hozzám költözött!...

SZALACSY RÁCZ IMRE.

Jön a krinolin

Az új divathóbort furcsaságai

Tüneményes divat van kialakulóban. Amint a ruhaszalónokban történt tömeges megrendelésekből látható, a nők feltétel nélkül hódoltak be a párisi divatdiktátoroknak minden eddigit felülmúló fantasztikusabbnál fantasztikusabb kreációinak.

Ne csodálkozzunk, ha néhány héten belül megjelenik a korzón a krinolin. A drótvázára épített, elálló szoknyájú krinolin estiruha lesz a legnagyobb divat ezen a télen. Fehér és pasztellszínű szaténből készül a szoknya, amely harangalakban borul a komoly szerkezetű drótvázra. De a szatén mellett rendkívül sok taftkrinolint fognak viselni este a hölgyek. Hihetetlenül széles kerületü szoknyák lesznek ezek, amelyeket szörnyű nehéz lesz viselni az ilyen dolgokhoz nem szokott mai nőknek.

A krinolin tíz parancsa

Erre való tekintettel megszületett a krinolin tízparancsolat. A híres amerikai képesfolyóirat, a Life illusztrált útmutatást adott a krinolint viselendő mai nőknek.

Mindenekelőtt arra figyelmeztette őket, ne is kíséreljék meg egyedül felvenni ezt a ruhát, ehhez muszáj segítséget kérni.

Továbbá arra figyelmeztette őket, hogy ne próbáljanak liftbe szállni ebben a ruhában, mert úgyse férnek el.

Telefonfülkéről ne is álmodozzanak ilyen öltözetben.

A forgóajtón való közlekedés is teljesen reménytelen, sőt autóba ülni sem nagyon tanácsos, de azért végszükség esetén keresztülvihető.

Viszont — legalább a Life szerint — minden kényelmetlenségekért kárpótol az a tudat, hogy olyan tüneményes látványt nyujt a krinolinban valcert láncoló nő, amiért még sokkal nagyobb áldozatokat is érdemes hozni.

Mély kivágás, magas haj

Ezekben a harangszoknyájú krinolinruháknak a felső része szívalakú, nagyon mély kivágású, sonkaujjú, vagy pedig teljesen dekoltált, annyira, hogy teljesen szabadon hagyja a vállat, elöl is, hátul is, ebben az esetben a hirteln befejezett derekat húzott fodor díszíti.

A nyakban négy-ötsoros csavart gyöngysort viselnek, vagy egészen különleges, szorosan a nyakhoz simuló aranyláncokkal összetartott kámeákat.

Sajnos ezekhez a ruhákhoz a hölgyek kénytelenek felfelé fésült hajat viselni, ami pedig nagyon előnytelen és öreges.

Dehát nincs mit tenni, ez a divat.

Glokni, tigris, pamacs, fejkendő

De necsak az esti ruhák fantasztikusak az utóbbi években egyszerű, sima vonalakhoz szokott szemnek. Egészen rendkívüli szabásuak lesznek az idei divatbundák. Párisban máris rendkívüli népszerű az az erősen glokknis aljú tigrisbunda, amelynek hatalmas sonkaujjai vannak és amelyhez tigrisszegélyű barna fejkendőt visel a divathölgy.

A bundához viselt kalapok szintén egészen rendkívüliek. Szőrmepamacsok, amelyeket a fejebúbján visel a divathölgy. De vannak olyan kalapok is, amelyeken a teljesen lapos filctetőt nagyanyáink divatjára emlékeztető módon nere, vagy egyéb szőrméből készült csíkokkal, fejkendőszerűen kötik át. E szőrmecsíkok hosszúak, úgyhogy majdnem derékvonalig lógnak le elöl.

A feltűnéstől irtózó hölgyek számára nagy megrázkódtatást jelentenek az idei kalapok, amelyek közül ezekben a körökben talán a legkedvetlebb forma a lovaglócilinderszerű kalap lesz, amelyeket színes hímzésekkel, vagy élénkszínű pettyes fátyolokkal díszítenek.

Retikül helyett koffer

Külön értekezést lehetne írni az újdivatú óriástáskákról, amelyek koffernagyságúak lesznek és túlnyomórészt puhán dolgozott antilopból készülnek. Mint minden, a cipők is rendkívüliek az idén, részben a rettentő magassarkú, orr nélküli, hézagos, de nagyon magasan zárt félcipők a divatosak selyemszalagokkal átfűzve, részben a beépített sarkú különlegességek.

Heti étlap

Hétfő. Ebéd: Karfiol-leves, marhanyelv lencsefőzelékkel, szilvás lepény. Vacsora: Császárhús, zöldpaprika.

Kedd. Ebéd: Húsleves, főtt húscecetes tormával, burgonya körítéssel. Vacsora: Velő tojással, saláta.

Szerda. Ebéd: Burgonyakrémleves, töltött borjúszelet, szalmaburgonya. — Vacsora: Borjúpörkölt galuskával és salátával.

Csütörtök. Ebéd: Kalarábéleves nyúlgerinc tejfölösen, makarónival, alma. — Vacsora: Nyulpástétom, pogácsa.

Péntek. Ebéd: Halpaprikás, túrósgombóc. — Vacsora: Olasz rántotta, szilva.

Szombat. Ebéd: Májpüré-leves, töltött paprika. — Vacsora: Savanyútűdő zsemlyegombóccal.

Vasárnap. Ebéd: Zöldséges becsinált leves, sajtos pudding, libasült rizskörettel, burgonyával, birsalmakompót. Vacsora: Hideg libasült, gyümölcs.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Nem mult el a veszély,

de éppen azért erősebb hittel nézz a holnap elébe. Nem mult el még a baj, de éppen ezért férfivé sarjad most minden apró magyar ezekben a megpróbáltató napokban. Saját életeden keresztül tapasztalod ma, hogy mit jelent történelmi időkben szenvedő szereplőknek lenni...

Mert ezek történelmi idők.

És mi mindannyian magyarok szenvedő szereplői vagyunk, fojtott néma sírással ezeknek az időknek...

Szereplők vagyunk, a történelem lapjaira és vérünk, könnyünk írja ennek a századnak legszörnyübb megpróbáltatásainak krónikáját...

Nagy idők nagy tanui vagyunk valahányan.

Valamikor ti, kik ma gyermekek vagytok, úgy emlékeztek ezekre az időkre, mint nagyapáink emlékeztek a szabadságharcra és az azt követő sötét magyar napokra...

Mesélő hősei lesztek a jövendőnek.

A jelen hősei lesztek akkor, a magyar szebb jövendőben.

Éppen ezért, mert ilyen nagy és szép sors vár rátok, ezeket az időket magyarokhoz illő hittel és erővel kell átélnetek.

Ha megpróbáltatás, hát álljunk eléje, de nem mondunk le semmiről és nem alkuszunk senkivel...

Senkivel a világon, mert igazunk nem tür se alkut, se tétovázást.

Mi mindig egyenes utakon járunk és azok, akik sötétben tévelygő álnokok nem fognak rajtunk győzedelmeskedni...

A magyar nyilt, becsületes és tisztán áll a veszélyben is ott, ahol a veszély egész embereket kiván...

Mi álljuk a veszedelmeket, mert hazánkról van szó, arról a hazánkról, melyből egyet, egyetlenben egyet teremtett a felséges Uristen, de ezt az egyet a mi számunkra teremtette, áldassék érte a neve!...

Tizenhárom bitófa

Tizenhárom bitófa
Aradon van leásva.
A gazdájuk börtönben ül
Ima hallatszik a rács mögül

Őszi szellő sugdos egyre
Nem lehet mást hallani
Tizenhárom magyar hősnek
Kell még máma meghalni.

Lépések hangzanak most
A nagy hosszú folyosón,
Tizenhárom magyar hős megy
Láncraverve szomorún.

Egy-egy jajszó hallatszik
Majd már az is elcsitul
Tizenhárom magyar hős
Az életből elvonul.

Aradon most az oláhok
Dorbézolnak, mulatnak,
De hisszük, hogy nemsokára
Vérrel ázott Aradon
Magyarzászló fog lengeni,
Vagy pedig mind meghalunk!

Keresztesi László ref. gimn. I. b.

Az erdő

Van-e szebb, szemet gyönyörködtetőbb látvány, mint az erdő százados fáinak üde, zöld lombkoronája, vagy a bokrokkal telt zeg-zugos utak, amelyeken csak erőszakkal lehet áttörni. Vagy van-e kedvesebb dolog, mint az erdei madarak vidám éneke.

Ugy-e, hogy nincs? Legalább is én nem találok az erdőnél szebbet, gyönyörűbbet. Úgy szeretek a magas fák között, a bokrok mellett sétálni, szememet körülhordozom a természet remekén, gyönyörködök. Csendje oly megnyugtató, túlfűtött idegekre különös gyógyhatással bír.

Csak fel kell keresni a csörgedező kispatakot, az apró vízeséseket és együtt örülünk a vigan kuruttyoló békákkal, melyek ki-be ugrálnak a vízbe. Bizonyára mindenki szépnek találja a vízinövények buja termését is. Ott van a sás, a nád és van-e szebb a nagytavi rózsánál, amely feljöve a víz színére kinyitja szép virágát.

Ezen gyönyörüségek mellett még ott a madárdal. Fejünk fölött repkednek a különböző énekes madarak és vidám füttyszavukkal még szebbé, még kedvesebbé teszik a tájat. A madarak szavára a nagy százados fák is rejtelmes susogásba fognak. Nekünk gyönyörüséget okoz, de ők megértik egymást és rá-rá bólongatnak megértően.

Szép, gyönyörködtető, rejtelmes.

Mindent megtalálunk az erdőben, ami nekünk kedves és szép. A keskeny ösvényutakból nyiló füves tisztások tártkarokkal várják az erdőszerető, magánytkedvelő embert.

Én nagyon szeretem az erdőt és szívemből jöve hangzik ajkamról az a kedves dal, hogy

Árnyas erdőben szeretnék élni
nyáron át,
Nekem a zöld árnyaserdő vidám
kedvet ád,
Lomb a fán, virág a fűben, mintha
intene,
Árnyaimban megpihenni jöjj,
óh jöjj ide!...

NAGY ERZSÉBET.

Török történet

Villa Sztambul környékén. A villában egy imám lakik. Az imám éjjel zajt hall a kertjében. Veszi a puskáját, kinyitja az ablakot s észreveszi, hogy valami fehér árnyék imbolyog a gallyak közt.

Céloz és kiált:

— Álljon odébb a kertből, vagy lövök!

Ismétli a felhívást egyszer, kétszer, háromszor. Az árnyék csak imbolygott egy helyben. Az imám lő, aztán semmi...

Az imám kiment a kertbe s látja, hogy a saját ingjébe eresztett ólmot, melyet délután mosott ki, s kiterített száradni.

Az imám ég felé emeli a karját:

— Allah nagy! Allah dicsőséges. Köszönöm, Allah, hogy kimosattad velem az ingemet, mert ha nem mostam volna ki, most benne volnék s így halott lennék!

Imre bácsi postájából

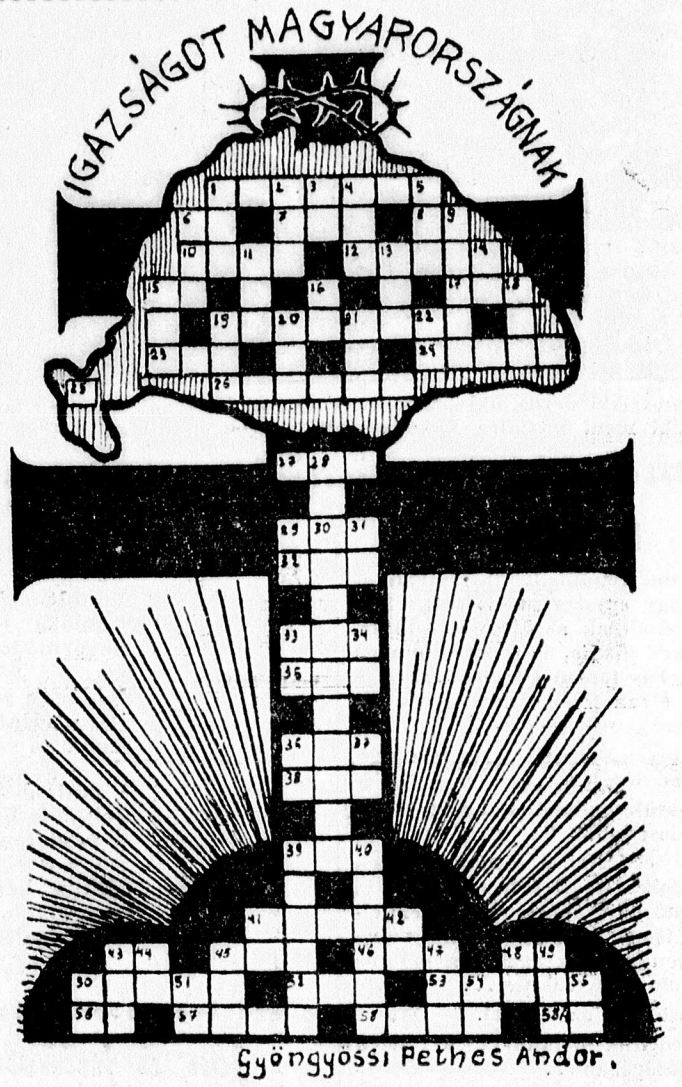
Kedves Imre bácsi!

Újra elővettem a tollam és írtam Imre bácsinak egy mesét. Nagyon kérem Imre bácsit, ha jó ez a kis mese, tessék szíves lenni közölni a most vasárnapi ujságban.

Maradok hű munkatársa.

Zelinger Kató V. o. t. (Dóczi)

E heti könyvjutalmat **Nagy Béla**, Poroszlay u. 14., **Kávási Olga**, Zanácki Alice kapták. **Jutalomkönyvüket csütörtökön délután 4—5 óra között átvehetik lapunk kiadóhivatalában.**

A keresztrejtvény megfejtéseiből beküldendő a vízszintes 1., 19., 41. és a függőleges 28., 39., 40.

Vízszintes sorok:

1. Szűnidő. 6. A Ludolf-féle szám. 7. Francia személyes névmás. 8. Napisten. 10. Ugy legyen! 12. Mesterséges arcutánzat. 15. Rangjelző. 17. Mint — németül. 19. A kőszén legrégibb fajtája. 23. Napszak. 24. Kerti növény. 25. Száz — Rómában. 26 A Föld harmadik legnagyobb tava. 27. Vonatkozó névmás. 29. Fémtisztítószermárka. 32. Övé. — franciául. 33. Tejtermék. 35. ... Szófia. 36. Magyar folyó. 38. Kártyafigura. 39. A. F. A. 41. Gyártelep. 43. Fonetikus betű. 45. Lakoma. 46. Lommal említik. 48. Sír. 50. Legnagyobb ind uralkodók egyike. 52. Török férfinév. 53. Magyar dalköltő. (1708—1764.) 56. Vadász igéje. 57. Okmány. 58. Becézett női név. 58/a. Német prepozició.

Függőleges sorok:

1. Tisztítószer-márka. 2. Fájdalom, gyötrelem. 3. Hamis. 4. Ökörirány?! 5. Idönév. 6. Férfinév. 9. Nyári munkás. 11. Egy — németül. 13. Karóféle. 14. Római szám (150). 15. Üdvözlégy. 16. Európai nemzet. 18. Nem is kevés! 19. Mint a 29. vízszintes. 20. Tea. 21. A női hang mélyebb szólama. 22. Kötőszó. 28. A legnagyobb magyar drámaíró. 29. Római pénz. 31. Német prepozició. 33. Rag: —ve párja. 34. Igen — idegen nyelven. 36. Állathang. 37. Névelő. 39. Az Arasz és Kura közötti síkság neve az Ókorban. 40. A leguánfélékhez sorolt gyíknem. 41. Magyar Olivér. 42. Személyes névmás. 43. Csapadék. 44. svány. 45. Kopasz. 47. Savteszi. 48. Mint a 8. vízszintes. 49. Női név. 50. Rangjelző. 51. Igekötő. 54. Személyes névmás. 55. Petőfi Sándor költeménye.

A *Gyermekek Debreczen-je* 1938 október hó 2-iki számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Szeptember végén. 13. Rianó. 14. Kréta. 15. Ef. 17. Ln. 18. Ria. 19. Re. 20. A. K. 21. Mare. 23. Lago. 25. Ego. 26. Bab. 27. Roda. 29. Mama. 30. Eton. 31. Isar. 32. Egon 35. A mez. 37. Rang. 38. Puli. 39. Trt. 40. E. E. G. 41. Adem. 43. Elme. 44. La. 45. Oro. 49. Et. 50. It. 51. Zsolt. 53. Rédey. 56. Nemzeti műhelyek.

Függőleges sorok: 1. Szemere Bertalan. 2. Er. 3. Pile. 4. Tan. 5. En. 6. Mór. 7. Eka. 8. R. R. 9. Vér. 11. Ga. 12. Nikobár-szigetek. 16. Fagot.. 20. Agama. 22. Rodomonte. 24. Aba Sámuel. 28. An. 29. Mi. 33. Garda. 34. N. G. 35. Ap. 36. Elemi. 42. Nesz 43. Etel. 46. Loe (ed). 47. O. T. I. 48. O. R. Ú. 49. Ede. 51. Z. M. 52. Lt. 54 Ék. 55. Y. Y.

(Gy. P. A.)

Néprajzi gyüjtésünk Kaba községből

SZÉCSI ILONA gyüjtése

Eleinte bizony bizalmatlanok voltak velem szemben. Később már közvetlenül beszélgettünk. De még így is igen kevés adat birtokába jutottam, kutatásom bármely szempontját illetőleg. Igaz, hogy találtam olyanokat is, — s főleg ezek elbeszélései alapján tudtam így összeállítani az anyagot — akik örömmel meséltek a régi világról.

A község multjáról nem sokat tudnak. Azt beszélik, hogy már a kereszténység felvételekor lakott terület volt. Ezekről az időkről azonban már alig tudnak valamit a község történetével kapcsolatban. Igen büszkén emlegetik azt, hogy Kabát Bocskai nemesi rangra emelte. Arról aztán már keveset beszéltek, hogy később az egyik Habsburg császár megfosztotta ettől. Arról is lehet hallani, hogy Kabán gimnázium volt. Azt nem tudja senki, hogy mikor, még csak megközelítőleg sem. Egy történet a diákról még most is ismeretes. — Gyertyát kértek az előljáróságtól esti tanulás céljaira. Ezt meg is kapták azzal a figyelmeztetéssel, hogy azt más célokra, pl.: kockázás, kártyázásra fel ne használják.

Tetétlennel hosszú ideig viszálykodott. Tetétlen u. i. hercegi birtok volt. S a hercegnek a kabai határra is szüksége lett volna. Azért nyári időszakban — mikor a kabai állatok is pladányi határban legeltek — a herceg a falu aljáig hajtatta állatait, s ezeket az előljáróság többszöri felszólításaira sem vonta vissza. Perre került a sor. Hiába bizonyítgatták a kabaiak, hogy az a terület mindig kabai emberéké volt, csak hosszas pereskedés után kapták vissza. Emlékét most is őrzi a Peres (Düllő).

Kabát többizben feldúlták, felégették. A rácok még a templomépítés előtt 1700-as évek elején fosztották ki a falut. Aki tudott, elmenekült Várad felé. Évek mulva jöttek vissza, s azoknak a családoknak utódai, kik a rác pusztítás után tulajdonképpen megalapították, még ma is élnek: Gere, Bartha — e kettő nemesi levele még ma is megvan — Horváth, Széles, Tóth és Bogdán családok.

Szejdi basa még a 1660-as években fenyegette Kabát, mert az erdélyi fejedelemnek segítséget nyujtott.

Kaba református község volt. — Templomukat 1736-ban építették, mely még ma is fennáll.

A legutóbbi tűzvészről már a szemtanuk mesélnek. 1892-ben, tavaszi időszakban húsvét előtt pár nappal egy régi malom kigyulladt. Mivel szeles tavaszi idő volt, a tűz tovább terjedt, s a falunak több mint negyedrésze elpusztult. Legnagyobb pusztítás a mai Vész-utca tájékán történt. Azóta hívják így.

A világháboráig semmi jelentősebb esemény sem zavarta a falu fejlődését. A világháborúban sok halottat vesztett. Az oláhok is keresztülvonultak a falun. A piactéren volt a táborhelyük. A templomból egy vöröskatona lelőtte az egyik vezért, mire az oláhok ágyuzni kezdték a falut. A templomot is nagyon megrongálták, tornyát kb. középtől felfelé ujjá kellett építeni.

A község lakosainak neve szám szerint

Kabának 8000 lakosa van. A városházán azonban nem tudtam a lakosság teljes névsorát megszerezni, s alkalmat se tudtak ott adni az összeállításra. A ref. egyháztól kaptam egy 1936-os adókönyvet. — Ebben 2000 református adófizető családfőnek a neve van meg. — Az alábbi adatokat tehát csak 2000 névből állíthattam össze. De a többi 6000 név megoszlása is azonos ezzel kivéve az izraelitáké.

2000 lakos közül:

117 Kovács, 106 Nagy, 69 Szabó, 58 Molnár 55 Sári, 53 Gere, 52 Kiss, 50 Borbély, 48 Papp, 46 Bagi, 39 Tóth, 37 Tözsér, 35 Rácz, 35 Juhász, 34 Erdei, 34 Dede, 32 Balogh, 29 Poresin, 29 Cseke, 27 Szilágyi, 26 Batiz, 26 Elek, 25 Farkas, 24 Orosz, 22 Csukás, 22 Husi, 21 Halász, 21 Pósalaki, 21 Szűcs, 20 Furkó, 19 Kereki, 19 Varga, 19 Daróczi, 18 Bálint, 18 Fazekas, 18 Hunyadi, 17 Sipos, 17 Fekete, 15 Boda, 15 Nyilas, 14 Haja, 14 Katona, 13 Szász, 12 Böör, 12 Virág, 12 Gál, 11 Váradi, 12 Dabóczi, 11 Vigh, 10 Asztalos, 9 Székely, 8 Gara, 8 Keskeny, 8 Vas, 7 Illyés, Rázó, Nemes, Bangó, Tenyei, Tani, 6 Vágó, Oláh, Kalló, 5 Bende, Debreceni, Csordás, Kardos, Sike, 4 Mózes, Márton, Gyenge, Szigeti, Szegi, Imrei, Antal, 3 Mórán, Csátré, Karsai, Lakatos, Német, Török, 2 Kabafalvi, Horogh, Gerda, Domokos, Hegedüs, Fábián, Haraszti, Budai, Baranyi, Szivós, Takács, Veress, Hevesi.

Igen ritka nevek. Rendszerint máshonnan költözködtek ide. Van egy pár, kiknek többi rokonai meghaltak, vagy leányágon élnek tovább, mint pl.: Szécsi, Bodnár, Szalai, Bokor, Ónodi, Lovass, Benedek, Horváth, Luman, Dömölki, Tokay, Lovász, Csatáry, Simon, Bojti, Bugjó, Gyuries, Császi, Túri, Takács, Magyar, Kabai, Dombi, Ispán stb.

(Folytatjuk.)

LUDAS MATYI

Érthetetlen.

— Nem értem, hogy tudnak a matrózok függőágyban aludni! Csak egy órája fekszem benne és úgy érzem magam, mint akit kerékbetörtek!

Villamoson.

— Megy, kérem, ez a kocsi az Opera felé?

— Igen, de már csak állóhely van!

— Köszönöm, akkor nem szállok fel, mert én páholyt akartam váltani.

Fiatal házasok

— Artur, már megint 5 pengőt küldesz annak a házasságközvetítőnek! Talán csak nem részletfizetésre vettél meg engem!

Jó ötlet.

— Esős napokon így szokta a férjem a Bobyt sétáltatni!

FÉLIG-MEDDIG.

— Mondja szomszedasszony, kigyógyult már a fia a kleptomániából?

— Félig-meddig.

— Hogy értsem ezt?

— Már csak azt lopja el, amire szüksége van.

ÜZLETTÁRSAK EGYMÁS KÖZÖTT.

— Rosszúl megy a bolt. Mit szólnál egy jó kiadós tűzesethez?

— Óh, az már régi fogás! Sokkal előnyösebb egy ügyes betörés. Akkor legalább, ha a biztosítótársaság megtagadja a fizetést, megmarad a portéka.

TALÁLJA KI.

Napoleon idejében ki hordta a legnagyobb kalapot?

— ? ? ?

— Akinek a legnagyobb feje volt.

*

— Mi küyönbség van egy szakácsnő és egy piros napernyő között?

— Bökd ki!

— A piros napernyő bika vadító, a szakácsnő pedig baka vadító.

*

— Mi a szerecsen, ha az apját megeszi?

— Éhes.

— Ha az anyját meg

— Árva.

—=—

Egy kis tévedés

— Halló! Nekem úgy rémlik, mintha nem azt a tapétát küldték volna, amit kiválasztottam!...

JEGYESEK

Völegény: És mondd, drágám, milyen karkötőórát szeretnél?

Menyasszony (hallgat).

Völegény: Miért hallgatsz?

Menyasszony: Hát nem tudod, drágám, hogy hallgatni arany?

TÁNC KÖZBEN

Az udvarló tánc közben így sóhajt:

— Óh, ha tudnám, merre vezet az út a kegyed szivecskéjéhez?

Mire a lány így felel:

Semmiesetre sem a tyúkszememen keresztül.

AZ ADÓS

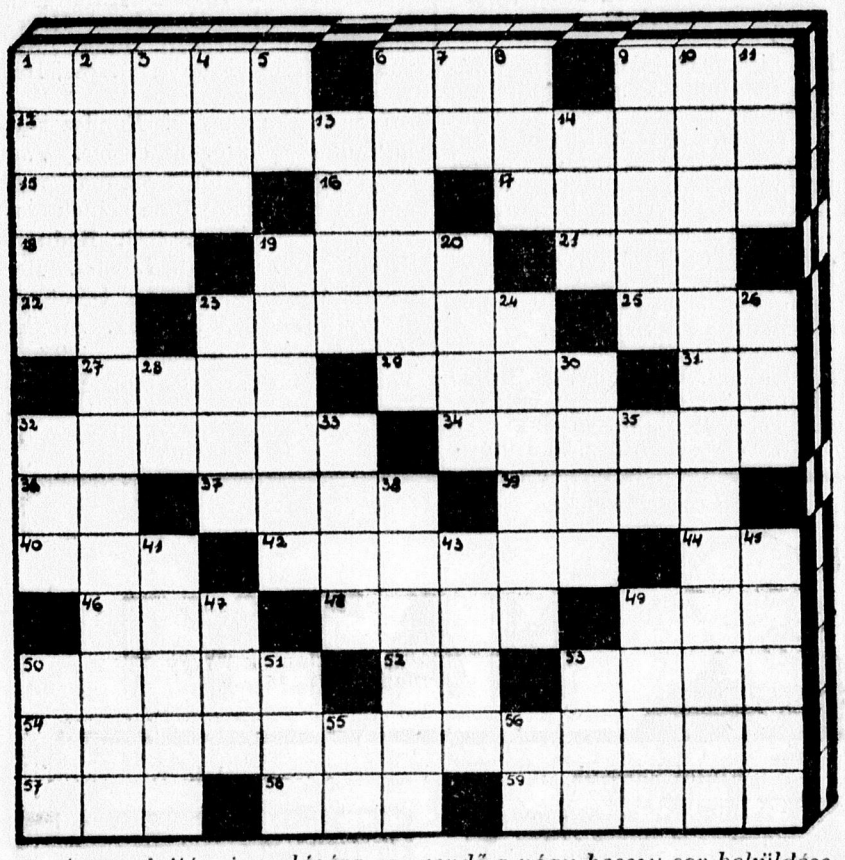
Bíró: Hogyan? A multkor tárgyaláson azt mondotta, hogy igenis tarozik a felperesnek, most pedig tagadja?

Alperes: Tetszik tudni az ügyvédem teljesen meggyőzött az ártatlanságomról.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Gondüző percek

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszu sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vizszintes sorok:

1. Tintapecsét — névelővel.
6. Atyuska.
9. S. E.
12. Igekötő.
15. Istállószalma.
16. Kis patak.
17. Méhek által keszitett anyag a méz felraktározására.
18. Szarvasfajta.
19. Ázsiai folyó.
21. Többesszámú kérdőnévmás.
22. Elsüllyedt breton város.
23. Délamerikai folyó.
25. Házacska.
27. Csapodár.
29. Angol férfinév.
31. Igekötő.
32. Délamerikai főváros.
34. Bizonyít.
36. Kiejtett mássalhangzó.
37. Tolnamegyei nagyközség.
39. Vissza: a tavasz hírnöke a fákon.
40. 1200 — római számmal.
42. Rajtaütésszerű rendőri vizsgálat.
44. Azonos mássalhangzók.
46. Olaj — idegen nyelven.
48. Vissza: iktelenül issza a szamovár tartalmát!
49. A legnagyobb amerikai költő.
50. Riadó.
52. Ismeretlen adakozó névbetűi.
53. Üzlet.
54. A legnagyobb ragadozó madár.
57. Arany — spanyolul.
58. Folyó — spanyolul.
59. Használhatatlan lim-lom.

Függőleges sorok:

1. A tél előjele — névelővel.
2. A puma tudományos neve.
3. A nyomdászat főanyaga.
4. Látom — mássalhangzóval.
5. Kiejtett betű.
6. Irón.
7. Hamis.
8. Visszaver.
9. Festékfajta.
10. A magyar utak jellemző növénye.
11. Testet erősít.
13. Tétel, tárgy.
14. Róna.
19. Működvelő.
20. Olasz szigetbirtok.
23. Juttatom.
24. Bolhából elefántot csinál (!?).
26. Főzelék.
28. Lángol.
30. Nincsenek pertubau.
32. Táboruok a szabadságharcban.
33. Magyarázószó, mely két névelőből van összetéve.
35. Vissza: kerget.
38. Téli jármű.
41. Olaszország külügyminisztere.
43. Művészet.
45. Abcdefghijklm stb.
47. Angol főúri cim mássalhangzói.
49. Stelázsli.
50. Régi ürmérték.
51. Pestmegyei nagyközség és férfinév is.
53. Női becenév.
53. Potyognak könnyei.
56. Magánhangzótlan sav.

42. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:

Foglalkozás

Pontos cim:

Mind hősök ők

(Ki irta és mi a cime annak a regénynek, melyben az alábbi hősök szerepelnek?)

1. Tatrangi Dávid.
2. Temetvényi Pálma.
3. Tengelyi Jónás.
4. Uz Bence.
5. Simándy Pál.
6. Pongrácz István.
7. Nagybotú Lőrinc
8. Inokay Mária.
9. Boka.
10. Dallos Ádám.

Ki irta?

1. Copperfield Dávid.
2. Forsyte Saga.
3. A dzsungel könyve.
4. Babbit.
5. Koldús és királyfi.
6. Elveszett paradicsom.
7. Fürtrablás.
8. Ivanhoe.
9. Ember és felsőbbrendű ember.
10. Gulliver utazásai.

Hol is olvastam csak?

(Ki irta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok való?)

»Teli van a Duna,
Tán még ki is szalad;
Szívemben is alig
Fér meg az indulat.
Szeretsz, rózsaszálam?
Én ugyan szeretlek,
Apád, anyád nálam
Jobban nem szerethet.«

Csak ugy mondom, hogy

...lapunk mult vasárnapi számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Vasárnapi szórakozás.
Rokitnó-mocsár
Angelus Domini
Koldusasszony
Nádasdy Ferenc.

Mind hősök ők...! 1. Jókai: Egy magyar nábob. 2. Herczeg: Pogányok. 3. Kisfaludy Károly: A kérők. 4. Csepreghy: A piros bugyelláris. 5. Gárdonyi: A bor. 6. Jósika: Abafi. 7. Mikszáth: Beszterce ostroma. 8. Gárdonyi: Göre Gábor. 9. Petőfi: A helység kalapácsa. Tóth Ede: A falu rossza.

Ki irta? 1. Ambrus Zoltán. 2. Arany János. 3. Babits Mihály. 4. Bibó Lajos. 5. Csathó Kálmán. 6. Fodor László. 7. br. Eötvös József. 8. Gárdonyi Géza. 9. Gyulai Pál. 10. Harsányi Zsolt.

Hol is olvastam csak? Czuczor Gergely: Hunyadi.

Betürejtvények

1.

ad aktá tétet

m=sz

2.

adekvát

r=h

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hirek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.

5. könyvjutalmakat hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig, a nap bálymely szakában átvehetők lapunk kiadóhivatalában. Aki a jelzett időpontban a nyert könyvet át nem veszi, arra később igényt nem tarthat!

SAKK

67. JÁTSZMA.

Holland védelem.

(Stauton gambit.)

Buenos Aires, 1938.

Világos: C. Guimard

Sötét: Luis R. Piazzini.

1. d4, f5. 2. e4!, fxe4. 3. Hc3, Hf6. 4. Fg5, Hc6. (Hiba volna 4... d5?. 5. Ff6, ex. 6. Vh5†, g6. 7. Vxd5 miatt.) **5. f3, e3!.** (Sokkal jobb, mint 5... exf3, mert 6. Hxf3. után világos éles támadáshoz jut.) **6. d5, Hc5. 7. Vd4, Hf7. 8. Fxe3, g6. 9. Fc4,** (nem a legszerencsésebb ötlet. A futónak itt nem sok szerepe van. 9. 0—0—0, Fg7 után g4 és h4-el meg lehetett volna rohanni a meggyengült sötét sáncállást.) **9... Fg7. 10. Hge2, 0—0. 11. Heg3, Hfe8. 12. Vd2, Hed6. 13. Fb3,** (Fe2! kézenfekvőbb.) **13... b5. 14. h4.** (elkésett manőver, 14. 0—0 és Fd4 jobb volt.) **14... a5.** (Sötét megnyitja az offenzivát és annak lendületét álandóan fokozva, áttör.) **15. a3, a4. 16. Fa2, b4. 17. axb4. a 3!** (Robbantja a vezérszárnyat és réseket nyit a sötét kis tisztek számára.) **18. Ba1,** (Aránylag a legjobb!) **18... Hfe5! 19. bxa3?** (Elnézi a fenyegetést, de a dolgok már csehül állanak. Talán 19. Ve2, axb2. 20. Fd2-t kellett volna megkísérelni. Most váratlan és kellemetlen dolgok következnek.) **19... Bxf3! 20. Hgf1, Baxa3. 21. Fb3, Vf8. 22. Vc1, Hcg4! 23. Hcd1,** (Sötét nagyvonalú játékvezetése és a sötét tisztek összjátéka ellen nincs komoly védelem. Pld.: 23. gxf3, Fxc3† 24. Fd2, Vxf3. 25. Fxc3, Fa6. 26. Vd2, He4! stb. — vagy 25. Vxa3, He4! közeli megváltással.) **23... Bfxe3†!!** (Sötét »kíméletlenül szépen« játszik.) **24. Hfxe3,** (24. Hdxe3-ra, Vf2†. 25. Kd1. Fc3!! következne.) **24..., Fe3† 25. Ke2,** (A futót 25... Vf2† és Hxe3† miatt nem szabad bántani.) **25.... Fa6†. 26. Fc4, Hxc4. 27. b5, Fd2!** (Ritkaságszámbamenő vezérfogás.) **28. Bhf1, Vxf1†!!** (Erőtelen befejezés!) **29. Hexf1, Fxc1. 30. bxa6, Fh6. 31. Bb4, Hge5. 32. B[illegible], Kf7. 33. Bba8, Hcb6!** Világos feladta. Ennyi erőt és szépséget, gondolkozási időhöz kötött versenyjátszmában felvonultatni csak elvétve sikerül.

Ambrus Sándor.

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

A békéltető bizottságok kizárólagos hatáskörének visszaállitását kivánja az iparosság

A munkabér pereket most a községi bíróságoknál, a munkaügyi bíróságnál és az ipartestületi békéltető bizottságnál lehet perelni, sőt 100 pengőn alul a rendőri büntető bíróságnál is. Kétségtelen, hogy a munkabér perek eldöntésére legalkalmasabb a szakbíróság. Mivel a munkaügyi és a községi bíróság szakértő bevonása nélkül hoz ítéletet, a munkaadóra gyakran súlyos kár háramlik, különösen amiat, mert 100 pengőt meg nem haladó tételeknél az ítélet ellen nincs fellebbezésnek helye.

Nagyon fontos lenne az ilyen bíráskodásnál az is, hogy az eljárás gyors és olcsó legyen. Az iparosság általában a békéltető bizottságot tartja olyan szervnek, amely gyorsan hoz ítéletet, olcsó az eljárás és meg van a szakszerüség is.

Most, az ipartestületek reformjának végrehajtása után nagy jelentősége lenne az iparosokra, ha a munkabér bíráskodás terén is végrehajtanák ezt a szakszerüségi reformot.

Még 1920-ban egyik miniszterelnöki rendelet megszüntette a békéltető bizottságok kizárólagos hatáskörét, így a munkások közül sokan nem is tudják, hogy itt is perelhetnek.

Az iparosság kívánatosnak tartaná, ha a békéltető bizottságok kizárólagos hatáskörét az igazságügyi kormányzat visszaállítaná.

Mesterképző tanfolyamokat rendeznek Debrecenben a télen

Az iparügyi miniszter intézkedései következtében most már háromféle tanfolyam rendezhető az ipartestület által.

Tarthatók ipari továbbképző tanfolyamok, amelyeket szakmánként külön-külön szoktak szervezni, amelyek úgy elméleti mint gyakorlati kiképzést nyujtanak s amelyek nemcsak a segédek, hanem az önálló iparosok továbbképzését is szolgálják.

Tarthatók mestervizsgára előkészítő tanfolyamok, amelyek kizárólag elméleti kiegészítő képzést nyujtanak abból a célból, hogy a mestervizsgán megkívánt elméleti tudás a mestervizsga előkészítő tanfolyamon elsajátítható legyen, végül

tarthatók mesterképző tanfolyamok, amelyek szakmánként külön-külön is, valamint több szakma összevonásával is szervezhetők s amelyeken az elméleti kiképzésen kívül gyakorlati kiképzést is nyujtanak, három hónapig tartanak és amelyeknek befejeztével a mestervizsgával egyenlő hatályú vizsgát kell tenni.

Mesterképző tanfolyamot egyelőre csak Debrecenben szerveznek a tél folyamán több szakma s az összes kamara kerületi jelentkezők bevonásával. Hogy mennyi a jelentkezők szükséges legkisebb száma és mennyi lesz a részvételi díj, ezt ezidő szerint megállapítani nem lehet. Arra törekszenek, hogy lehetőleg 20 résztvevő mellett 10—15 pengő részvételi díjjal megoldható legyen a tanfolyam.

A kamara egész területéről vonnák össze egy mesterképző tanfolyamra Debrecenbe a jelentkezőket.

Az iparos tanulók nevelésének kérdése

A magyar kisiparosság anyagi megerősödését szociális szempontból is az összes szakkörök kívánatosnak tartják. A vélemények azonban abban is megegyeznek, hogy a kisiparosság anyagi megerősödését gyökeres testi és lelki ujjászületésnek kell megelőznie. Már a tanoncok beszerződtetésénél megkívánják az orvosi bizonyítványt, hogy meg van-e a testi ereje a választott iparág elsajátításához.

A régi helyzettel szemben a változtatást itt kellene megkezdeni. Szigorubb orvosi vizsgálatot kell bevezetni, hogy csak erős szervezetű, ép és minden öröklött betegségtől mentes ifjuból válhasson szakmabeli iparos. Ezt a válogatott ifjuságot aztán meg kell védeni minden káros befolyástól, amely testük, vagy lelkük épségét veszélyezteti.

Maguknak a mestereknek kell vigyázniok tanulóikra, egyrészt a törvényes munkaidőn kívül ne foglalkoztassák, másrészt hagyják őt nemcsak pihenni, hanem tisztálkodni és tanulni is.

Célszerű volna, ha az iparostanonc iskolákban fürdőhelyiséget állítanának be, ahol a tanulók havonta legalább egyszer jó meleg vízben megfürödhetnének. Ezt a fürdést éppen úgy kötelezővé kellene tenni, mint az órák látogatását.

Addig, amig ez az iskolai fürdő létesül, az OTI adhatna fürdőjegyeket a tanoncoknak havi egy-kétszeri fürdésre.

Fontos lenne a tanoncok közgazdasági érzésének fejlesztése. Követendő példát mutat Budapest, ahol a tanoncok filléres kereseteiből közel 10.000 pengőt takarítottak meg. Debrecenben is megindulhatna ilyen mozgalom. Aki tanuló korában takarékoskodik, abból csak a magántulajdont szerető és tisztelő iparos válhat a későbbi években.

A tanulókat vállalkozó szellemben kell nevelni, tanítsák meg őket alkalmazkodni és ébresszenek fel bennük minden nemes és jó képzettséget. Legelsősorban az iparágukban kell minél bővebb ismereteket szerezniök, szakkönyvek olvasására késztetni őket, szakelőadások látogatását figyelmükbe ajánlani, hogy minél nagyobb tudásra tegyenek szert.

Ha a tanulókkal valláserkölcsi, hazafias és emberbaráti szempontból becsületesen foglalkoznak, tisztességes és öntudatos kisiparost nevelnek belőlük.

Az ilyen iparosnemzedék az ország szociális megerősödésének egyik erős alappillérévé válik.

— A szakszervezeti tagoknak 13.78 százaléka van munka nélkül. A Szakszervezeti Tanács legújabb kimutatása szerint jelenleg 15.534 szakszervezeti tag van munkanélkül, amely az összes tagok 13.78 százaléka. A munkanélküliek közül 10.140 Budapesten, 5394 vidéken. — A legnagyobb a munkátlanság a szűcsiparban, ahol a munkások 59.2 százaléka van kereset nélkül. Az építőmunkásoknál 18.8 százalék a munkanélküliség aránya. munkanélküli építőmunkások száma tehát a körülmények alakulása folytán az utóbbi hónapokban két harmadával kevesebbedett. A legkedvezőbb helyzetben vannak a segédmunkások, akik közül csak 0.3 százalék a munkanélküli.

A bőripari szakmában a munkaidő rendelet életbeléptetésének elhalasztását kérik

A munkaidő szabályozása a bőripari, kefekötő s kárpitos iparokban.

Rendelettervezet készült az ipar ügyi minisztériumban a bőr-, sörte-, szőr-, toll- és rúggyantaiparban alkalmazottak munkaidejének szabályozásáról. Az IPOK véleményezésre kiadta a rendelettervezetet az érdekelt ipartestületeknek s ezek meghallgatása után észrevételeit az alábbikaban terjesztette az iparügyi kormányzat elé:

A érdekelt szamák közül különösen a bőriparosok és ezek között **elsősorban a vidéki szíjgyártó- és nyergesiparosok emelnek kifogást a rendelettervezet ellen.** Arra hivatkoznak, hogy ezek az ipari tevékenységek a mezőgazdasági munkálatokkal olyan szervesen függnek össze, hogy a mezőgazdasági munkálatok idejétől az ő munkaidejük teljes mértékben elválaszthatatlan. De panaszt emelnek a rendelettervezettel szemben általában a városi szíjgyártó és nyergesiparosok. Hangoztatják, hogy az ő munkájuk igen sok vonatkozásban idénymunkának tekinthető és hosszú hónapokon keresztül tartó pangás után hirtelen jelentkezik nagyobb mennyiségü munkaalkalom, amikor is teljes erejük megfeszítésével kell dolgozniok. Ezeknek a szakmáknak városi érdekeltségei panaszolják még azt is, hogy a legújabban megkapott nagyobb arányú munkálatok elvállalása idején még nem tudták, hogy szakmájuk munkaideje a közeli jövőben szabályozás alá fog kerülni, s igy méltánytalan, hogy a rendelettervezet 8. paragrafusában megállapított túlmunkáért 25 százalékos bértöbbletet fizessenek.

A szíjgyártó, nyerges, bőröndös és bőrdíszműves szakmáknak általában az a véleményük, hogy nemzetgazdasági szempontból oly fontos kiviteli tevékenységüket a rendelettervezet érvénybelépése esetén sem tudnák fenntartani.

Fenntebb ismertetett és röviden egybefoglalt indokaikra tekintettel azt kérik, hogy 1938. évi november hó 1-e helyett legkorábban 1939. évi augusztus hó 1-én léptessék életbe a tervbevett munkaidő rendeletet, mert a rendelettervezetnek egyáltalán áthidalható nehézségeit csak egy bizonyos türelmi idő eltelte után tudnák elhárítani.

A budapesti érdekeltségek kérik továbbá, hogy a rendelettervezet egyes szakaszainak módosítása céljából szakértekezletet hívjon egybe az iparügyi miniszter.

Panaszok hangzottak el a kefekötő és timáripar, valamint a kisebb bőrgyártó ipar részéről is. A bőrgyártó ipari szakma szerint a rendelettervezet életbelépte esetén üzembővítésre volna szükségük. Ezt pedig sem anyagi, sem pedig a rendelkezésre álló szakmunkás viszonyokra való tekintettel, keresztülvinni nem tudnák.

A kárpitosérdekeltségek kérik, hogy a szakmunkájukkal összefüggő bőrbútorkészítést a rendelet hatálya alól vegye ki a miniszter. Egyrészt azért kérik ezt, mert a bőrbútorkészítés nem sorolható a tulajdonképpeni bőripari szakmák közé, másrészt pedig az Ip. M. 255—1936. számu rendelettel a kárpitosiparban alkalmazottak munkaideje már szabályozva van. A szakma egy részének külön szabályozása az iparban zavarokat okozna.

Igen sok érdekeltség kéri, hogy a munka megkezdése előtt és befejezése után még az összes fenntebbi szempontok figyelembevétele mellett 10—15 perenyi idő adassék a munkákhoz hozzákészülésre, illetve a munkaidő teljes kihasználása után a tisztálkodásra és átöltözködésre.

Bizonytalan időre elmarad az IPOK közgyülése

Az IPOK közgyülését október 16-ra hirdették meg, azonban a közgyülés megtartását a felügyeleti kormányhatóság hozzájárulásával bizonytalan időre elhalasztották. A közgyülés elhalasztásának a bekövetkezett és a közeljövőben még bekövetkező nagy változások az okai.

Zártszám a malomiparban

A hivatalos lapban miniszterelnöki rendelet jelent meg, amely szerint terményt őrlő, daráló, vagy hántolómalom létesítéséhez, bővítéséhez és legalább kétévi szünetelés után való újabb üzembehelyezéséhez az iparügyi miniszter külön engedélye szükséges. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a fűszerpaprikát őrlő malomra, mely nem esik az ipartörvény hatálya alá. Malomüzem létesítését vagy üzembehelyezését az iparügyi minisztertől kell kérelmezni.

Megkezdődik a szerszámáru szabványosítása

A magyar szabványügyi intézet a különféle mezőgazdasági szerszámok szabványosítása után nagy erővel fog hozzá az összes kéziszerszámok szabványosításának munkájához. A szerszámok szabványosítását három bizottság végzi, még pedig a fémmegmunkáló szerszámok szakbizottsága Misángyi Vilmos dr. müegyetemi tanár vezetésével, a famegmunkáló szerszámok szakbizottsága Ferenczy Emil dr. miniszteri tanácsos és a bányaszerszámok szakbizottsága Vizer Vilmos bányaügyi főtanácsos elnöklete alatt.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A rizstermelés az Alföldön holdanként 1500 pengő jövedelmez

A rizstermeléssel hosszabb idő óta kísérleteznek az Alföldön és a kísérletek igen szép eredményeket hoztak. Olyan bő termést értek el egyes helyeken, hogy már lehet komolyan beszélni a magyar rizstermelésről. Általában azok a gazdaságok, ahol rizstermelést kezdtek, elérték holdanként a 30—32 mázsát. Ha csak 50 pengőjével számítjuk is mázsánként, akkor is 1500 pengő egy hold föld termésének értéke. Rizstermelésre csak azok a földek használhatók, melyeket vízzel lehet áztatni és amelyek megtartják a vizet. Az addig meddő, szikes földek tartják meg jobban a vizet, tehát ott lehet legtöbb sikerrel rizst termelni. A magyar rizstermelésnek nagy jövője van azokon a helyeken, melyek most a csatornázások, öntözési művek megépítésével hamarosan áraszthatók lesznek vízzel. Az öntöző csatornák mellett elterülő több mint 100.000 hold óriási jelentőséget nyer a rizstermelés szempontjából és igen komoly tényező lehet megfelelő irányítással a magyar gazdasági életben.

A csicsókagumó jó tápanyag az állatok részére

A csicsóka tápanyaga majdnem annyi, mint a burgonyáé és a takarmányozásban igen jól értékesíthető. Juhokkal, sertésekkel, szarvasmarhával, lóval etethető a nem csirás csicsókagumó nyers állapotban.

Hízó sertésnek lehet főzni, vagy gőzölni, mint a burgonyát szokát. — Arra vigyázni kell, hogy a földből egyszerre csak annyi csicsókát vegyünk fel, amennyi elegendő 2—3 napi etetésre, mert a csicsóka nem áll el a levegőn, hanem rothad. — A nem teljesen kifogástalan és csirázott csicsókát azért nem szabad a jószágnak adni, mert hasmenést okoz. A csicsóka szárát is lehet felhasználni a takarmányozásnál és zölden, vagy szárítva is eszi különösen a birka. Ha sok a csicsókaszár, akkor érdemes szecskázni, mert igen jó táplálék van benne. A csicsóka a földben nem fagy meg, sőt a földben az íze jobb lesz. Egész télen szedhető a földből a csicsókagumó. Ahol nagyobb sertésállomány van, ott érdemes a földben hagyni és onnan túratni ki a sertésekkel. A csicsókát lehet a répához hasonlóan vermelni is, de szecskával, pelyvával keverten rakjuk el. Az igáslónak adhatunk napi 8 kilót, fejős tehénnek 14 kilót naponta, felvágva, pelyvával. Hizó sertésnél ne adjunk naponta 1—2 kilónál többet, mert hasmenést, felfúvódást okozhat nagyobb adag.

A homok is arany

Csókás József kecskeméti kisgazda életéről és munkájáról való megemlékezést — mint írtam — úgy tesszük hasznossá a magunk számára, ha felsoroljuk azokat az értékes tapasztalatokat, melyeket az 1824-ben született Csókás János megírt gazdatársai okulására és bemutatott a gyakorlatban is annak idején. Az ő működése és az általa elért eredmények bebizonyították, hogy nincs olyan rossz föld, nincs az a futóhomok, melyből aranyat ne tudna kihozni a szorgalom és szaktudás.

Csókás József 1857-ben a következőket írta az őszibarackfa neveléséről:

— A megfelelő vérbélű, vagy duráncai barack magvak megszedetvén, árnyékos helyen megszáríttatnak és november havában egy fúrott fenekű cserépedényben, homokföldbe belerakjuk. Az, hogy melyik része legyen a magnak felül, vagy alul, az nem határoz. Arra kell csak vigyázni, hogy a magvak össze ne érjenek, mert ha összeérnek és nincs közöttük föld, akkor könnyen megpenészednek. A cserépedényt a magvakkal pincébe tesszük le, vagy szobában tartjuk, minden két héten megyocsoljuk. A melegebb helyről január derekán olyan helyre vigyük az edényt, ahol eltartható anélkül, hogy a nedves homok megfagyna.

Március elején, mikor már jó idők mutatkoznak, kivisszük a cserép edényt ahhoz a helyhez, ahol az ültetés lesz. A földet két láb mélyen felforditjuk. A cserépedényt összetörjük és kiszedjük óvatosan a már csirába indult magvakat. A magvakat hegyes végükkel felfele, egymástól fél láb távolságra és három hüvelyk mélységbe elrakjuk.

Tudni kell, ha a durácai barackot, ha összel elvetik, ágyakba rakják ki, akkor még nem kelnek ki tavaszidőn, hanem csak a következő tavaszon. A magoknak cserépedénybe való rakása után egy évet megtakarítunk. Az elrakott magot ha kikel a földből, a gaztól tartsuk tisztán, a talaja mindig nedves legyen. Jó gondviselés mellett egy évben három láb magasságot is elér és a legjobb ültetni való csemetéket nyerjük.

A csemeték ültetésénél arra kell vigyázni, hogy a gyökereket a sérüléstől megóvjuk. Új gödörbe tételkor a gyökerek végét vágjuk le éles késsel és a földbe tételkor bőségesen öntözzük meg.

Visszafejlődött a magyar juhtenyésztés

Valamikor a juhtenyésztés terén az első volt Magyarország és aránylag itt tenyésztették a legtöbb juhot. Ausztrália vette át évtizedek óta a vezetést a juhtenyésztés terén és olyan óriási a juhállománya, hogy például az elmult évben is két millió bálánál több volt a gyapjuexportjuk. Ebből a mennyiségből a cseh textilgyárak vásároltak meg 60.000 bálát. Magyarország mult évi juhállománya 1,484.000 darab volt, ezzel szemben Románia 12.293.000, Bulgária 8,739.000, Szerbia 8.864.000 Olaszország 10,268.000, Argentina 44,413.000, Ausztrália és Uj Zéland 141,893.000 darab.

A juhtenyésztés visszaesése pedig nem kedvező a gazdáknak, mert tekintettel arra, hogy Magyarország katonai egyenjogosítása bekövetkezett, csupán a katonaság posztó és gyapju szükséglete száz százalékkal megnövekszik és így üdvös lenne, ha nem külföldről kellene behozni a sok gyapjut.

A birka igénytelen állat, a legsilányabb talajú helyeken eltartható és a tenyésztési költségnek az ötszörösét behozza. A szaporulat és húspiac is megadja a gazda fáradtsága árát. Ha a kisgazdatársadalom ismét erőteljesebben tér át a juhtenyésztésre, akkor elérhetjük azt, hogy nem kell külföldről behozni a drága gyapjut és a silány területek is jól hasznosíthatók lesznek és a tanyák körül sem megy kárba semmiféle növényi termék, mert a juh mindent megeszik.

Amerikai mogyorószüret Magyarországon

Hírt adtunk már arról, hogy magyar homokon is megterem az amerikai mogyoró, mi/vért pedig sok pénzt adtunk eddig a külföldnek. Az elmult esztendőben is 500 vagonnal hoztak be az országba.

Nádor Ernő földbirtokos Gyálpusztán kísérletezett amerikai mogyoró termelésével és néki is sikerült bőséges termést aratni. Az amerikai mogyoró igen fontos táplálék, mert 50 százalék tiszta fehérjét tartalmaz. — Az amerikai mogyoró szüretet a silány homokon most tartották meg és bőséges termést arattak le. A mogyorók teljesen beértek. Érdekes, hogy a földbirtokostól főleg a református papok kérnek utasítást a termelésre és kérnek vetőmagot, hogy meghonosítsák falvaikban és termeljék a maguk földjén is.

Gyálpusztán a gyapot is beért. Sikerült a hatvan fajta gyapotból megtalálni azt a fajtát, mely a magyar éghajlat és talajviszonyok mellett is beérik. A gyálpusztai gazdasági palántákról, két hónapos elneveléssel kezdenek a termeléshez és négy hónap alatt a szabadban teljesen beérik a gyapot bokrok termése. A gyapotbehozatal évente 60 millió pengős kiadást jelent, szükséges tehát, hogy igyekezzünk termelni, ha kifizetődik a termelése.

Termelnek örökzöld takarmányokat Gyálipusztán, ezek a takarmányok dúsan teremnek és 20 fokos hidegben is vághatók a jószágnak, mint zöld takarmányt. Teljesen beérett az amerikai édes krumpli és a semmire sem való sivár homokon sertéstakarmányt termeltek.

— **Mint termesszünk a gyümölcsfák között?** Addig, amíg a gyümölcsfák fiatalok, amíg lombjuk a talajt nem árnyékolja, termést sem adnak, ezért köztes terménnyel kell a föld jövedelmezőségét biztosítani. Mit termesztünk a fák közt? Erről, valamint az alma szüretutáni hibáiról, a műtrágyázásról, a legújabb nemes cukordinnyefajtáról, a téli gyümölcs csomagolásáról és raktározásáról, a faültetésről,, a méh- és baromfitenyésztés, valamint a szőlőtermelés aktuális kérdéseiről ír „A Magyar Gyümölcs“ legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozva ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlóczy ucca 11.

Az aratás világnaptára

A világ különböző részein különböző időkben történik az aratás és mikor a magyar gazda a hóesést figyeli a tanyaházból, más tájain a világnak akkor aratnak javában. Közöljük hónaponként feltüntetve, hogy hol, mikor aratnak.

Januárban: Argentina, Ausztrália.
Februárban: Brit-India.
Márciusban: Felső-Egyiptom.
Áprilisban: Elő-Ázsia, Mexikó.
Májusban: Észak-Afrika, Florida, Japán, Kína, Közép-Ázsia.
Júniusban: Északamerikai Egyesült Államok déli államai, Dél-Európa.
Júliusban: Bulgária, Délszlávország, Magyarország, Oláhország.
Augusztusban: Anglia, Belgium, Csehország, Dánia, Hollandia, Közép-Oroszország, Lengyelország, Németország.
Szeptemberben: Skandináv félszigetet, Észak-Kanada, Skótország.
Októberben: Észak-Oroszország.
Novemberben: Az Andok államai, Dél-Afrika.
Decemberben: Hátsó-India.

— **Európát a legfontosabb növényi élelmiszerekkel Ázsia, Afrika adományozta meg.** A búza, rozs, paraj Ázsiából, a bab, paradicsom, burgonya Amerikából került Európába. A dohányt is Amerika adta, de mi adtuk Amerikának a búzát és most ott termelik a világon a legtöbb gabonát.

— **A hó is trágyát ad a talajnak.** Nemcsak a gazda trágyáz, hanem a fellegekből is jön trágya a földekre. Tudjuk, hogy az esővíz is sodor tápanyagot a talajba a levegőből, például ammóniáknitrátot. A hó már jobban trágyázza a talajt, mert azonkívül, hogy takarót ad a vetésre, még ammóniát és salétromsavat is visz a talajba olvadásakor. Tudósok meg is mérték már, hogy milyen mennyiségű ingyen növényi táplálékot visz a hó a talajba. Az kétségtelen, hogy minél vastagabb a hótakaró, annál nagyobb mennyiségű nitrogént visz a talajba a hólé.

— **Uj módszerek a gyümölcstelepítés és ültetés terén.** Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a kaliforniai paizstetű őszi irtásáról, az új ültetésü gyümölcsfák kezeléséről, permetezéséről, a vörösborok színéről a must eltartásáról, az arzénnal permetezett alma mérgező hatásáról, a hernyófogó kötelek jelentőségéről, a gyümölcsös őszi teendőiről stb. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

A Debreczen rádióműsora

1938 október 23-tól október 29-ig

VASÁRNAP

OKTÓBER 23.

BUDAPEST I. 8.40: Hírek.

9: Magyar szertartású görög katolikus szentmise a Fő-utcai Szent Flórián templomból. Aranyszájú Szent János miséje eredeti, ősrégi népénekkel kísérve. A szentmisét énekli és a szentbeszédet mondja Balogh Balint esperes-plébános. A népéneket Sándor Mihály vezeti. Orgonál Tatin József.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi plébánia-templomból. A szt. beszédet mise közben P. Reisz Elemér S. J. főiskolai tanár, mondja. Közreműködik a templom ének és zenekara Berg Ottó vezényletével. Előadásra kerül a) Sschubert B-dúr mise, b) Offertórium; Gellér: Super flumina, c) Orgonaszám: Kereszty: Glória Dei — fuga. A magánszólamokat Takács Klementin, Mojzer Margit, Köblös József és Littasy György énekli. Orgonál Kereszty Jenő.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Kemény Lajos esperes. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből 52., 407. és a Himnusz. Orgonál Peschkó Zoltán. Karének: Franck César: 150. zsoltár. Énekli a Fasori Evangélikus Énekkar, vezényel Peschko Zoltán, kísér Kapi-Králik Jenő.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Kreutzer: Granadai éji szállás — nyitány. 2. Volkmann—Buttykay: Három magyar zenevázlat. 3. Glinka: Komarinszkája, ábránd, két orosz népdalra. 4. Doppler: Toborzó és csárdás az „Ilka" című operából.. 5. Sandby: Bölcsődal vonószenekarra és hárfára. 6. Mosonyi: Bevonulási induló. 7. Móry János: Szlovák táncszvit. 8. Kodály: Háry János — közzene. 9. Schubert—Dohnányi: Moments musicals.

Közben kb. 13.05: Hírek.

14: Hanglemezek.

15: „Ezüstkalászos gazdaavatás." Közvetítés az agyagosszergényi téli gazdasági tanfolyam záróvizsgájáról." Beszél Budinszky Sándor. (Lemezfelvétel. — A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)

15.45: Bak László zongorázik, Albert Ferenc hegedül, zongorán kíséri Bak László.

16.30: Arany János: „Első lopás." Elmondja Simonffy Margit. (Közművelődési előadássorozat.)

17: A rádió szalonzenekara.

17.35: „A külföld humora." (Páris.) Irta P. Ábrahám Ernő. (Felolvasás.)

18: Szánthó Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Pertis Pali és cigányzenekara. Dalok: Huszka Jenő: Bujdokolva járok; Garami Béla: Felhőzik a tiszavirág; Kalmár Tibor: Ugy nézek rád; Purcsi Pepi: Magas jegenyefán; Kubányi György: Tagadom; Szerdahelyi János: Dalolgatok; Kiss-Angyal Ernő: Jaj, de szép kék szeme: Szávozd Richárd: Biborban ég Bakonyerdő, Balázs Árpád: Csak még egyszer tudnék hazamenni; Murgács Kálmán: Nyár végén; Farkas Jenő: Ezüsthangú tilinkóm; vitéz Kókay István: Messze van a nyíregyházi kaszárnya; Hevesi József: Paprika, só.

19: Hírek.

19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.25: A „Mária Terézia" 1. honvéd gyalogzered zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 1. Lehár: Losonci induló. 2. Figedy Sándor: Klapka — nyitány. 3. Jaksch: Tengerész körökben — keringő. 4. Scharoch: Dormus induló. 5. Striczel József: A volt IV. honvédkerületi induló. 6. Potuzsnik: Manilova-induló. 7. Borsay: Szebb jövőt — induló.

Közben 20: Sporteredmények.

20.20: A kanadai rádióvilághangverseny ismertetése.

20.30: A kanadai rádió világhangversenyének közvetítése. „Zenei képek Kanadából." Vezényel Percy Faith. Rendező John Macdonnel. — 1. Az Atlanti-óceán partjának zenéje. Előadja a Lunenburg kórus. 2. Quebec zenéje. Francia-Kanadai dalok. Előadja az Alouette énekkar. 3. Ontario zenéje. Ernest Seitz saját szerzeményeit adja elő zongorán. 4. A prérik zenéje: Cowboy dalok. Előadja Herb Pauls és a „Farmer Fiddlers" énekesek. 5. Britt Columbia zenéje: Hogyan vágnak ki egy fát a Csendes-óceán partján (hangutánzás), majd Favágók éneke.

21.05: Hírek.

21.30: Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyari Imre és cigányzenekara muzsikál.

21.55: Időjárásjelentés.

22: Hanglemezek.

Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Szalonötös.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

11.40: Kamarazene matiné a Magyar Nemzeti Muzeum dísztermében.

15: Film- és amerikai dalok.

16.30: A rádió szalonzenekara.

19.30: „Mitosz és természettudomány." Tasnádi Kubacska András előadása.

20.10: Hírek, lóversenyeredmények.

20.35: Hanglemezek.

21.50: Időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 m-es hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: München 20.10: Bizet: Gyöngyhalászok, opera. Köln 20.10: Cilae: Glória, opera. Hilversum 20.55: Millöcker: Gasparone, operett.

TÁNCZENE: Riga 21.15, Szófia 21.45, Varsó 22, Kalundborg 23.20.

HÉTFŐ

OKTÓBER 24.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Lehár: Vásárhelyi induló. 2. Strauss János: Bor, dal, asszony — keringő. 3. Orth: Órásboltban. 4. Valabrega—Scotto: Csi-csi — parasztkeringő. 5. Sousa: Washingtoni őrség — induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Biedermeier-kori őszi hangulatok." (Felolvasás.)

10.45: „A legrégibb Hanza-város." Irta Gráf Ernő. (Felovasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.

Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Pap Zoltánné Kovács Edit zongorázik.

12.35: Hírek.

12.50: Rostaházy Annie énekel zongorakísérettel.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákfélórája. „Hogyan érvényesül a diák az iskolában." — Cserhalmy Ágost előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Tokaji szüret." Közvetítés a tarcali állami borpincészetből. Beszel Dövényi Nagy Lajos.

17.45: „A százesztendős Bizet." Haraszti Emil előadása (hanglemezekkel).

18.45: Rácz Elek cimbalmozik.

19: Hírek.

19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.25: Beszkárt-zenekar. — Vezényel Müller Károly. 1. Massenet: Phaedra — nyitány. 2. Pauspertl: Erdei mesék — szvit. 3. Liszt: XIV. magyar rapszódia.

20: „Dalol a kalapács." Színmű három részben. Irta zalai Szalay László. Rendező Csanády György. Személyek: Csöngős — Pataky József; Csöngösné — Gazdy Aranka, Gyuri — Abonyi Géza; Bosnyák Aranka tanítónő — Szathmáry Margit; Göbölyös Mariska gazdag parasztlány — Kovách Annie; Veszeliné — Egyed Lenke; Bódi — Pintér Imre; Bódiné — Mihályffy Julia; Miska — Szilassy Gyula; Laci — Breczy Géza; Plébános — Gárday Lajos.

Utána kb. 21.20: Hírek, időjárásjelentés.

21.45: Közvetítés a Szeiffert-kávéházból. Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál, Szalay László énekel. Dolor. Pace Lajos: Nem való bokréta; Csorba Gyula: Ne peregjen a te könnyed; Kádas György: Kék a búzavirág; Sándor Jenő: Valamikor mennyi könnyet; Simonffy: Hegedülnek, szépen muzsikálnak; Szerdahelyi János: Dalolgatok; Szávozd Richárd: Rózsabimbó.

22.30: Hírek német és olasz nyelven.

22.40: Erényi Gusztáv németnyelvű előadása: „Hafenstadt Budapest". (Budapest kikötőváros.) (Felolvasás.)

23: Angol és francia hírek.

23.10: Hanglemezek.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 17.15: „Karlovszky Bertalan művészete." Pipics Zoltán előadása.

18.45: Hanglemezek.

19.30: Német nyelvoktatás.

20: Hírek.

20.25: Beszkárt-zenekar.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Szófia 19.30: Beethoven-hangverseny. Bécs 20.10: Cornelius: A bagdadi borbély, opera. Olasz II. 21: Opera.

TÁNCZENE: Kalundborg 23, London 23.15, Droitwich 24.

KEDD

OKTÓBER 25.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Kossuth induló. 2. Baptiste—Alexander: Mimile — keringő. 3. Noack: Ötórai tea cserebogáréknál. 4. Pinki—Rossi: Pascanella — keringő. 5. Ludwig: Tengerész-induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Amíg a nő rabszolgából élettárs lett." Irta Eörssy Julia. (Felolvasás.)

10.45: „A télikabát divatja." (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.

Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Eugen Stepat balalajkazenekara muzsikál.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Schubert: Katonainduló. 2. Losonczy Dezső: Verbunkos. 3. Vladigerov: Románc. 4. Kárpáth Zoltán: Emlékkönyvbe. 5. Zakál Dénes: Szerelmes rózsák. 6. Szirmai Albert: Andaluziai szerenád. 7. Grieg: a) Francia szerenád; b) Troldhaugeni nász. 8. Blech: Gyermekdalok. 9. Jakobi: Sybill — egyveleg.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Szüreti népszokások." Szendrey Ákos előadása.

17.30: Hanglemezek.

18: „Színésztréfák." Elmondja Kürthy György.

18.30: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.

19: Hírek.

19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.25: Az Operaház előadásának ismertetése.

19.30: Az Operaház előadásának közvetítése Bizet születésének 100. évfordulója alkalmából. „Carmen." Dalmű négy felvonásban. — Személyek: Don José tizedes — Halmos János, Escamillo — Losonczy Gy.; Remendado és Dancaire csempészek — Somló József és Maleczky Oszkár; Zuniga, hadnagy — Komáromy Pál; Morálés szakaszvezető — Hámory Imre; Lillas Pastia — Berecky Károly; Carmen — Szilvássy Margit; Micaela — Horányi Karola; Frasquita — Ladányi Ilonka; Mercedes — Kováts Jolán; Egy tiszt — Jászay András.

I. felv. után kb. 20.20: Hírek.

II. felv. után kb. 21.25: Hírek, időjárásjelentés.

III. felv. után kb. 22.20: Hírek angol és francia nyelven.

Előadás után kb. 23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés az Erzsébet királyné szállóból. Bodrics Béla cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.

18.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.

19: Francia nyelvoktatás.

19.30: „Jancsó Pál, az első magyar komikus." Ditrói Mór előadása.

20: Hírek, ügetőversenyeredmények.

20.25: Hanglemezek.

21.40: Időjárásjelentés.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Lahti 19.30: Bizet: Carmen. Hamburg 19: Carmen. Bukarest 20: Bizet hangverseny.

TÁNCZENE: Olasz I. 22.35, Luxemburg 23.50, Kalundborg 23.20, Hilversum 23.50, London 23.25.

SZERDA

OKTÓBER 26.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Egressy Béni—Figedy: Klapka induló 2. Di Lazzaro: La Romanina — keringő. 3. Noack: Aranytündérke menyegzője. 4. Palm—Petermann: Gondolázás — keringő. 5. Sousa: Csillagos lobogó — induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Emlékezés Zilahy Gyulára." Irta Rozsnyay Kálmán. (Felolvasás.)
10.45: „Dévénytől Komáromig." Irta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.
Utána: Időjárásjelentés.
12.05: Lovászi Ferenc és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Felsőmagyarországi reneszansz." Csabai István előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A régi szerető." Irta Géczy István. Személyek: Gazdag Tóth István — Vértess Lajos; Esztike leánya — Thén Mária; Major Borcsa, fiatal özvegy — Antal Erzsi; Misi — Ajtay Andor; Teca — Ághy Erzsi; Kiss Józsi, számadó csikós — Matány Antal; Peti, tanyás — Kovách Ernő; Biró Kürti József; Juliska leánya — Járay Erzsébet; Zsuzsanna, Esztike öreg dajkája — Harsányi Gizi; Alvégi Zsótér Jancsi — Pataky József; Marci — Ádám Pál; Péter — Turi Elemér; Első legény — Szabó Ferenc; Második legény — László Andor.
18.45: Blaha Márta zongorázik.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: A szegedi „Hunyadi János" 9. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Friesay Ferenc.
20.40: Hírek.
21: Vavrinecz Mór emlékezete. Bevezetőt mond és a műveket ismerteti Pap Viktor.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel. — Dalok: Gergelyffy Gábor: Nyiló kis ibolyák; Kertész Zsigmond: Szép a rózsám; Szávozd Richárd: Biborban ég; Wachutka: Künn a tanyán; Murgács Kálmán: Lovat loptam; Járosi Jenő: Jó a lány; Seres Rezső: Ne hallgass az emberekre; Thegze—Gerber Miklós: Odaveszett három lovam; Beleznay: Sárgadinnye levele.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.15: Blaha Márta zongorázik.
18.35: Olasz nyelvoktatás.
19.30: „Költő a szőlőhegyen." Hárs László előadása.
20: Hírek.
20.25: Hanglemez.
21: A rádió szalonzenekara.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Szófia 19.30: Csajkovszkij Anyegin, opera. Bécs 20.10 Szimfónikus hangverseny. Droitwich 21: Szigeti József hegedül.
TÁNCZENE: Kalundborg 23.25, Hilversum 23.40, Droitwich 0.15.

CSÜTÖRTÖK

OKTÓBER 27.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Faulwetter: Éljen a haza — induló. 2. Donaldson—Blaufass: Keringő. 3. Noack: Bohócok felvonulása — intermezzo. 4. Buder—Balz: Heute bin ich so fidel — keringő. 5. Sylva: Lorenzo induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Irók gyermekkorukról." Irta Gyarmathy Irén. (Felolvasás.)
10.45: „A budapesti nemzeti és szabad kikötő." Irta Vargha Ferenc. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.
Utána: Időjárásjelentés.
12.05: Hanglemezek.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Zeller: Részletek a „Bányamester" c. operettből. 2. Hollóssy Kornél: Esti dal. 3. Consiglio: Dubat-tábor. 4. Wieniawski: Obertass — mazurka. 5. Logodi Frigyes: Bocskoros tánc. 6. Kálmán Imre: Cigányprimás — egyveleg.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „A háztartásról." Vizváry Mariska előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Éneklő ifjuság. Énekel a Váci-uti polgári leányiskola énekkara Faragó Mária vezénylésével.
17.30: „Polgári gondok." Sz. Horváth János csevegése.
18: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál.
18.50: Hírek.
19: „Háztartási időszerű tanácsadó." Ruttenyi Sarolta gazdasági tanárnő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
19.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.30: Gitár-est. Veztei Bertha István. Közreműködik Nagy Izabella (ének), Varga Istvánné, Morvay Pálné, báró Jeszenszky Lea és Kovács Barna (gitár), B. Fehér Miklós (hegedű), Friss Antal (gordonka), Nagy Olivér (cselesztа).
20.30: „Hibák bányája." Bain hindu meséje nyomán rádiószinpadra alkalmazta Baktay Ervin. Rendező Barsi Ödön. Személyek: Mitra király leánya — Eszenyi Olga; Csend királyfi — Timár József; Mesemondó — Kowách Ernő. (Viaszfelvétel.)
Utána kb. 21.20: Hírek, időjárásjelentés.
21.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Bizet: Roma — szvit. 2. Takács Jenő: Az egyenlítő vidékéről — szvit. 3. Röhrling: Capriccio.
Közben 22.30: Hírek angol és francia nyelven.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Britannia-szállóból. Vörös Elek cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: Angol nyelvoktatás.
19: Dobos Imre tárogatózik. Kísér Rác Béla cigányzenekara.
19.30: „Iparosok és kereskedők a török korban." Komoróczi György előadása.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.25: Cifra György zongorázik.
21: Hanglemezek.
22: Hanglemezek.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bukarest 20.15: Filharmonikusok hangversenye. Svájci r. 21.30: Bizet: Az arlesi lány, opera. London 21.15: Filharm. hangv.
TÁNCZENE: Berlin 21, Kalundborg 23, London 23.50.

PÉNTEK

OKTÓBER 28.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Ábrahám Pál: Harminckettes baka vagyok én. 2. Strauss János: Keleti mesék — keringő. 3. Myddleton: Fantom-brigád. 4. Bruno—di Lazarro: Kerinkő és dal. 5. Sousa: Kapitány — induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek
10.20: „Magyar költők tragikus halála." Irta Kenessey Magdolna. (Felolvasás.)
10.45: „Testgyakorlás a csecsemőkorban." Irta Barabás Zoltán egyetemi magántanár. (Feolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.
Utána: Időjárásjelentés.
12.05: Gergely Irén énekel, Friss Antal gordonkázik zongorakísérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Híres versek titkai." (Csokonai „A reményhez" c. versének elemzése.) Fábián István előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
71: „A háboru szociológiája." Vitéz Náray Antal alezredes előadása.
17.30: Székely Imre szerzeményei. Zongorán előadja Szegedi-Ketter Ernő.
18: Sportközlemények.
18.10: Fátyol Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Dohnányi Ernő zongorázik.
20: A rádió külügyi negyedórája.
20.15: A rádió szalonzenekara. — 1. Lehár: Cigányszerelem — nyitány. 2. Leslie: Tenisz-keringő. 3. Noack: A kis garnizon. 4. Jakobi: Miami — keringő. 5. Beretvás Ferenc: Bécsi hangulat. 6. Rubinstein: Melódia. 7. Jessel: Közzene a „Feketeerdő lánya" c. operettből. 8. Platen: Gerda-Marie — ábránd. 9. Nagy Frigyes: Romantikus keringő. 10. Pataky Mária: Kárpátaljai tánc. 11. Lehár: Dunai legendák — keringő.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Közvetítés az Ostende-kávéházból. Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: Gyorsíró tanfolyam.
19: Fátyol Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
19.30: „A hangosfilm műhelytitkai". Orbán Ferenc előadása.
20: Hírek.
21.35: Hanglemezek.
21.40: Időjárásjelentés.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bukarest 19.35: Opera. Stuttgart 20.15: Mozart: Figaro házassága. Bécs 20.10: Szimfónikus hangverseny.
TÁNCZENE: Kalundborg 23.40, Páris PTT 23.45, Droitwich 23.55, London 23.25.

SZOMBAT

OKTÓBER 29.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Müller József: Gróf Batthyány-induló (Rendőrzenekar). 2. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő. 3. Pécsi József: Ünnepély a háremben. 4. Borders: Szól a kakuk — keringő dal. 5. Lübbert: Induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből: 1. A lovag sírköve. 2. Balog Sámuel fája. (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Nemzeti Muzeum állattárának új Afrika-termét ismerteti Éhik Gyula.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.
Utána: Időjárásjelentés.
12.05: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Molles Béla. 1. Urbach: Dallamálom — egyveleg. 2. Nagy Frigyes: Románc. 3. Pécsi József: Keleti lakodalom. 4. Rust: Jön a cirkusz. 5. Eilenberg: Nyulvadászat. 6. Lincke: Balettnyitány. 7. Lehár: Három grácia — egyveleg. 8. Bertha Sándor: Honvéd rohaminduló.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Báthori Irén meséi: a) Galamb Peti, b) Madártörténelem, c) Erdei mulatság.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A történelmi magyar-lengyel határ." Fekete-Nagy Antal előadása.
17.30: Toll Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
Közben 18: „Lehetséges-e egy villámháború?" Rátz Kálmán előadása.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: „Kínai és japán zene." Irta Takács Jenő. (Felolvasás hanglemezekkel.)
20: Operettrészletek. Közreműködik Köszegi Teréz és Szedő Miklós dr. (ének), a Budapesti Hangverseny Zenekar Fridl Frigyes vezénylésével.
21.10: Hírek.
21.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Szirmai Albert: Operarészletek. 2. Auber: Álarcosbál — nyitány. 3. Zimbalist: Orosz tánc. 4. Bercsényi nótája. 5. Lehár: Vig özvegy — egyveleg. 6. Gebhardt Rio: Jelmezbál — keringő.
Közben kb. 21.45: Időjárásjelentés.
22.30: Hírek angol és francia nyelven.
22.40: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. — 1. Strauss János: Részletek a „Denevér" című operettből. 2. Hruby: Találkozás Lehárnál — egyveleg. 3. Kapi-Králik Jenő: Margitszigeti emlék. 4. Garami Béla: Huszár nóta. 5. Borsay: Rákóczi táborában. 6. Járai Richárd: Májusi álom — keringő. 7. Kacsóh: Rákóczi megtérése. 8. Urbach: Per aspera ad astra — induló.
Közben 23: Hírek német és olasz nyelven.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
20.25: „Panoráma." Révész Béla elbeszélése. (Felolvasás.)
21: Haydn: Óra-szimfónia. (Hanglem.)
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 24—1 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Zágráb 19.50: Opera. Dsender 20.10: Wagner-est. Svájci ol. 21: Parasztbecsület, opera.
TÁNCZENE: Lahti 21.10, Riga 21.15, München 22.30, London 23.30.

MIELŐTT LEVÉLPAPIRT vásárol, ne mulassza el a MÉLIUSZ könyv- és papirkereskedést felkeresni.

Hajdúvármegye Alispánjától.
8670/1938. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Hajdúvármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő s 98732/1936. III/a. B. M. sz. rendelettel betölteni engedélyezett irodasegédtiszti állásra a vm. ügyviteli szabályzat 2. §-a alapján pályázatot hirdetek.

Az irodasegédtiszti állás az 1929: XXX. t.-c. 69. §-ának 13. bekezdése értelmében az állami rendszerű XI. fizetési osztály 3. fokozatában megállapított fizetéssel, az állomáshelynek megfelelő lakbérosztály szerinti lakáspénzzel van egybekötve.

Ezen állásra az 1931:XXX. t.-c. illetve az 1938:IV. t.-c. értelmében egyenlő feltételek mellett elsőbbségi igényük van az igazolványos altiszteknek, hadirokkantaknak, a vitézi rend tagjainak és a tűzharcosoknak, abban az esetben, ha a 123.000/1919. H. M. sz. rendeletben előírt próbaszolgálatot igazoló bizonyítvánnyal rendelkeznek.

Megjegyzem, hogy a törvényhatóság szolgálatában több régebbi idő óta szolgálatot teljesítő díjnok van, akik a pályázatban résztvenni szintén jogosultak.

A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

1. születési, esetleg házassági anyakönyvi kivonatot,

2. az 1883:I. t.-c. 1. §. b) pontjának is megfelelő egy évnél nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, mely a családi állapotot, politikai megbizhatóságot, nemzethűséget s a tanácsköztársaság alatti magatartást is tanusítja,

3. magyar honosságot igazoló okmányt,

4. legalább a középiskola IV. osztályának sikeres elvégzését igazoló bizonyítványt,

5. az állás betöltéséhez megkívánt testi és szellemi alkalmasságot igazoló hatósági orvosi bizonyítványt,

6. az esetleges előbbi szolgálatot igazoló okmányokat,

7. igazolványosoknál az 1931:III. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás I—II. részében előírtak szerint kiállított igazolványt,

8. Vitézi Rend tagjainál a Vitézi Rend főszéktartósága által kiállított igazolványt,

9. tűzharcosoknál a Károly csapatkereszt viselésére való jogosultságot tanusító okmányt,

10. hadirokkanttá vált, nem hivatásos katonai egyéneknél a rokkantjáradék élvezetét, illetőleg az ellátásra való igény nélkül hadirokkanttá történt nyilvánítását tanusító lapot,

11. a hivatásos katonai állományból származó hadirokkantnál igazolványt arról, hogy a világháborúban szerzett sérülésekből kifolyólag váltak rokkanttá és a sérülési pótlék élvezetében állanak, 12. gép- és gyorsírásban kellő jártasságot igazoló bizonyítványt,

13. két tanu által aláírt nyilatkozatot arról, hogy a pályázó szabadkőmives társaságnak nem tagja s alkalmazása esetében közszolgálatának tartama alatt ilyennek tagja nem is lesz,

14. katonai szolgálatot igazoló okmányokat,

15. közszolgálatban állóknál törzskönyvi lapot, illetőleg az ezt helyettesítő okmány hiteles másolatát.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy a fentemlített okmányokkal szabályszerűen felszerelt és sajátkezüleg irt kérelmeiket Lossonczy István Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjához címezve hivatalomhoz legkésőbb 1938. évi november hó 30-án déli 12 óráig annál inkább nyujtsák be, mert az elkésett, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételnél nem fognak.

Az a pályázó, aki valamely törvényhatóság szolgálatában áll, az illető törvényhatóság első tisztviselője, más közhivatali állásban levő egyén hivatalfőnöke, közszolgálatban nem álló egyén állandó lakhelye törvényhatóságának első tisztviselője s végül hivatásszerű katonai szolgálatban álló pedig katonai parancsnoksága útján köteles pályázati kérvényét hozzám eljuttatni.

Debrecen, 1938 október 18.

Rásó alispán.

47.690/1938. C. sz. *HIRDETMÉNY.* A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt lakosságát, hogy az Országos Földbirtokrendező Bíróság által eljárás alá vont ingatlanok közül egyesek a korábban juttatott kimozdítása folytán megüresedtek. Ezek az ingatlanok a következők: 1. A városi u. n. nyulasi ingatlanából megváltott 20.262/82. hrszámú 300 □-öl területű házhely; 2. Bleyer Mór 13. sz. a. fekvő ingatlanból megváltott 14.458/7. hrszámú 1 kat. hold 200 □-öl területű; 3. a város u. n. téglavetői ingatlanból megváltott 19.674/16. hrszámú 1 kat hold területű; 4. Horváth Gábor féle ingatlanból megváltott 29.851/4. hrszámú 1 kat. hold 100 □-öl területű; 5. Horváth Gábor féle ingatlanból megváltott 29.851/9. hrszám 1 kat. hold területű; 6. Richter Gedeon féle ingatlanból megváltott 28.034/12-13. hrszámú 1 kat. hold 800 □-öl területű; 7. ugyanebből az ingatlanból a 28.239/4-5. hrszámú 2 kat. hold 400 □-öl területű; 8. a város u. n. téglavetői ingatlanból megváltott 19.671/6. hrszámú 2 kat. hold 600 □-öl területű; 9. Friedländer Márton ingatlanából megváltott 28.091/10. hrszámú 1 kat. hold 200 □-öl területű; 10. Steinfeld István Macs/ 71—73. sz. a. ingatlanból megváltott 31.830/27. hrszámú 1200 □-öl területű; 11. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.830/13. hrsz. 1200 □-öl területű; 12. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.858/22. hrszámú 2 kat. hold 100 □-öl területű és 13. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.830/30. hrszámú 1 kat. hold 300 □-öl területű mezőgazdasági mívelés céljaira szolgáló ingatlan. A felsorolt ingatlanokra igényeiket a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszínt 40. sz. hivatalos helyiségében naponként a hivatalos órák alatt folyó évi október hó 29-ig terjedő időben mindazok bejelenthetik, akik az 1920:XXXVI. tc. 2. §-a szerint földhöz juttathatók, ha velükszemben ugyanezen törvény 3. §-ában felsorolt kizáró okok fenn nem forognak. Az igénylők ezen a feltételekn kívül kötelesek jelentkezésük alkalmával hitelt érdemlően igazolni azt is, hogy az általuk igényelt ingatlan megváltási árának 20 százalékát részükre való juttatás esetén egy összegben és készpénzben ki tudják fizetni. Igazolni tartoznak továbbá azt, hogy terhükön két évnél régebben esedékessé vált köztartozás nyilvántartva nincsen. Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy jelentkezésük csakis a fentebb részletezett igazolások teljesítése esetén vehető figyelembe. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

HASZONBÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Tanácsa folyó évi október hónap 29-én 10 órakor — három évre terjedő időre — haszonbérbe adja a Debrecen, Vilmos császár ut 58. sz. alatt lévő 1053 négyszögöl területü alapitványi szőllőskertet. Feltételek megtekinthetők az egyetemi gazdasági hivatalban (Klinika, Felvételi épület, Nagyerdő) a hivatalos órák alatt. Ajánlatok irásban nyujtandók be a fent megjelölt időpontig ugyanott a pénztárnál.

Bánatpénz 10 P.

Debrecen, 1938 október hónap 22.

Egyetemi Tanács.

A PALÁNKAI VADLUDAK

REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 39. közlemény —

Szeme könybe lábadt, de szép szája mosolyra állott, láttatni engedte tündöklő fogsorát.

Nagy kedvet érzett ahhoz, hogy a fiú nyakába boruljon és boldogságában össze-vissza csókolja őt is. De ezt nem lehet tenni, nagyon ide bámészkodnak a cselédek. Igy csak kezet nyujtott nyájason, mielőtt elrohant volna a konyhák felé.

— Viszontlátásra az ebédnél!

S az albinó megértette a nagy titkot, hogy a búskomor lánynak hogyan lett verőfényes arca. De ez a vidámság őt nem tudta földeríteni. Lélektelenül lézengett a gazdasági épületek körül, mint önmagának az árnyéka.

És az ebédnél is az volt az érzése, hogy ő már egészen fölöslegessé vált ebben a házban.

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET

Csendélet a Bokréta-pusztán

A nábob teletöltögette poharát, arany csillogású szlankaméni borral. Aztán az albinót kínálgatta.

— Az én leányaim olyanok, akár a vadludak! Akár a palánkai vadludak... — mondogatta poharazgatás közben, hangos sóhajtással.

Kint ültek a szállás egyenletesre sujkolt agyagos tornácán, ahol madzagra fűzött paprikafűzérek hintáztak a szélben. Kevélyen virágzott a napraforgó a nádfedelű épület alatt, igyekezett magasabbra felnyulni a fehérre meszelt falnál. Mint valami lusta hüllő derengett a Ferenc-csatorna álmos vize, elveszve a kendertiloló sötétségében.

Ez itten a híres Bokréta-puszta, a nagyúr kiterjedt birodalmának egyik ékessége, ahová szemleútján a boldogtalan albinót is magával hurcolta. A szérűről idáig hangzott a cséplőgép álomszerű búgása, amely úgy hat, mint valami óriás ősvilági dongó elapadhatatlan zümmögése. Besötétedett. Röggtön tüzek kerekednek a síkságon, amelyek körül koló-táncot ropnak feketeszemű sokác parasztlányok, akiket az Alsó-Tiszavidékről hozattak, hogy az aratómunkában segítsenek: nagyon fáradtak lehetnek, míg napszámra hajladozott karcsú derekuk a napégette tarlón s most azért tombolnak a dudaszó méla hangjánál és azért járják észvesztő szilajsággal az ünnepi tömegtáncot, hogy a nagy fáradtságot kiheverjék.

Az albinó tágrameredt szemmel bámulta őket. Most látott életében először kolót táncolni.

Az udvaron boglyas báránybőr sapkákban a birkapörköltet főzik a juhászok, hogy megvendégeljék az aratókat. Hatalmas vaskondérokban fő és rotyog az étel, piros levének édes és fűszeres illata lerészegíti a levegőt és nyugtalanítja a kiéhezett tanyai kuvaszokat. A pusztai főzőmesterek megforgatják az óriás fakanalakat a sűrű lében. Az apróra vagdalt húst előbb még nyersen, a földre teregetett subákon rendezték, — ez állítólag ízesebbé teszi a húst és a subát is megjavítja.

Szép, virágdíszes, mázas tálakon ünnepi piros kendővel a fején, az első porciót immár tálalja is a kevélyjárású tanyásné a nagy földesúrnak és csepűszőke vendégének.

— Ezt kóstolják meg kegyelmetek — mondja kipirult arccal. — Fogyasszák el egészséggel. Még egészen forró.

Eltűnik izgatottan, hogy utána omlós kaláccsal szolgáljon.

Az albinó fanyar ábrázattal nyult a kanálhoz.

— Birkapörkölt? — kérdezte kanalazva a vérpiros lében.

— Nem szereti?

— Meglehet, hogy szeretem... de még sohasem ettem!

— Akkor nem is tudja édes öcsém, hogy mi a jó! — mondotta Gyókó, aki bicskaheggyel szedegette a falatot s a levét kenyérszelettel kanalazta ki.

Szeme könnybelábadt, talán a túlpaprikás lé miatt, vagy talán nyugtalan belső érzésektől, míg újra meg újra ismételgette:

— Olyanok a leányaim, akár a vadludak!

Ünnepélyesen mondta ezt, elnyult hangon, mintha énekelne, vagy zsoltáros könyvből olvasná föl.

Az albinó letette a kanalat. — A szája szegélye már úgyis tüzelt az erős paprikától, ideje egy kis szünetet tartani. Kerek szemüvege szikrákat szórt, míg a nábobra bámult.

— Nem értem a hasonlatot — vallotta be őszintén.

— Mert a vadludak is... amíg kicsinyek, békességben megvannak a házak, szállások udvarán. Föl lehet nevelni őket, akár a házi szárnyasokat... alig lehet megkülönböztetni őket. De ha egyszer úrrá lesz felettük a vad ösztön és a vágy... fölrepülnek és örökre eltűnnek. Ha egyszer fölszállottak, soha többé nem térnek vissza!...

Portorikószivarra gyujtott és falatozás közben is füstölt, talán inkább azért, hogy a szúnyogokat elhessegesse, melyek a párás, nedves estén körülrajzották a petróleumlámpa cilinderét.

— Elrepülnek... világgá mennek... — dohogta a nábob. — Pedig ezer veszedelem fenyegeti szegényeket a dermesztő szabad ég alatt. A mező vadja fölriasztja őket és fogát csattogtatja a nádiféreg. S napszámra leselkedik a puskás vadász, hogy cső elé kapja és leterítse.

Ujra meggyujtotta a szivart, amely már nem szelelt.

— Puskás vadász a szerelem... ettől féltem én a leányokat — mondotta jelentősen pislantva az orvosra.

Az albinó most már kezdte megérteni a hasonlatot.

— Mi van Kengyel István főhadnaggyal? — vágott közbe hirtelen.

— Megvan! — felelte a nábob kelletlenül.

— Mit csinál?

— Irt a gyerek... éppen tegnap. Ehun ni... — mondotta a nábob, hatalmas bőrtárcájából előhalászva a levelet.

— Hol van most? — kíváncsiskodott az albinó.

— Pestről jött a levél... odafönt mászkál a gyerek... Állást keres.

Nagyot nyögött.

— Az ő dolga! — mormogta kegyetlenül rideg és elborult ábrázattal.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Házasság

Árvalány
férjhez menne készpénzzel, biztos megélhetésü emberhez, kor nem számit. Leveleket „Árvaleány" jeligére kérek. 727

Alkalmazást nyer férfi

Kondást,
nőtlent, bentkosztost, vidéki gazdaságba keresek. Cim a kiadóban.
1648 vv.

Kifutó
felvétetik fűszerüzletbe. Árpád tér 26. Vámosi. 613

Kocsis
családos, felesége fej, kommencióra azonnal felvétetik. Rothermere 25. 641

Piatal
párt keresek, felesége segitségéért lakást adok Ujkert, Jerikó u. 67. 619

Egy
téli kommenciós kocsis fejni tudó feleségével felvétetik. Thaly Kálmán u. 12. 630

Villanyszerelőt
keresünk, aki motorokhoz ért. Irásbeli ajánlatok Ipartelep, Demecser címre. 631

Egy
kis családú téli komenciós majoros felvétetik. Kántor szatócsüzlet Monostorpályi u. 86. 545

Megbizható
kifutó fiut felveszek. Timár u. 11. füszeres. 661

KIFUTÓ
felvétetik füszerüzletben. Árpád tér 26. Vámosi. 613

Erősebb
kifutó fiu felvétetik Böszörményi István füszerüzletében. Petőfi tér 12. 662

Jó kereseti
lehetőséghez jut, ha háztartási és ipari varrógépek eladását közvetíti. Gyakorlott aquizitőrök előnyben. Singer Varrógép Részvénytársaság. Debrecen. 652

Házmesternek
gyermektelen házaspár fölvétetik. Cserepes u. 8. 690

Komoly
urak és nők heti 25—30 pengőt kereshetnek. Nonnox. Kurz Piac u. 32. 674

Asztalos
és bádogos tanulók fizetéssel felvétetnek, — Gebauer-gyár, Hid u. 10. szám. 729

Megbizható
kocsis felvétetik, Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. sz. 766

Favágók
állandó munkára felvétetnek, Tolnay fatelep, MÁV belsőfatér, Déli sor. 764

Kerékgyártó-
segédek felvétetnek. Kigyó u. 16. 639

Kifutófiú
felvétetik, Szent Anna ucca 66., füszerüzlet. 111

Egy
cimfestő tanulót fizetéssel felveszek, Szatmáry, Széchenyi ucca 3. szám. 767

Ügyes
kifutófiút felvesz Tiszántúli Cipőgyar, Csapó ucca 13., udvarban. Jelentkezés hétfőn reggel. 785

Mindenes
letöltő fiú szikvizüzembe, azonnali belépésre felvétetik, Szappanos ucca 18. 817

Egy nagyobb
kifutó, magas fizetéssel felvétetik, Fuhrman Péterfia 21. 816

Kifutót
azonnal felveszek, Villányi sajt-lerakat. Lipták, szinházi átjáró. 815

Takarításért
rendes házaspár lakást kap. Ugyanott intelligens lakótársnő. Csapó ucca 91. 780

Alkalmazást keres férfi

Példás
magaviseletü sofőr elhelyezkedne. Egyéb teendőt is vállal. Cim a kiadóban. 773

Alkalmazást nyer nő

Ügyes
kézileány, angol munkára és tanuló felvétetik, Szabó Miklós nőidivattermében, Piac u. 44. szám. 781

Kifutóleány,
trafikba azonnal felvétetik. Jelentkezés vasárnap délelőtt, trafik, Csapó ucca 28. 717

Fehérnemű
és géphimző varrodába ügyes tanulóleány felvétetik, Nyil ucca 28. Harsányiné. 707

Baromfitépőket
felvesz a Skót—Magyar Kereskedelmi Rt. Debrecen, Külsővásár tér 15. szám. 702

Férfiing-
varrónők állandó munkára és kifutóleány felvétetik, Csapó ucca 28., hátul az udvarban. 754

Jó
bizonyitvánnyal parkettlhez értő takarítónő jelentkezzék, délelőtti órákban 9—11 óráig. Híd ucca 10. 728

Tisztességes
házmesterpár, takarításért lakást kap, — Eötvös ucca 21. 758

Házmesternő,
kinek férje kocsis lenne, felvétetik, Vasvári ucca 11. tüzérlaktanyánál. 763

Varrónőt,
használt ruhavarrásához felveszek, Zrinyi ucca 45. 604

Német-
leányt felveszek, november elsejére, Piac ucca 75. Szalayné. 703

Felveszek
kiszolgálóleányt, ki jártas rőfös és női konfekcióban, Gottlieb. Csapó ucca 12. 777

Ügyes
kifutóleányt alkalmaz Nagy Gyula műhimző, püspöki palota. 765

Jól főző
mindenes, csak hosszú bizonyitványokkal felvétetik. Jelentkezni lehet: Miklós ucca 6. 794

Szonyegszövőnőbe
tanulóleányok felvétetnek. Montiezredes u. 14. sz. 808

Árvaleányt,
egészségest, jó családból 14—15 év körülit, családtagnak vennék magamhoz tanyára. Cseléd is van. Montiezredes ucca 11. 812

Tanulóleányt
felveszek. Toledót kiadok. Jelentkezni vasárnap „Styl" szalon, Széchenyi ucca 11. 809

Cukorkaüzemben
staniolozáshoz értő lányok felvétetnek. — Nyugati ucca 48. 782

Alkalmazást keres nő

Izr. urileány
irodai alkalmazást keres. „Hadiárva" jeligére. 643

Kiszolgáló
lánynak ajánlkozik vidéki üzletben már begyakorolt leány, füszer, cipő- vagy rövidáru üzletbe. — Felvilágositás Szappanos u. 22. 581

Bejáró
szakácsnőnek ajánlkozom, hosszú bizonyitvánnyal, Gólya ucca 7. november elsejére. 735

Született
német kisasszony állást vállal gyermek mellett. Cim a kiadóban. 735

Háztartási alkalmazott

Egyedül
álló 40—50 év körüli egyszerű, gyermekszerető főzőmindenest vidékre keres tiszticsalád Jókai ucca 19. 907

Gyermekszerető
jobb leányt, aki minden háztartási munkát végez, hosszabb bizonyitvánnyal jelentkezzék, dr Gömöryné, sebészeti klinika. 578

Megbizható
bejáró mindenest, jó bizonyitvánnyal november 1-re keresek. Jelentkezés hétköznap délelőtt 9—1-ig Miklós u. 4. I. em. balra. 650

Takarítónőt
felveszek a délelőtti órákra, aki parkett kefféléshez is ért, november 1-re. Cim a kiadóban. 576

Uri család
jó bizonyitványú bennlakó mindenest keres november elsejére. Garai u. 3. 627

Bejárónőt
egész napra azonnal felveszek. Csapó u. 22. I. em. orvos. 667

Önállóan
főző mindenes főzőnőt keresek elsejére. — Dr. Levelesné, Püspöki palota. 685

Bejárónő
november 1-ére, tisztességes, hosszú bizonyitvánnyal felvétetik, Wesselényi ucca 3. sz., vendéglőben. 574

Főzőnő
elmenne 14 éves kis leányával. Monti ezredes utca 13. 672

Keresek
november 1-re gyermekszerető, munkabiró, jó bizonyitvánnyal rendelkező mindenest. Jelentkezés vasárnap délután 4 és 6 között. Dr. Szabó ügyvéd, Piac 68. 654

Jól
főző mindenest, november hó elsejére keresek Harmathy. Baltazár Dezső ucca 14. emelet. 740

Bejárónő
azonnalra felvétetik, Pereces ucca 18., 3-ik ajtó. 744

Megbizható
bejárónőt, vagy mindenest, azonnalra keresek. Rothermere ucca 42. sz., háztulajdonos. 760

Bejárónő
egész napra felvétetik, azonnalra, Nyomtató ucca 10., 1. ajtó. 772

Szakácsnőt
keresek jó bizonyitvánnyal. Simonyi út 29. szám. 821

Nyomozó iroda

Ismét
idehaza van Gálócsy, Vigkedvü 23. Telefon: 28-72. Legyen bizalommal. 97 11. 12.

Ajánlat

Bundát
készit a legszebb kivitelben, alakit, Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. 1283 11. 30

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás, kölcsönzés. Géprészek minden géphez. Javitások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101 **1606 11. 4.**

Cianozási
vállalat Varga utca 10. Szücs Imre és Szücs Imréné. 1412 XI. 2

„Le-La"
zománcos tüzhelyek és olcsóbb lakatos tüzhelyek raktára, Levenesik, Csapó ucca 87. sz. Zománc tüzhelyek szakszerü javitása. 445 12. 31.

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó u. 5. szám. 1849 11. 12.

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon: 14-27. szám. 1604 11. 20.

Zománcozott tüzhelyek,
nagy választékban olcsón kaphatók. Ócska tüzhelyét becserélem. Hatvan ucca 70. telefon 12-48. 531. 11. 5.

Női
fekete téli kabát, 22.— pengőtől, férfi télikabát 25 pengőtől kapható Vágó Sándorná, Csapó ucca 10. 605 12. 31.

Veszek
használt bútort, padlás és pincelomot. Hivásra jövök. Andráskó Csapó ucca 16., telefon: 32-11 1996

Kokszkosár
kölcsönzés épületeknél, falszárításhoz, kapható, Sebestyén Lajos épitési vállalat telepén, Fürdő ucca 2. 128+

Közvetlenül
a gyárból érkező maradékjaim a legolcsóbbak, Dr Révészné, Piac u. 42. sz. Pannonia udvarban. 126+

Tölteni
való sovány liba, páronként 12 kg, eladó. Rákóczi ucca 34. 11

Grafológusnő
mindenről felvilágosit, ügyeiben tanácsot ad. Fogad: Széchenyi ucca 43. szám. 708

Perzsaszőnyeg
művészies javitását jutányosan s garanciával csak Tütündjiánnál, Arany János ucca 34. 721

Kabátot,
kosztümöt, angol, francia ruhát szép kivitelben olcsón készitek. Futó Juliska, Péterfia 37. szám. 751

Zománctüzhelyek
kétaknás, kályhák, s körcsövek, hőfokozók, füstcsövek, kályhaellenzők, kályhatálcák, szén tartók, szénkanalak, s üstök, üstházak nagy választékban, Nagy vas üzletében, csapókanyar 790

Uj
cserépkályhák állandóan raktáron. Átrakásokat felelősséggel a legolcsóbban vállal, — Laczkó kályhás, Hatvan ucca 4., telefon: 27-93. szmá. 799

Légvédelmi
viztartályok olcsón kaphatók és megrendelhetők. Bocskai tér 7. 795

Kabátok
fordítások 6 pengőért, ruhákat 2.50-től készitek, Hüvelyes ucca 1. 804

Kereslet

Teheneket
tejhaszonra elvállalok. Böszörményi ut 71. 671

Megfelelő
tőkével trafikot vagy cukorkaüzletet vezetésre átvennék. — Címet „Karácsonyi" jeligére a kaidóba kérek. 278

Tisztizubonyt
keveset használtat megvételre keresek. Piac u. 10. sz. földszint. 687

Keresek
jóhozamú házat, 12.000 pengőig. „Készpénz" jeligére a kiadóba. 738

Samottos
kályhát veszek, Juhász, Csapó ucca 28. 779

Mustot,
magasfokút veszek, — követlen prés alól cca 300 litert. Értesités Péterfia 15 házmesterhez kérek. 783

Magános
úrinő keres magános úriembert, kinek nyugodt otthont biztosit. Cim a kiadóban. 715

Keresek
30—40 deszkát, 1 col vastagot, 2 és fél méter hosszút. „Deszka" jeligére a kiadóba. 695

Teljes ellátás

Uri
családnál teljes ellátást keres 19 éves diákfiu. Major, Sesztina vasüzlet. 648

Lakótársnőt
keresek teljesellátással vagy anélkül. Meszena utca 16. 3. ajtó. 655

Lelkész
özvegynél lakást kaphat urinő, esetleg teljes ellátással. Cim Burgondia 2. 642

Pénz

Ötezer pengőt
kibelyezek földre, vagy házra, részletekben is. Telefon: 20-47. 780

Kettőezer
pengőt elsőhelyre kölcsön adnék „Földbirtokra" jeligére a kiadóhivatalba. 628

Elelmiszer ital

Alma,
kézzel szedett, válogatott, Batul, Jonathn, Török Bálint, Aranyparmen, olcsón eladó. Károly Ferenc József út 26. A). 745

ALMA,
Jonathán, Török Bálint, Batul eladó, házhoz szállitva. Cim: özv. dr Pokoly Józsefné, H. Sámson, vasútállomásnál. 633

Oktatás

Angol
órákat kezdőknek és haladóknak ad, perfekt urinő, Sinay Miklós u. 36. szám. 604 11. 1.

Szabást,
varrást tanulhatnak urinők, szerződéssel — vagy munkakönyvvel, dr Balázsnénál, Rákosi Jenő ucca 5. 53

Iroda

Uccai
szoba, fűthető előszoba kapualatti bejárattal, irodának, vagy orvosi rendelőnek kiadó. József kir. herceg ucca 4. 776

Társ

Lakótársat
keresek intelligens keresztény úrhölgy meleg otthont talál. Cim a kiadóban. 573

Háromszáz
pengővel betársulhat jól jövedelmező vándormozihoz. József kir. herceg ucca 70. kocsma. 657

Pénzes-
társat keresek. Kisgyermeket gondozásba adok. Homok ucca 68. 4. ajtó. 743

Gyakorlattal
biró társat keresek női szabósághoz, kisebb összeggel. Cim a kiadóban. 762

Társat keresek
ötezer pengővel, bevezetett üzlethez, havi négyszáz pengőt biztossítok, csak komoly egyének ajánlatát kérem, délelőtt 11, délután 1 óráig. Fróhner szállodába. 814

Tüzelő anyagok

Tűzifa,
száraz tölgy, sima kály hafa, mázsánként 4.20, hazaszállítva. Varga u. 45. szám. 784

Hangszer

Zongora,
pianinó bérbeadó, márkás zongora eladó, hangolást, javítást olcsón vállalok, felelősséggel. Tonté, Piac ucca 44. 694

Eladó
rövid kereszthúros zongora, valamint ebédlőberendezés, Nagyvárad ucca 13. sz. Megtekinthető délután 2—5 órakor. 741

Rádió

Rádió
3 lámpás, amatőr, jóállapotban olcsón eladó, Szappanos ucca 22. 712

Rádiót
veszek, elsőrendűt, legalább 3 lámpást. — Ajánlat „Uj tipus" alat a kiadóba, vagy telefon: 30-80. 663

Bútor

Diófaebédlő
és egyéb bútorok eladók. Sas ucca 4. I. 5. 426

Dióhálók,
kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, íróasztalok, hármasszekrények, konyhabútorok olcsón. Bútormagazin, Széchenyi ucca 6. 478 11. 18.

Jobb
kivitelü diófaszinre festett hálószobák szabott áron kaphatók. — Nyalka asztalos, Lónyai ucca 3. 684

Modern
ebédlő, háló, vadonatúj és bőrgarnitura eladó. Werbőczy ucca 4. I. 7. 718

Modern
hálószoba, olcsón eladó. Piac ucca 58. IV. lépcső II. 84. 796

Hálószoba, keményfából
fehér vasháló, összecsukható konyhaágy s egyéb bútorok, jókarban, elköltözés miatt eladók. Piac ucca 58. IV. lépcső, II. 35. 759

Szép,
modern sötét teleháló, új, eladó. Árpád tér 46. 811

Autó, motor kerékpár

Jókarban
levő kerékpárt és nagy vaskályhát vennék. Ruházati Árúda, Czegléd ucca 11. 803

Átadó üzlet vendéglő

Fűszerüzlet,
város közepén, nagyforgalmu, elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban. 551

Kiadó
italmérés elszámolásra, ugyanott fa, szén, mészüzlet is kaidó. Érdeklődni Keresztesi utca 12. 637

Jóforgalmu
sarok fűszerüzlet beerndezéssel olcsón kiadó. Ipareengedély meg van. István ut. 25-ö. 666

Eladó
jóforgalmu csemege és cukorkaüzlet, legjobb helyen, más vállalkozás miatt. Cim a kiadóban. 693

Uzlet, műhely raktárhelyiség

Kiadó
azonnal üzlethelyiség Kossuth u. 17. sz. cukrászda mellett. Értekezhetni ugyanott Gazdák Bankjában. 680

Műhely,
udvari kiadó. Piac u. 75. alatt. 704

Kerékgyártó,
kovács és autójavító műhelyek jutányosan bérbeadók. Károly Ferenc József út 4. 770

Kiadó lakás egyszobás

Udvari
szoba, konyha, spájz november 1-re kiadó. Vargakert, Herceg u. 8. 577

Kiadó
szép nagy szoba, konyhás lakás, mellékhelyiségekkel, november hó 15-ére, nyugdíjas gyermektelennek Árpád tér 46. szám. 701

Kiadó
egy szoba konyha spájz november 1-re Epreskert u. 7. sz. alatt. 632

Kiadó
1 szoba, konyha, spájz. Böszörményi ut 27. 625

Kiadó
egy szoba, konyha és spájz november elsejére. Nagyvárad u. 6. sz. 675

Kiadó
szoba, konyha, kamara, jószágtartás november 15-re. Zvingli u. 7. 669

Kiadó
egy szobás utcai lakás Vendég utca 78. Megteknithető vasárnap dél után. 668

Egy
szép szoba, konyha és spájz kaidó. Kemény Zsigmond u. 6. sz. 636

Novemberre
egy nagy, két kisebb szoba, előszoba, mellék helyiségekkel kiadó. — Hungária ucca 4. 710

Kiadó
Árpád téren, Sámsoni ucca 6. sz. szoba, konyha, spájzos lakás. 711

Egyszobás
lakás, idősebb nyugdíjas házaspárnak kiadó. Szent Anna ucca 41. sz. 732

Házimunkáért
gyermektelen házaspárnak, uccai pinceszoba azonnal kiadó. Pacsirta ucca 15. 746

Egyszobás,
konyhás, éléskamara, s külön udvaros kiadó. Csapókertben. Értekezni: Bercsényi ucca 36. 792

Egyszobás
uccai pincelakás kiadó, piac közelében, Montiezredes ucca 11. 813

Egy szoba,
konyha, éléskamara kiadó. Gyár ucca 5. 818

Kiadó lakás kétszobás

Uccai
kétszobás, komfortos lakás kiadó, december elsejére. Érdeklődni: Teleki ucca 52. 597

Kiadó
kettő utcai fürdő-, előszobás, konyhás lakás. Varga 34. 623

Kiadó
három vagy kétszobás lakás novemberre, — Andrássy ut 12. 620

Két
szoba fürdőszoba azonnal kaidó. Apaffy u. 35. 621

Kiadó
kétszobás családiház, elsejére, Jósika ucca 5. Értekezni 7. alatt. 697

Uccai
kétszobás, fürdőszobás egyszobás, konyhás lakás kiadó. Pesti ucca 55. szám. 699

Kétszobás,
nagy előszobás, mosdószobás garzon vagy egy szoba, nagy előszoba, s konyha kiadó. Arany János ucca 48. 736

Kettő
szoba, konyha kiadó, november elsejére, Teleki ucca 28. 692

Két szoba,
előszoba, konyha, kamara és WC-ből álló lakás, november hó elsejére kiadó. Arany János ucca 11. 731

Kétszobás
üvegverandás lakás, — Piac ucca 56. alatt, november elsejére kiadó. 755

Kiadó
két uccai szoba, mellék helyiségekkel, november 1-ére, Rákóczi ucca 29. szám. 801

Kiadó lakás háromszobás

Eladó
vagy kiadó új 3 szobás komfortos lakás, gázóvóhely. Baksai ucca 6 strandfürdőtől 2 percnyire. 1280 10. 31.

Most festett
háromszobás, komfortos lakás kiadó. — Batthyány ucca 14. 582

Háromszobás
uccai lakás, november elsejére kiadó. Teleki ucca 94. alatt. Értekezni dr Dusa, Domb ucca 2. sz. alatt. 748

Háromszobás,
egyszerű udvari lakás, fürdőszobával kiadó. Arany János ucca 20. 750

Háromszobás,
komfortos, modern kertes lakásom elcserélném belvárosban. Cim a kiadóban. 649

Földszinten
uccai 3 szobás lakás, november elsejére kiadó. Baltazár Dezső u. 12. szám. 47

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
4 szobás, összkomfortos lakás, november hó elsejére, Ferenc József út 85. 591

Kiadó
ötszoba fürdőszobás, féregmentes lakás. Széchenyi u. 31. 625

Lakást keres

Különbejáratu
butorozott szobát fürdő szoba használattal keresek november 1-ére. „Banktisztviselő" jeligére a kiadóba. 598

Egyetemes
orvosi gyakorlat folytatására kiválóan alkalmas helyen lakást keresek. Dr. Katona Ferenc iskolaorvos, egészségtantanár. 595

Idősebb
házaspár különbejáratu komfortos butorozott szobát keres jobb uri családnál hosszabb időre. Megkeresést „Belváros" jeligére a kiadóba kér. 606

Háromszobás
kertes összkomfortos lakást keresek novemberről „Tanár" jeligére kiadóba. 673

Üres
szobát keresek fürdőszobahasználattal központban, esetleg ellátással. „Tisztviselőnő" jeligére. 670

Keresek
2—3 szobás lakást, novemberre. Postai ajánlat: Arany János 55., Kerezsi. 802

Butorozott szoba

Központban
szép bútorozott szoba kiadó, novembertől, — fürdőszoba használat, Péterfia ucca 6. 571

Különbejáratu
butorozott szoba szolid uri embernek kiadó. — Cserepes u. 7. 676

Butorozott
szoba fürdőszoba használattal kiadó. Szent Anna utca 18. sz. 688

Szépen
butorozot szoba központi fütéssel kiadó. Ferenc József ut 43. sz. I. lépcső, II. em. 4. 681

Különálló
bútorozott szoba, kis előszobával kiadó. Honvéd ucca 13. 696

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba kiadó. Rákóczi ucca 63 698

Bútorozott
szoba 1—2 személynek kiadó. Timár ucca 23. 716

Különbejáratú
elegánsan bútorozott, első emeleti szoba kiadó. Arany János ucca 20. 749

Kiadó
modern bútorozott szoba, fürdőszoba használattal, Deák Ferenc uccában, november hó 1. Érdeklődni: József kir. herceg ucca 12. I. 1. Ugyanott kisebb szoba. 757

Uccai
bútorozott parkettes szoba kiadó. Arany János ucca 58. 774

Különbejáratú
ucca ielegánsan bútorozott szoba kiadó. — Széchenyi ucca 29. 771

Központi-
fütéses, elegáns uccai bútorozott szoba kiadó Werbőczy ucca 2. III. 1 úparkamara. 789

Bútorozott
uccai szoba kiadó. József kir. herceg ucca 6 Lengyel Imrénél. 788

Uccai
bútorozott szoba kiadó Porszívógép kifogástalan eladó. Bethlen u. 53. szám. 807

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba kiadó. Gólya ucca 8. 806

Elegánsan
bútorozott uccai szoba, kapualatti bejárattal kiadó. Bethlen ucca 40 798

Különbejáratú
szépen bútorozott szoba, azonnalra is kiadó. Füvészkert ucca 12. II. emelet. 819

Bútorozott
szoba, két személynek, november elsejére kiadó. József kir. herceg ucca 9. sz. 820

Vegyes

Salakot
ingyen adunk. Arany Bika. 793

Salak,
az Arany Bikából ingyen elszállítható. 822

Elveszett

Elveszett
levéltárca, fontos iratokkal, szerdán este a Meteor-mozgó előtt. A megtaláló jutalomban részesül, Márton Kálmán ucca 10. 575

Elveszett
nyolcszögletű aranyóra karkötő, szerdán délután. Mivel kedves emlék, kérem a becsületes megtalálót a Gambrinus sörcsarnok kasszájában jutalom ellenében leadni. 709

Ingóság eladás

Használt
de jó minőségű tégla olcsón eladó. Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 480 10. 29.

Erős nagykapu
olcsón eladó. Tanító u. 18. szám. 1217 vv.

Kazán
eladó melegvízfűtéshez, radiátor tagok is. — Ugyanott papírok 20 fil lér kilója Színházi Élet Délibáb, Tolnai stb. eladók. Honvédtemető u. 6. sz. reggeli órákban. 547

Eladó
ócska kátránypapír, igen jutányos áron. Kigyó ucca 4. sz. 588

Eladó
egy 700 literes vastartály, Vargakert ucca 4. 585

Jókarban
levő gyermekvaságy eladó. Méhes u. 22. 553

Finom
sötétkék Neumann fiabát 10 éves fiunak eladó. Teleki u. 28. 631

Ebédlőszekrény,
konyhaszekrény, asztalsparherd van eladó. Kerekes telep Géza u. 19. sz. 635

Festék-
és füszerüzletbe alkalmas fiókos állványzat eladó. Csapó u. 22. sz. Gyógyszertár. 638

Eladó
jó karban lévő zsalugáterek, egy kettős spalétás ablakborítás ablakszárnyakkal és egy Oliver írógép. Rákóczi utca 7. 640

Asztalosok
figyelmébe! Gyári gyalupad 170-es, ablakrámák eladók. Bellegelő 96. 644

Egy
kanapé eladó. Csemete ucca 9. szám 700

OTI palotába költözik?
Tejet, süteményt, fűszert és csemegeárut a legpontosabban, a legszolidabb árakon házhoz szállítja a közelben lévő
a Fischer bolt
Teleki u. 73.

Használt
fürösztal és kályha olcsón eladó. Singer RT. Piac u. 79. 651

Két
ablak és egy keményfa gerenda eladó. Kígyó u. 51. 653

Télikabátok
szövetek, festmények, mesterhegedűk, tárogatók eladók. Horváth Csapó u. 4. 656

Négyméteres
szobához 4 darab alapgerenda és 8 darab szarufa megmunkálva és egy szabó vaskályha eladó. Olbrichtovics, Kossuth 50. 665

Uj
ablakok és ajtóbefásások Sámsoni ut 13. eladók. 682

Gázkályha
négy radiátoros eladó. — Balogh fodrásznál, Batthyány u. 10. sz. 686

Szép
cserépkályha eladó. Teleki utca 28. 691

Eladó
férfi fekete hosszú téli kabát, középalakra. Árpád tér 46. 705

Eladó
egy gyermek vaságy matraccal, István út 45 706

Jókarban
levő rézüst, üstházzal, félháló, egyéb bútorok eladók. Csapó ucca 49 713

Üvegfal,
pultok, rekeszes állványok, gyönyörű ingaóra, faanyagok, olcsón eladók. Hirlapiroda, Werbőczy ucca 2. szám. 718

Egy
irógép eladó. Érdeklődni lehet: Piac ucca 41. sz. MONE üzlet. 731

Átmeneti kabát
jókarban, eladó. Péterfia ucca 17. 739

Eladó
háló és ebédlőberendezés, Homok ucca 46. 737

Ebédlő,
egyes háló, henceser képek stb. eladók. Sas u. 4. sz. I. 5. 742

Egy
rekamié eladó. Rákosi Jenő ucca 7. II. 2. 769

Egy
alighasznált szezlon eladó. Rákóczi ucca 10. Megtekinthető hétfőn délután 3—4-ig. 100

Használt
cserépkályhák eladók. Hatvan ucca 4. Laczkó. 800

1. számú
Wertheim szekrény, íróasztal, könyvszekrény, férfiöltöny, télikabát eladó. Mester u. 43. 622

Használt
jókarban levő asztaltűzhely eladó. Sinay Miklós ucca 29. alatt. 810

Elado
fekete női télikabát. Megtekinthető hétköznapokon, Arany Bika, trafik. 775

„Zephir"
kályha, 12 csövü, kifogástalan állapotban eladó. Lengyel Csapó ucca 24. sz. 756

Singer
varrógép, süllyesztős, alighasznált, olcsón eladó, Kossuth ucca 41. keresztépület. 791

Eladó
manillahárs verandagarnitura, ebédlőszőnyeg, 2x3. Erőss Lajos ucca 14. 987

Üvegablakos
deszkafal, irodafalnak, olcsón eladó. Bethlen ucca 40. 797

Gazdasági termények

Csutka,
szalma van eladó, hely beni feletetésre. Prima hely akár birkának, vagy szarvasmarhának. Értekezni: Teleki ucca 74. sz. reggeli órákban. 8—9 óráig. 572

Góré
kiadó, udvarban, a vásárpénztár mellett. — Ugyanott tök eladó és kihordásra trágya kapható. Értekezni lehet: Füvészkert ucca 20. sz. alatt. 714

Eladó
25 darab új tölgyfahordó, 200 literes, közvágóhíd, márkázó üzem. 579

Eladó
170 mázsa cukorrépa, Fahidi fatelep, 2 pengő mázsája. Nap ucca 1. 761

Gazdasági eszközök

Kútfúrást
és javítást, felelősséggel vállalja, Szeitler kútfúró mester. Kútrámák kaphatók és kerekes kút eladó. Honvéd ucca 41. 722

Féderes kocsi
ekhóval, prima állapotban olcsón eladó. Böszörményi út 19. 723

Sütőtök
csemege nagyobb, akár vagontételben. Ugyanott takarmánytök is eladó. Batthyány ucca 18 726

Eladó
4—5000 darab óceskatégla. Értekezni: Miklós ucca 38. fakereskedés. 805

Eladó házhely

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közelebbi felvilágosítást a Kölcsönös Segélyző Egylet ad. Kossuth u. 8. 104+

Házhelyek
a Hid ucca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v v

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy perenyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ara kedvező részletekben is fizethető. 2+

Eladó
Bihari telep, Láhner u. öt házhely, 800 pengőjével, jó konyhakertészeti föld, esetleg részletfizetésre is. Értekezhetni: Gazdák Bankjában, Kossuth uccán. 679

Ingatlanforgalmi irodák

BALÁZS ANDOR
ingatlanforgalmi irodája, Rákosi Jenő ucca 5.
Modern 3 szobás, parkettes, 2x3 szobás lakással, adómentes ház, Bikától 5 percre 20,000 pengő.

Modern 3 szobás és 2x1 szobás, Csapó uccánál, adómentes, 13,000 pengő.

Gazdálkodóknak alkalmas házak, 9000 pengőért, Eötvös és Csokonai uccákban.

Vasútasok, postások, ötszáz pengő előleggel, kamatmentes havi lakbértörlesztéssel. Bujdosó uccában 3 szobás családi ház 4000 pengőért.

Bellegelőn 2, feketén 10, 14, 45, homokon 8 20, 30 hold föld, állomásnál 10 hold gyümölcsös.

Haláp állomásnál 30 hold tanyásföld azonnalra bérbeadó.

Házak, földek, bő választékban eladásra, előjegyzésben. 752

Eladó ház

Vennék
kisebb házat udvarral, (nem telepen). Ajánlatot „Végső ár" jelige alatt a kiadóba kérek. 537

Négyszobás
15 évi adómentes ház parkirozott udvarral eladó. Jókai utca 46. 42

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi utca 35. szám. Értekezni 2-ik épcső, a tulajdonosnál. 101+

Poroszlay
ut 33. sz. ház 600 négyszögöl telekkel olcsón eladó. Értekezni Mester u. 9. 660

Családi
ház kétszoga előszoba, konyha és mellékhelyiségek 348 négyszögöles telekkel eladó. Jerikó u. 19. 647

Földek, házak,

telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal **Dienes József** O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Nagyszerű tőkebefektetés!
Tisztán 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross ucca sarkán levő üzletesház. A saroképületben csinosan berendezett kisvendéglő, minden kényelemmel és lakással. Alápincézett épület. — A Nap ucca 22. számú ház, négyszobás úri lakással, parkett, fürdőszoba, viz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, fákkal, szőlőlugasssal. Készpénzára 23.000 pengő. 23 A+

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyilt egy most renovált bázra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 20 A+

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyszögöles telek, 1 négyszobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszoba konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjövedelme 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cím a kiadóhivatalban. 15 A+

Takaros
kertségi ház, nagyon olcsón megvehető a Bozzai telepen. 381 négyszögöles telek, 2 egyszoba konyhás lakás és 1 egyszoba konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cím a kaidóban. 16 A+

Jó vétel
A Salétrom utcán 115 négyszögöles telkes ház havi 54 P bérjövedelemmel eladó. 2 egyszoba, konyhás és 1 egyszoba konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Ilyen csodavételt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövedelme 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 19 A+

Nagyjövedelmü
ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vizvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérlekötéssel most megvásárolható. 9+

Modern
villa a Széchenyi uccán Wirth pianinó, új ablak, parkette eladó. Értekezni: Bethlen ucca 31. szám. 720

Valóságos kúriát
szerez könnyüszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosit. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakberlekötessel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszoba üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cim a kiadóban. 14 A+

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyszögöles telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Címet a kiadóban. 22 A+

Jól jövedelmező ház
remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengot hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyszögöles telken három egyszoba konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjövedelme 56 pengő. — Cim a kiadóban. 13 A+

Földbérlet

Halápon
harmincholdas tanya haszonbérbe kiadó. Érdeklődni Komlóssi ut 36. alatt lehet. 659

Kiadó
tiz hold fekete föld, esetleg eladó. Homok u. 28. sz. 646

Kiadó
2525 m kvadrát konyhakerti föld lakással a Tócóskertben, Tasnádi u. 8. 683

Ondódon
a Czuczában három hold föld, búzának kiadó. Vendég ucca 70. 700

Kiadó
a Kassai úton 2 hold, 500 négyszögöl szántóföld. Eötvös ucca 10. 724

Eladó
6 hold föld Ondódon. Érdeklődni: Eötvös u. 92. szám. 717

Eladó
2 hold elsőosztályú szántóföld, téglagyárnál, Kigyó ucca 25. 725

Eladó föld

12 hold
gyümölcsös eladó, kisebb parcellákban is. Értekezni Rákosi Jenő u. 8. félemelet 3. 689

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel: tanyásföldek, Sestakert Andrási úton két szobás ház nagy kerttel, Kossuth kertben 3 szobás teraszos villa egy hold termő szőlővel, Nyilastelepen jó családi ház gyümölcsössel, szőlőlugassal, Csapókert Báthory utcán 950 négyszögöles két szobás ház, Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth uccán. 677

Város
mellett vámospércsi útnál, öt hold föld bekerítve, eladó. Tóth, Bellegelő 96. 945

Eladó
8 hold föld Kondorosnál. Értekezni Csuka u. 19. 629

Eladó
348 négyszögöl gyümölcsös Köntöskert, Töhötöm u. 7. Értekezni K. Tóth u. 1. Sütöde. 658

Eladó
20 holdas tanyásföld 2 szobás gazdalakás, istállókkal, jó gazdasági épületekkel. Értekezni Gazdák Bonkjában Kossuth uccán. 678

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102+

Homokbanya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágositás 28-83. telefonon. 11+

Eladó állatok

Eladó
díjazott pekingi kacsák olcsón, István út 43. 626

Német,
nemesített előhasú koca, öthónapos süldő, fajkomondor, óriási nyulak eladók. Kishegyesi út 31. 768

Eladó
tízhónapos fekete hímés nőstény puli, Erős Lajos ucca 14. 786

Szerkesztésért felelős: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató.